

TARZAN EN HET VERLOREN KEIZERRIJK

DOOR

EDGAR RICE BURROUGHS

VERTAALD DOOR

A. D. HILDEBRAND.

AMSTERDAM - ALLERT DE LANGE

EERSTE HOOFDSTUK.

Nkima danste opgewonden heen en weer op de naakte bruine schouders van zijn meester. Nkima was onrustig. Hij praatte aan een stuk door en nu eens keek hij naar Tarzan en dan weer keek hij de jungle in.

„Er komt iemand aan, Bwana,” zei Muviro, de onderaanvoerder van de Waziris, „Nkima heeft het gehoord.”

„Tarzan ook,” zei de aapmensch.

„Bwana's ooren zijn even scherp als de ooren van Bara, de antiloop,” zei Muviro.

„Als ze niet zoo scherp waren dan zou Tarzan hier vandaag niet staan,” antwoordde de aapmensch glimlachend. „Hij zou nooit groot geworden zijn als zijn moeder, Kala hem niet had geleerd, al de zintuigen te gebruiken, die Mulungu hem gegeven heeft.”

„Wie komen daar aan?” vroeg Muviro.

„Menschen,” antwoordde Tarzan.

„Misschien wel vijanden,” zei de zwarte. „Zal ik mijn krijgers waarschuwen?”

Tarzan keek om zich heen. In het kleine kamp waren eenige van zijn zwarte krijgers bezig hun avondmaal te bereiden en Tarzan zag, dat zij, zooals dat de gewoonte was, hun wapens bij de hand hadden.

„Nee,” zei hij. „Het zal wel niet noodig zijn, want zij die daar aankomen, sluipen niet als vijanden en er zijn er ook niet zooveel, dat zij ons vrees zouden kunnen inboezemen.”

Maar Nkima, die een geboren pessimist was, verwachtte altijd het allerergste en hoe dichter de menschen bij het kamp kwamen, hoe grooter zijn angst werd. Hij sprong van Tarzan's schouders op den grond, greep zijn arm, en probeerde hem overeind te trekken.

„Vlug, vlug!” riep hij in de taal van de apen. „Er komen vreemde Gomanganis aan. Ze zullen Nkima dooden.”

„Je hoeft niet bang te zijn, Nkima,” zei Tarzan. „Ik en Muviro zullen je beschermen.”

„Ik ruik een vreemde Tarmangani,” ratelde Nkima. „Zij hebben een Tarmangani bij zich. De Tarmanganis zijn nog slechter dan de Gomanganis. Zij komen met donderstokken en dooden de kleine Nkima en al zijn broertjes en zusjes. Zij dooden de Manganis. Zij dooden de Gomanganis. Zij dooden allen met hun donderstokken. Nkima houdt niet van de Tarmanganis. Nkima is bang.”

Voor Nkima evenals voor de andere bewoners van de jungle was Tarzan geen Tarmangani en geen blanke. Hij hoorde bij den jungle. Hij was een van hen en als zij hem een anderen naam wilden geven dan 'Tarzan', dan spraken zij over den grooten Mangani, den grooten aap.

Alle zwarten in het kamp hoorden nu duidelijk, dat er vreemdelingen in aantocht waren. Tarzan's zwarte krijgers keken gespannen in de richting waar het geluid vandaan kwam maar toen zij zagen, dat Tarzan en Muviro er nauwelijks aandacht aan schonken, gingen zij rustig door met de toebereidselen voor hun avondeten.

Een lange, zwarte krijger liep voor de troep uit, die Tarzan in het oog kreeg. Toen de zwarte de Waziris zag, stond hij stil en een oogenblik later kwam een blanke man met een grooten baard naast hem staan.

Een oogenblik keek de blanke naar het kamp en toen maakte hij het vredesteeken. Nog een twaalfstal zwarten volgden hem. De meesten waren dragers en het troepje droeg in het geheel slechts drie of vier geweren bij zich. Tarzan en de Waziris begrepen dadelijk, dat zij niets kwaads te verwachten hadden en zelfs Nkima, die zichzelf al in veiligheid had gebracht in een boom, toonde zijn verachting en klom weer op den schouder van zijn meester.

„Dokter Von Harben!” riep Tarzan uit, toen de blanke met den baard naderde. „Ik had u haast niet herkend.”

„God is goed voor mij geweest, Tarzan van de Apen,” zei von Harben, die zijn hand uitstak. „Ik zocht u en ik heb u twee dagmarschen eerder gevonden als ik verwachtte.”

„Wij zoeken een veedooder,” verklaarde Tarzan. „Hij is eenige avonden geleden in onzen kraal gekomen en heeft ons mooiste vee weggesleept. Maar het dier is erg geslepen en het moet wel een oude leeuw zijn, dat hij Tarzan zoolang om den tuin kan leiden. Maar, Dokter, wat brengt u hier in Tarzan's land? Ik hoop, dat het alleen een vriendschappelijk bezoek is en dat mijn goede vriend niet in moeilijkheden is geraakt hoewel de uitdrukking op uw gelaat mij doet vreezen.”

„Ik wenschte ook, dat dit bezoek alleen van vriendschappelijken aard was,” zei von Harben, „maar ik kom hier om u te vragen mij te helpen, want ik bevind mij in moeilijkheden — in ernstige moeilijkheden.”

„U zult toch niet willen beweren, dat de Arabieren zijn teruggekomen om slaven of ivoor te stelen of dat de luipaardmensch uw volk 's nachts hinderlagen legt op de junglepaden?”

„Neen, het is noch het een noch het ander. Ik moet u spreken over een zaak van persoonlijken

aard. Het gaat over mijn zoon, over Erich. U hebt hem nooit ontmoet?”

„Neen,” zei Tarzan. „Maar u bent moe en hongerig. Laat uw mannen hier een kamp opslaan. Het avondeten is gereed en terwijl wij eten kunt u mij vertellen wat Tarzan voor u kan doen.”

Terwijl de Waziris op Tarzan's bevel von Harben's zwarten hielpen bij het opslaan van hun kamp, zaten de dokter en de aapmensch met gekruiste beenen op den grond en aten het eenvoudige maar krachtige maal, dat Tarzan's zwarte kok had toeberaid.

Tarzan zag, dat zijn gast geheel vervuld was van de moeilijkheden die hem hier gebracht hadden en daarom wachtte hij niet tot het einde van het maal, maar drong er op aan dat von Harben zijn verhaal zou beginnen.

„Voordat ik tot het eigenlijke doel van mijn bezoek kom,” antwoordde von Harben, „moet ik u eerst iets anders vertellen. Erich is mijn eenige zoon. Vier jaar geleden, toen hij 19 jaar was, deed hij zijn middelbaar eindexamen met lof en ontving daarbij den eersten graad. Sindsdien heeft hij zijn studies voortgezet aan verschillende Europeesche universiteiten waar hij zich speciaal heeft toegelegd op archeologie en de studie van de doode talen.

In zijn vrijen tijd deed hij veel aan bergklimmen, waar hij veel van houdt en in zijn zomervacanties heeft hij alle belangrijke Alpentoppen bestegen.

Een paar maanden geleden, kwam hij mij hier bezoeken en van het eerste oogenblik af aan, dat hij in het zendingshuis logeerde, toonde hij veel belangstelling voor de verschillende Bantu-dialecten die in gebruik zijn bij de stammen in ons district en in het aangrenzende gebied.

Hij leerde spoedig, zich verstaanbaar te maken en toen hoorde hij ook de legende van de Verloren Stam

van de Wiramwazi bergen, die wij allen zoo goed kennen. Onmiddellijk nam de legende hem geheel in beslag en hij nam aan, dat dit verhaal een grond van waarheid bezit en dat hij misschien door onderzoekingen op het spoor zou kunnen komen van afstammelingen van een van de Verloren Stammen uit den bijbel.”

„Ik ken de legende heel goed,” zei Tarzan, „en ook op mij heeft het verhaal diepen indruk gemaakt ook al omdat de zwarten er zooveel bijzonderheden bij geven maar ik ben in den laatsten tijd helaas niet in de buurt van de Wiramwazi bergen geweest, anders zou ik zelf een onderzoek ingesteld hebben.”

„Ik moet bekennen,” ging von Harben voort, „dat ik er zelf eenige malen over gedacht heb. Ik heb verscheidene keeren gesproken met leden van de Bagego stam, die leeft op de hellingen van de Wiramwazi bergen en steeds heeft men mij verzekerd, dat een stam van blanke menschen ergens in die bergen leeft. Men vertelde mij ook, dat de Bagegos al sinds onheugelijke tijden handel met die blanken drijven en er schijnen zelfs nu nog zwarten te leven die wel eens leden van de Verloren Stam hebben gezien. Het resultaat was, dat ik het met Erich eens was, toen hij mij voorstelde een expeditie naar de Wiramwazi bergen te ondernemen en dat des te meer omdat hij goed was toegerust om het avontuur te ondernemen. Zijn kennis van de Bantu-dialecten en zijn intensieve, hoewel korte aanraking met de zwarten, gaven hem een voordeel, dat weinig geleerden zullen hebben, terwijl zijn groote ondervinding in het beklimmen van bergen hem een dergelijke onderneming zou vergemakkelijken. Ik voelde dat hij de ideale leider was van een dergelijke expeditie en het speet mij alleen, dat ik niet met hem mee kon gaan, maar dat was toen onmogelijk. Ik hielp hem zooveel mogelijk bij het drillen van

zijn safaris en zorgde voor een goede uitrusting en voor voldoende provisie. Hij is nog niet lang genoeg weg om een eenigszins uitgebreid onderzoek te hebben kunnen instellen en terug te hebben kunnen keeren naar het missiehuis, maar ik hoorde pas, dat een paar van zijn dragers terug waren gegaan naar hun dorpen. Toen ik de dragers opzocht, hielden zij zich schuil voor mij maar de geruchten die ik opving, overtuigden mij ervan dat het met mijn zoon niet goed ging. Ik besloot toen een hulpexpeditie te organiseeren, maar ik kon in mijn district maar een paar mannen vinden, die het aandurfd, mij te vergezellen naar de Wiramwazi bergen die volgens hun volksgeloof bewoond worden door slechte geesten, want zooals u weet, beschouwen zij de Verloren Stam als een troep bloeddorstige geesten. Het bleek mij dat Erich's safaris die gevlucht waren, angst en schrik in mijn district hadden verspreid door hun afschrikwekkende verhalen.

Onder deze omstandigheden was ik gedwongen naar andere hulp te zoeken en het spreekt vanzelf, dat ik mij tot Tarzan wendde, den Heer van de Jungle ... En nu weet u waarom ik hier gekomen ben."

„Ik zal u helpen, dokter,” zei Tarzan.

„Ik dank u!” riep von Harben uit. „Ik wist wel, dat u mij niet in den steek zoudt laten. Ik geloof, dat u hier ongeveer 20 mannen hebt en ik heb er ongeveer 14. Mijn zwarten kunnen als dragers fungeeren terwijl uw strijders die bekend staan als de beste krijgers uit geheel Afrika, ons zullen beschermen. Met u als gids zullen wij het spoor spoedig vinden en met zooveel geweren zullen wij elk land kunnen binnendringen.'

Tarzan schudde zijn hoofd. „Neen dokter,” zei hij, „ik ga alleen. Dat doe ik altijd. Alleen vorder ik

veel sneller en wanneer ik alleen ben kan ik alle geheimen van de jungle ontsluit. Ik zal, wanneer ik alleen ben, veel spoediger het spoor gevonden hebben, want u weet, dat de bewoners van de jungle mij niet als een vreemde beschouwen. Voor mij loopen ze niet weg maar voor de zwarten en voor u wel.”

„U weet het beter als ik,” zei von Harben. „Ik zou graag met u meegaan en ik zou graag mijn aandeel willen hebben in de expeditie, maar als u het beter vindt dan onderwerp ik mij aan uw besluit.”

„Keer terug naar het missiehuis dokter, en wacht tot u iets van mij hoort.”

„En gaat u morgen al op weg naar de Wiramwazi bergen?” vroeg von Harben.

„Ik ga dadelijk,” antwoordde de aapmenschen.

„Maar het is al donker,” wierp von Harben tegen.

„Het is volle maan en daar zal ik mijn voordeel mee kunnen doen. Gedurende de heetste uren van den dag kan ik rusten.” Tarzan wendde zich om en riep Muviro. „Keer terug naar huis met mijn krijgers, Muviro,” beval hij „en zorg dat al mijn mannen gereed staan opdat zij onmiddellijk kunnen vertrekken, wanneer gij een boodschap van mij ontvangt.”

„Ja Bwana,” antwoordde Muviro. „Hoelang moeten wij wachten op een boodschap voor wij u in de Wiramwazi bergen gaan zoeken?”

„Ik neem Nkima mee en als ik u noodig heb, dan zal ik hem terugzenden om mijn strijders den weg te wijzen.”

„Ja Bwana,” antwoordde Muviro. „Alle Waziris zullen gereed staan. Hun wapens zullen zoowel over dag als des nachts gereed liggen en versche oorlogsverf zal klaar staan.”

Tarzan hing zijn boog en zijn koker met pijlen

op zijn rug en slingerde zijn lasso, dien hij uit gras had vervaardigd om zijn schouder. Aan zijn heup hing zijn jachtmes en toen nam hij zijn korte speer op en stond een oogenblik recht overeind de geuren die uit de jungle kwamen op te snuiven. De vlammen speelden op zijn gebruide huid.

Een oogenblik bleef hij zoo staan; al zijn zintuigen waren tot het uiterste gespannen. Toen riep hij Nkima in de apentaal en daarna verdween Tarzan van de Apen zonder een woord van afscheid in den jungle. Men hoorde hem niet loopen en met zijn lenige gestalte scheen deze majestueuze mensch voor von Harben de personificatie van den machtigste der dieren, Numa, de leeuw.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Toen Erich von Harben uit zijn tent kwam, was het kamp op de hellingen van de Wiramwazi bergen verlaten.

Toen hij wakker was geworden had een vaag voorgevoel hem al gezegd, dat er iets niet in orde was en dat voorgevoel was tot zekerheid geworden, toen hij geen gerucht om zich hoorde en toen Gabula, zijn bediende, op zijn herhaald roepen niet verscheen.

Al weken lang, terwijl zij de uitloopers van de Wiramwazi bergen naderden, waren er dragers gedeserteerd. Nu eens liepen ze bij twee, dan weer bij drie tegelijk weg en den vorigen avond, toen zij het kamp maakten op de helling van een van de bergen, waren er nog maar weinig dragers over. En nu waren zelfs deze gevluht voor de onzichtbare verschrikkingen van de bergen; gedurende den nacht was

hun bijgeloof hen te sterk geworden en hun vrees werd zoo groot dat zij hun meester alleen lieten met de bloeddorstige geesten van de dooden.

Haastig liep von Harben het kamp door en toen zag hij, dat de zwarten alles hadden meegenomen. Proviand was er niet meer, de geweren waren verdwenen en hij had alleen nog een Luger-revolver over en de ammunitie, die hij in zijn tent bij zich bewaard had.

Erich von Harben had genoeg ondervinding met de inboorlingen om te begrijpen, dat hun bijgeloof hun tot dezen daad had gedreven al leek die daad dan ook onmenschelijk en oneerlijk en daarom veroordeelde hij hen niet zoo sterk als anderen, die hen minder goed kenden, gedaan zouden hebben.

Terwijl zij hun bestemming kenden toen de expeditie vertrok, waren zij nog moedig en vroolijk geweest omdat de afstand die hen nog van de Wiramwazi bergen scheidde, zoo groot was maar naar mate die afstand verminderde, verdween ook hun moed en nu zij zich op den drempel bevonden van het rijk der verschrikkingen, was hun laatste zelfcontrole verdwenen en hadden zij de vlucht genomen.

Dat zij al zijn proviand en zijn geweren en ammunitie hadden meegenomen, scheen laag en gemeen maar von Harben begreep, dat zij toch geen hoop meer hadden dat hij ooit zou terugkeeren en dat zijn dood als een vaststaand feit werd beschouwd.

Zij meenden, dat het onder deze omstandigheden verspilling zou zijn om een man, die toch al zoo goed als dood was in het bezit te laten van zooveel voedsel terwijl zij het noodig hadden om terug te keeren naar hun dorpen en eveneens meenden zij, dat wapens toch niets konden uitrichten tegen de geesten dus zou het dwaas geweest zijn om deze prachtige geweren en al deze kogels achter te laten

bij iemand die er toch geen gebruik van kon maken tegen de vijanden van het rijk der geesten.

Von Harben bleef eenigen tijd staan kijken naar het bosch daar in de diepte, waarin zijn menschen zich voorthaastten naar hun land. Het was mogelijk dat hij hen zou kunnen inhalen, maar het was niet waarschijnlijk en in den jungle zou hij al evenmin veilig zijn als op de hellingen van de Wiramwazi bergen.

Hij keek om zich heen en hij richtte zijn oogen naar de besneeuwde toppen, die hij wilde bestijgen. Nu hij een keer zoover was zou hij niet omkeeren. Een dag of misschien een week in deze woeste bergen zou waarschijnlijk het geheim van De Verloren Stam aan het licht kunnen brengen en in een maand zou hij zeer zeker het geheele gebied kunnen doorzoeken, zoodat hij zou kunnen uitmaken of de legende steunde op feiten of op fantasie. Von Harben meende dat hij al de plaatsen, waar menschen konden wonen in een maand zou kunnen doorzoeken en misschien zou hij dan toch in ieder geval wel overblijfselen vinden van de stam uit de legende in den vorm van ruines of graven. Want von Harben wist maar al te goed, dat De Verloren Stam, zoo die ooit bestaan had, thans toch wel van de wereld zou zijn weggevaagd en hij hoopte dan ook alleen werktuigen of misschien geraamten te vinden.

Het duurde niet lang of de jonge man had zijn besluit genomen en hij draaide zich om en pakte een paar voorwerpen, die de zwarten niet hadden meegenomen in een zak, bond zijn gordel om zijn middel en begaf zich daarna in de richting, tegenovergesteld aan die, welke zijn dragers hadden ingeslagen. Behalve zijn Luger-revolver bezat von Harben een jachtmes en daarmee sneed hij een tak van een van de boompjes af, die hier en daar op

de helling groeiden en die hij later als bergstok zou kunnen gebruiken.

Een bergbeekje verschafte hem zuiver koud water en daarmee leschte hij zijn dorst. Hij hield zijn revolver in zijn hand in de hoop, dat hij het een of andere kleine dier te kunnen neerleggen teneinde zijn honger te stillen. Het duurde dan ook niet lang of een haas sprong voor zijn voeten op. En toen von Harben's revolver zijn plicht had gedaan lag het dier na eenige sprongen stil en dankte de jonge man zichzelf, dat hij zooveel tijd had besteed aan oefeningen in het schieten met kleine wapenen.

Direct legde hij een vuur aan en stroopte hij de haas, waarna hij zijn pijp aanstak en op zijn gemak ging liggen rooken. Hij was er niet de man naar om zich spoedig te laten ontmoedigen. Hij nam zich voor, zich niet al te veel te vermoeien en zijn krachten te bewaren voor mogelijke gevaren, die hij nog kon ontmoeten.

Den heelen dag klom hij voort en hij koos steeds den veiligsten weg ook al was die langer, terwijl hij dikwijls rustte. Toen de nacht hem overviel, bevond hij zich op den hoogsten top dien hij vanuit het dal had kunnen zien. Wat daarachter lag, kon hij zelfs niet gissen maar zijn ondervinding deed hem vermoeden, dat hij weer andere toppen en pieken zou zien als het den volgenden dag weer licht werd.

Hij had een deken meegenomen en daar rolde hij zich in. Vanuit het dal kwamen de geluiden van den jungle. Zwak ving hij het blaffen van een jakhals en het brullen van een leeuw op.

Tegen den morgen ontwaakte hij door het brullen van een luipaard en ditmaal kwam het geluid niet uit de jungle maar vanuit de bergen en tamelijk dicht bij hem. Hij wist, dat het verscheurende dier een groote bedreiging voor hem opleverde, misschien

wel het ergste gevaar, dat hij op dezen tocht liep en hoe speet het hem dat hij zijn groote jachtgeweer verloren had. Hij was echter met bang want hij wist, dat het niet waarschijnlijk was, dat de luipaard hem zou aanvallen maar de mogelijkheid bestond en daarom stak hij de droge takken aan, die hij den vorigen avond had verzameld, om zich tegen de wilde dieren te beschermen. De warmte deed hem weldadig aan want hij bevond zich reeds op aanmerkelijke hoogte en het was een koude nacht en eenigen tijd bleef hij opzitten om zich te verwarmen.

Eenmaal meende hij, dat hij een dier hoorde bewegen in het duister achter het vuur, maar hij zag geen oogen schitteren en het geluid herhaalde zich niet. En daarna moest hij ingeslapen zijn, want toen hij weer wakker werd was het helder dag en alleen de asch gaf de plaats aan waar hij het vuurtje gestookt had.

Von Harben was koud en hongerig toen hij opstond en zijn maag jeukte zoo dat hij slechts oogen had voor klein wild. Het terrein bood weinig moeilijkheden voor een geoefend bergklimmer en zoo nu en dan vergat hij zelfs zijn honger, zoo verlangend was hij te zien, wat de volgende top, die nu voor hem lag, zou verbergen.

Het is altijd de volgende top die de onderzoeker verder van huis lokt. Wat zal er te zien zijn vanaf dien volgenden top? Welke geheimen zullen ontsluit worden voor de gretige oogen van den avonturier? Zijn verstand en zijn ondervinding zeiden hem dat hij achter dien volgenden top niets anders zou zien als achter den vorigen. En toch was er steeds de hoop, dat er achter den volgenden horizon iets te zien zou zijn. Von Harben kon er zich geen voorstelling van maken wat dat zou moeten zijn. Hoe flegmatisch hij ook was, zijn opwinding werd steeds grooter toen hij den top naderde.

Eindelijk stond hij er boven op. Voor zijn oogen strekte zich het plateau uit; hier en daar zag hij kleine sterke boomen en heel in de verte lag de volgende top, die hij al verwacht had maar die hij nauwelijks kon zien door den enormen afstand. Wat lag er tusschen hem en die heuvels daar in de verte? Zijn hart begon sneller te kloppen toen hij eraan dacht, dat hij dit gebied kon gaan exploreeren en dat hij misschien belangwekkende ontdekkingen kon doen, want het terrein was heel anders geformeerd als hij verwacht had. Alleen in de verte zag von Harben hooge pieken, maar tusschen hem en die pieken moesten zich ravijnen en valleien bevinden ... t was een kostelijk gebied voor den onderzoeker.

Von Harben vergat zijn honger en zijn eenzaamheid en vol moed begon hij het plateau te doorkruisen in noordelijke richting. Het was een vlak plateau; hier en daar bevonden zich rotsblokken, maar er groeide weinig en toen von Harben een mijl had afgelegd, begon hij te begrijpen, dat dit geheele gebied weinig belangwekkends bood, want het scheen zoo door te zullen gaan.

Juist toen hij erover dacht om terug te keeren, viel het hem op, dat er een kleine verandering had plaats gegrepen met het terrein voor hem. Het was een eigenaardige impressie; het leek alsof de heuvels voor hem, oprezen uit een diepen afgrond en alsof er tusschen hem en die heuvels geen land meer was. Hij verwachtte eerst, dat het een zinsbegoocheling zou zijn maar toen hij doorliep, zag hij, dat hij zich niet vergist had. Het plateau hield plotseling op en onder hem strekte zich heel in de diepte een vlakke uit die wel iets had van den grooten canyon die zich in Colorado bevindt en die zoo algemeen bekend is.

Maar er waren groote verschillen. Von Harben zag duidelijk teekenen van erosie. De steile wanden

waren uitgehold door het water. Er waren pieken ontstaan, die wel leken op torens en minaretten, langzaam uitgevreten door het water. Zij bevonden zich vlak bij den muur van den afgrond en vanaf de plaats waar hij stond, leek het wel alsof de vlakke daar in de diepte geen heuvels had en zoo gelijk was als het laken van een biljart. Alsof hij gehypnotiseerd was, bleef von Harben staan kijken en langzaam nam hij het geheele tooneel in zich op.

De muur van den afgrond ging loodrecht naar beneden en scheen meer dan duizend meters hoog te zijn. Hij kon de overkant van den canyon nauwelijks onderscheiden en de vlakke daar beneden scheen wel vijftien of twintig mijl breed te zijn. Hij kon niet gissen hoeveel de lengte was maar het leek hem toe, dat die zeer zeker nog grooter was. Vlak onder hem strekte zich een moeras uit, dat het oostelijke einde van den canyon geheel scheen in te nemen. Beken wonden zich door iets wat hem riet toescheen en meer naar het noorden meende hij een eiland te onderscheiden. Drie beken, die van die groote hoogte slechts linten schenen, stroomden uit in het meer en veel verder zag hij nog een lint, dat echter meer den indruk maakte van een weg. Aan de westzijde zag von Harben bosch en tusschen het bosch en het meer ontdekte hij bewegende gestalten die naar het hem scheen, geen menschen konden zijn. Waarschijnlijk was het vee maar dan zouden er toch ook wel menschen in de buurt zijn.

Hier lag zonder twijfel het geheim van De Verloren Stam van de Wiramwazi bergen en het was begrijpelijk, dat de natuur haar geheim zoo makkelijk had kunnen bewaren, waartoe ook de bijgeloovigheid van de onwetende inboorlingen had bijgedragen.

Zoover hij zien kon liep de muur loodrecht naar

beneden en was het onmogelijk om af te dalen, maar toch wist hij, dat er een weg te vinden moest zijn en die weg, die leidde in deze betooverende vallei, zou hij zoeken. Hij begaf zich op weg en overal zocht hij naar een klein voetpad, maar de natuur was op haar hoede en het was bijna avond zonder dat hij ook maar iets gevonden had wat leek op een pad waarlangs hij in den afgrond zou kunnen afdalen.

De zon was al onder toen hij een smalle kloof ontdekte in de rots. Kleine stukjes graniet waren erin gevallen en hadden de kloof gedeeltelijk gevuld, maar toch scheen het wel mogelijk althans een eindje naar beneden af te dalen. In de toenemende duisternis kon hij echter niet uitmaken hoever hij langs dit pad naar beneden zou kunnen komen.

Hij zag, dat de rotsen onder hem al even puntig waren als op de andere plaatsen, maar toch meende hij, dat hij misschien geheel zou kunnen afdalen, als deze smalle kloof het hem mogelijk maakte om het volgende terras te bereiken. Want vanaf dat volgende terras was de rotsformatie niet meer zoo steil als van hier en het was niet onmogelijk, dat een geofend bergbeklimmer zou kunnen afdalen naar beneden.

Hongerig en koud zat hij in de diepte te staren. Toen het bijna geheel donker was, fonkelde er plotseling ver onder hem een licht op en toen nog een en nog een en zijn hart begon te kloppen van opwinding want hij wist, dat deze lichten de aanwezigheid van menschen aanduidden. Op verschillende plaatsen van het meer zag hij lichten en op één punt, dat hem den oever van het meer toescheen, waren er vele.

Wat voor menschen waren het, die deze vuren stookten? Zouden zij hem vriendschappelijk of vijandig bejegenen? Was het een stam Afrikaansche

inboorlingen of zou het mogelijk zijn, dat de legende op waarheid gebaseerd was en dat de blanke mensen van De Verloren Stam hun avondmaal daar bereidden op deze geheimzinnige vuren?

Wat was dat? Von Harben spande zijn ooren in en hij hoorde toen de wind een oogenblik naar hem toe was, een zacht geluid ... maar hoe zacht het ook was, hij kon zich niet vergissen; het waren menselijke stemmen. En nu kwam vanuit de vallei het brullen van een dier en het klonk alsof er heel in de verte een onweer opstak. Von Harben was uitgeput en eenige oogenblikken later viel hij in slaap, zoodat hij de koude en den honger niet meer voelde.

Toen het licht werd, verzamelde hij hout en maakte hij een vuur om zichzelf te verwarmen. Voedsel had hij niet en vanaf den vorigen dag, toen hij den top van den berg had bereikt, had hij geen levende wezens meer gezien behalve dan het vee, op den bodem van den canyon.

Hij wist, dat hij voedsel moest hebben en spoedig en als hij kans zag om in den afgrond af te dalen, dan zou hij het krijgen. Hij behoefde slechts een mijl af te leggen maar het was een mijl loodrecht naar beneden en hij wist, dat hij misschien honderd mijlen of meer zou moeten loopen voor hij een gebaande weg zou kunnen vinden. Natuurlijk zou hij kunnen terugkeeren. Hij was ervan overtuigd, dat hij de eerste hellingen van de Wiramwazi bergen zou kunnen bereiken vóór de uitputting hem zou overmannen maar hij wilde niet terugkeeren en de gedachte aan een mislukking van dezen tocht, lag hem verre.

Toen hij zichzelf gewarmd had bij het vuur, wendde hij zich om teneinde de spleet nu bij daglicht te kunnen onderzoeken. Het bleek hem, dat hij langs deze smalle spleet verscheidene honderden

voeten zou kunnen afdalen, maar of hij dan nog verder naar beneden zou kunnen wist hij niet want het was geen loodrechte kloof, maar de spleet kronkelde zich.

Hij zag, dat het mogelijk zou zijn om af te dalen, maar hij wist niet of hij ook weer naar boven zou kunnen stijgen, wanneer hij op een gegeven oogenblik zijn weg niet verder zou kunnen vervolgen. Hij wist, dat het voor hem den dood zou beteekenen, wanneer hij den bodem van de spleet zou bereiken en wanneer er dan geen mogelijkheid zou bestaan om verder af te dalen.

Hoewel hij zich even sterk als altijd voelde, begreep hij heel goed, dat zijn krachten toch langzamerhand afnamen en dat des te meer wanneer hij gedwongen zou zijn zich langen tijd in te spannen bij zijn pogingen om langs den steilen wand af te dalen, zonder dat hij zoo nu en dan zichzelf zou kunnen versterken met eenig voedsel.

Zelfs voor den jongen onderzoeker, hoe enthousiast hij ook was en hoeveel zelfvertrouwen hij ook bezat, scheen de volgende stap weinig meer toe als de eerste stap naar den dood. Voor ieder ander zou de gedachte, dezen steilen wand af te dalen, dwaasheid geweest zijn maar in de Alpen had von Harben altijd een weg gevonden en ook nu was hij er voor zichzelf van overtuigd, dat hij zonder ongelukken beneden zou komen. Juist wilde hij langzaam de eerste schrede doen om naar beneden af te dalen, toen hij achter zich het geluid van voetstappen hoorde. Hij draaide zich snel om en hield zijn revolver klaar.

DERDE HOOFDSTUK.

De kleine Nkima rende door de toppen van de boomen. Hij babbelde en schold en liet zich op

Tarzan's knie vallen. De aap mensch zat op een groote tak van een woudreus met zijn rug tegen de ruwe schors te rusten, want hij had zoo juist een dier gedood, om in zijn onderhoud te kunnen voorzien.

„Gomanganis! Gomanganis!” klonk de schelle stem van Nkima. „Zij komen! Zij komen!”

„Kalm,” zei Tarzan. „Jij bent nog veel vervelender als al de Gomanganis van de jungle.”

„Zij zullen de kleine Nkima dooden,” riep de aap. „Het zijn vreemde Gomanganis en er zijn geen Tarmanganis bij.”

„Nkima denkt altijd, dat iedereen hem dooden wil,” zei Tarzan, „en toch heeft hij al vele jaren geleefd en is hij nog niet dood.”

„Sabor en Sheeta en Numa, en de Gomanganis, en Histah, de slang, houden van het vleesch van de arme Nkima,” huilde de aap. „Ik ben bang voor hen.”

„Vrees niets Nkima,” zei de aap mensch. „Tarzan zal niet toelaten, dat ze jou kwaad doen.”

„Ga kijken naar de Gomanganis,” drong Nkima aan. „Dood hen. Nkima houdt niet van de Gomanganis.”

Tarzan stond voorzichtig op. „Ik zal gaan kijken,” zei hij. „Nkima mag meegaan, maar hij mag zich ook boven in de boomen verbergen.”

„Nkima is niet bang,” blufte het aapje. „Hij gaat mee om de Gomanganis te bevechten met Tarzan van de Apen.” Hij sprong op den rug van den aap mensch en klemde zich met zijn beide armen om Tarzan's hals vast; voorzichtig loerde hij eerst over den bronzen rechterschouder en toen over den linker.

Snel en geruischloos bewoog Tarzan zich voort door de boomen en weldra zag hij onder zich een troepje inboorlingen. Enkelen waren gewapend met

geweren en allen droegen pakken van verschillende grootte, pakken die zoals Tarzan wist, behoord hadden bij de uitrusting van een blanke.

De Heer van den Jungle riep hen aan en verschrikt bleven de zwarten staan en keken zij naar boven.

„Ik ben Tarzan van de Apen. Vrees niets,” zei Tarzan en met eenige sprongen bereikte hij het wildspoor maar Nkima sprong van zijn schouder en ging op een tak zitten boven zijn hoofd van waar hij de zwarten zat uit te schelden. Hij had zijn moed van zoeven geheel vergeten.

„Waar is uw meester?” vroeg Tarzan.

De zwarten staarden naar den grond maar antwoordden niet.

„Waar is Bwana von Harben?” drong Tarzan aan.

Eindelijk hief een van de zwarten zijn hoofd op en mompelde: „Hij is dood.”

„Hoe stierf hij?” vroeg Tarzan.

Weer aarzelde de zwarte maar eindelijk antwoordde hij: „Een groote olifant, die hij aangeschoten had, heeft hem gedood.”

„Waar is zijn lichaam?”

„Wij konden het niet vinden.”

„Hoe weet jullie dan dat de olifant hem gedood heeft?” vroeg Tarzan.

„Dat weten we niet,” zei een andere zwarte. „Hij is weggelopen uit het kamp en niet teruggekeerd.”

„Er was een olifant in de buurt en we dachten, dat die hem gedood had,” zei de eerste zwarte.

„Jullie spreekt niet de waarheid,” zei Tarzan.

„Ik zal u de waarheid vertellen,” zei een derde inboorling. „Onze Bwana is de hellingen van de Wiramwazi bergen opgegaan en de geesten van de dooden hebben hem in hun woede gegrepen en hem weggesleept.”

„Ik zal jullie de waarheid vertellen,” zei Tarzan. „Jullie hebt je meester verlaten en bent weggelopen en jullie hebt hem alleen achtergelaten.”

„Wij waren bang,” zei de derde zwarte. „Wij hebben hem gewaarschuwd, dat hij de Wiramwazi bergen niet moest bestijgen. Wij hebben hem gesmeekt om terug te keeren. Hij wilde niet naar ons luisteren en de geesten van de dooden hebben hem meegenomen.”

„Hoelang was dat geleden?” vroeg de aapmensch.

„Zes of zeven of misschien tien marschen. Ik herinner het mij niet meer.”

„Waar hebben jullie hem het laatst gezien?”

Zoo nauwkeurig mogelijk beschreven von Harben's dragers de plaats van het laatste kamp op de hellingen van de Wiramwazi bergen.

„Ga terug naar jullie dorpen in Urambi. Ik weet waar ik jullie vinden kan als ik jullie noodig heb. Als Bwana von Harben dood is, zal ik weten te straffen.” Tarzan greep een van de laagste takken en verdween spoedig uit het gezicht, terwijl Nkima hem gillend achtervolgde, omdat hij bevreesd was, zijn meester kwijt te raken.

Uit dit gesprek met de weggelopen dragers van von Harben, had Tarzan begrepen, dat de jonge man verlaten was door zijn dragers en dat hij waarschijnlijk nu trachtte de zwarten in te halen.

Tarzan, die Erich von Harben niet kende, kon niet gissen, dat deze den moed zou hebben om alleen door te dringen in de onbekende en woeste gebieden van de Wiramwazi bergen, maar nam aan, dat deze zou trachten zijn dragers zoo spoedig mogelijk in te halen. En dus volgde de aapmensch het spoor van de zwarten en hoopte hij von Harben weldra te vinden.

Hij reisde zoo snel mogelijk, maar toch kwam hij pas op den derden dag, nadat hij von Harben's

safaris gesproken had, bij de hellingen van het Wiramwazi Gebergte aan.

Het kostte hem de grootste moeite om het punt te vinden waar von Harben door zijn mannen verlaten was, want zware regens en stormen hadden de sporen uitgewischt maar eindelijk vond hij de overblijfselen van de tent, die von Harben bewoond had. Hij zag geen spoor en wist niet, waar de jonge man heen was gegaan.

Tarzan had onderweg geen teekenen gezien, die erop wezen, dat de blanke het spoor van zijn dragers gevolgd was en zoo moest hij wel aannemen, dat von Harben alleen verder was getrokken, en dat hij zich nu ergens in de geheimzinnige Wiramwazi Bergen bevond, wanneer hij tenminste niet dood was.

„Nkima,” zei de aapmenschen, „de Tarmanganis zeggen altijd wanneer het heel moeilijk is om iets te vinden, dat het ‚zoeken is naar een naald in een hooiberg‘. Geloof jij dat wij onze naald in deze uitgestrekte bergen zullen vinden?”

„Laten we teruggaan naar huis,” zei Nkima, „daar is het warm. Hier blaast de wind en daar boven is het nog kouder. Het is hier geen plaats voor een aap.”

„En toch gaan we verder, Nkima.”

Angstig keek de aap naar boven. „Nkima is bang,” zei hij. „Dit is het gebied van Sheeta, de panter. Misschien loert hij wel op ons.”

Diagonaalsgewijs beklom Tarzan de bergen, maar hij begaf zich in Westelijke richting en dat was juist tegenovergesteld aan de richting die von Harben genomen had. Het was echter zijn plan om naar het Oosten te gaan, wanneer hij den top bereikte zonder von Harben's spoor gevonden te hebben. Hij vorderde slechts langzaam en de helling werd steeds sterker. Eindelijk kwam hij op een punt in het woeste gebied, waar een muur zich bijna loodrecht ten

hemel verhief, en het kostte hem de grootste moeite om zijn weg te vervolgen. Struikgewas en eenige kleine boomen groeiden hier nog en daaraan hield hij zich vast.

De aapmensch was zoo in beslag genomen, door zijn gevaarlijke tocht, dat hij alleen acht sloeg op het spoor, dat hij zoo graag wilde vinden en zoo kwam het, dat hij eenige zwarte krijgers niet zag, die vanuit de beschutting van een boschje, eenige honderden meters onder hem, naar hem keken. En zelfs Nkima, die anders even scherp opmerkte als zijn meester, had alleen oogen en ooren voor de moeilijkheden van dezen klimtocht. Nkima voelde zich ongelukkig. Er stond een strakke wind en Nkima hield niet van wind. Overal rook hij het spoor van Sheeta de panter en van tijd tot tijd zag hij boven zich een vooruitspringende rots van waar Sheeta hen zou kunnen bespringen.

Zij waren nu aangekomen bij een buitengewoon moeilijk punt op de helling van den berg. Rechts boven hen rees een loodrechte rots naar boven en links ging een granieten wand zoo steil naar beneden dat Tarzan zich tegen den rotswand moest drukken om niet naar beneden te vallen. Zijn voet zocht een uitsteeksel om op die wijze een klein terras te kunnen bereiken wat zich vlak boven hem bevond. Misschien zou het van daar af beter gaan. Tarzan begreep, dat hij in het tegenovergestelde geval gedwongen zou zijn, terug te keeren. Bij een bocht, waar de uitstekende rand zeer smal was, zette Tarzan zijn voet op een steen die onmiddellijk meegaf en naar beneden rolde. Voor een oogenblik verloor de aapmensch zijn evenwicht en Nkima, die dacht, dat Tarzan naar beneden zou vallen, sprong met een gil van zijn schouders, waardoor de aapmensch zijn evenwicht niet kon herstellen.

Onder hen was de helling steil, hoewel niet lood-

recht en als Nkima Tarzan geen duw had gegeven, dan zou deze zich waarschijnlijk nog wel hebben kunnen vastgrijpen, maar nu rolde hij naar beneden en tuimelde de helling af. Eindelijk werd hij in zijn vaart gestuit door een van de kleine boomen, die in den barren wind, gedwongen waren geweest, diepe wortels te slaan in den grond. Nkima, die doodelijk geschrokken was, ging naast zijn meester zitten. Hij gilte en schreeuwde hem in zijn oor en hij rukte aan Tarzan's arm om hem weer overeind te trekken maar de aap mensch bewoog zich niet en een straaltje bloed droppelde uit een wonde aan zijn slaap over zijn gelaat. Nkima treurde en de zwarte krijgers, die hen van beneden hadden gade geslagen, beklommen voorzichtig de helling en kwamen op hem en zijn hulpeloozen meester toe.

VIERDE HOOFDSTUK.

Toen Erich von Harben zich omwendde om te kijken, wie daar achter hem aankwam, zag hij een gewapende neger op zich toekomen.

„Gabula!” riep de blanke uit en hij liet zijn revolver zakken. „Wat doe je hier?”

„Bwana,” zei de zwarte, „ik kon u niet alleen laten. Ik kon u niet verlaten, eenzaam overgeleverd aan de geesten die in deze bergen wonen.”

Von Harben keek den neger ongeloovig aan.

„Maar als je dat gelooft, Gabula, ben je dan niet bang, dat ze jou ook zullen dooden.”

„Ik weet, dat ik sterven moet, Bwana,” antwoordde Gabula. „Ik begrijp niet waarom u de eerste of de tweede nacht niet vermoord bent. Maar vannacht zullen wij beiden zeker gedood worden.”

„En toch ben je me gevolgd? Waarom?”

„U bent vriendelijk voor mij geweest, Bwana en uw vader is vriendelijk voor mij geweest. Toen ik de anderen hoorde spreken, werd ook ik angstig en toen ze weglieden ging ik met hen mee maar ik ben teruggekomen. Ik kon toch niets anders doen, nietwaar?”

„Nee Gabula. Voor jou of voor mij bestond er geen andere mogelijkheid, maar voor de anderen bestond de mogelijkheid om te ontluchten en dat deden ze.”

„Gabula is niet zoals de anderen,” zei de zwarte trotsch. „Gabula is een Batoro.”

„Gabula is een moedig krijger,” zei von Harben. „Ik geloof niet aan geesten en dus had ik geen reden om angstig te zijn maar jij en je volk gelooven er wel aan en daarom was het heel moedig van je om terug te keeren, maar ik wil je niet dwingen. Als je wilt, mag je terugkeeren naar je dorp.”

„Ja?” vroeg Gabula gretig. „Gaat de Bwana ook terug? Dat is goed. Gabula gaat terug met hem.”

„Nee, ik ga naar beneden in den canyon,” zei von Harben en hij wees naar beneden.

Gabula keek over den rand en verbazing en angst spiegelden zich af in zijn wijd-geopende oogen.

„Maar Bwana, zelfs als een menschelijk wezen een weg naar beneden zou kunnen vinden, dat zou hij toch zeker gedood worden wanneer hij beneden aankwam, want dit moet het land zijn van De Verloren Stam, waar de geesten van de dooden wonen.”

„Je hoeft niet met me mee te gaan, Gabula. Ga terug naar je volk.”

„Hoe wilt u hier naar beneden komen?” vroeg de zwarte.

„Ik weet nog niet precies hoe, of waar of wanneer. Ik wil langs deze kloof naar beneden kruipen, zoover als het mij mogelijk is. Misschien zal ik den bodem kunnen bereiken, misschien ook niet.”

„Maar als er nu geen weg is wanneer de kloof ophoudt?” vroeg Gabula.

„Dan zal ik een paadje moeten zoeken.”

Gabula schudde zijn hoofd. „En wanneer u den bodem bereikt en wanneer u gelijk hebt en de geesten u niet dooden, hoe wilt u dan weer naar boven komen?”

Von Harben haalde zijn schouders op en glimlachte. Toen stak hij zijn hand uit. „Dag Gabula,” zei hij. „Je bent een moedig man.”

Gabula nam de uitgestoken hand niet aan. „Ik ga met u mee,” zei hij kalm.

„Maar begrijp goed dat we, als we den bodem levend bereiken, misschien nooit meer terug zullen kunnen keeren.”

„Ja.”

„Ik begrijp je niet, Gabula. Je bent bang en ik weet, dat je terug wilt keeren naar je dorp. Waarom wil je dan met mij meegaan terwijl ik je verlof geef om naar huis terug te gaan?”

„Ik heb gezworen om u te dienen, Bwana, en ik ben een Batoro,” antwoordde Gabula.

„En ik kan alleen de hemel danken, dat je een Batoro bent,” zei von Harben, „want de hemel weet, dat ik hulp zal noodig hebben voor ik den bodem van den canyon bereik en we moeten er komen, Gabula als we niet van honger willen sterven.”

„Ik heb voedsel meegebracht,” zei Gabula. „Ik wist dat u hongerig zoudt kunnen zijn en ik heb voedsel meegebracht, dat u altijd eet.” Hij maakte een pakje los, dat hij op zijn rug droeg en von Harben zag eenige tabletten chocolade en een paar pakjes geconcentreerd voedsel.

Voor den uitgehongerden jongen man was het voedsel gelijk manna voor de Israëlieten en zonder een oogenblik te wachten, tastte hij toe. Hij stilde zijn honger en met vernieuwde kracht en hoop en

een licht hart, begon hij de afdaling in den canyon.

Gabula, wiens voorvaderen al sinds onheugelijke tijden in den jungle woonden en die nog nooit iets dergelijks had gezien, keek angstig naar de nauwe spleet, waarin zijn meester hem voor ging maar hij had gezworen om von Harben te volgen en zijn trots en eerlijkheid verboden hem, uiterlijk ook maar iets van zijn angst te toonen.

De afdaling door de spleet was minder moeilijk als von Harben gedacht had. De rotsblokken, die van boven waren gevallen en die de spelonk gedeeltelijk vulden, deden goeden dienst en slechts op enkele plaatsen had von Harben hulp noodig, maar op die plaatsen begreep hij ook eerst goed hoe gelukkig het voor hem was, dat Gabula teruggekeerd was.

Toen zij tenslotte den bodem van de spleet bereikten, zagen zij onder zich de loodrechte rots en op dit punt, dat von Harben van boven niet had kunnen zien, bleek het, dat zijn vrees bewaarheid was en dat hij van hieruit onmogelijk verder zou kunnen afdalen.

De jonge man zag wel een uitstekend plateau onder zich, maar dat lag zeker honderd voet dieper en zijn moed zonk in zijn schoenen. Het leek hem bijna onmogelijk om terug te keeren en hij vreesde dat hun krachten en handigheid daarvoor niet toereikend zouden zijn, want er waren plaatsen, bij welke de een den ander naar beneden had moeten helpen en het leek practisch onmogelijk om weer naar den top van de rots terug te keeren.

Het was dus onmogelijk om terug te keeren en aangezien zij niet van gebrek wilden sterven, was er slechts één kans. Von Harben ging voorover liggen en gaf Gabula bevel hem stevig aan zijn enkels vast te houden. Langzaam kroop hij naar den rand van den rots tot hij erover heen kon kijken.

Een paar voet van de plaats waar hij lag, zag hij de spleet opnieuw doorgaan maar de doorgang was op deze plaats belemmerd door een groot rotsblok dat vastgeklemd zat tusschen de kanten van de spleet.

De spelonk, die steeds nauwer geworden was, scheen voorbij het rotsblok nog maar twee of drie voet breed te zijn en von Harben zag, dat hij langs de spleet het volgende plateau zou kunnen bereiken.

Wanneer hij en Gabula het rotsblok zouden kunnen passeeren, dan zouden zij zich makkelijk aan de wanden kunnen vasthouden en zoo veilig het volgende plateau kunnen bereiken, maar hoe konden zij over de rots klimmen, die den toegang afsloot en op die wijze het volgende gedeelte van de spelonk bereiken.

Von Harben hing de gebogen knop van zijn alpenstok aan den rand van het rotsblok. Een man die aan het einde van den alpenstok ging hangen, zou met het einde van zijn voeten de spleet kunnen bereiken maar men moest acrobaat zijn om dat waagstuk aan te durven.

Met een touw zou het makkelijk gegaan zijn, maar ze hadden geen touw. Met een zucht kroop von Harben terug, want hij was er van overtuigd dat hij een anderen weg moest vinden, maar hij wist niet waarheen.

Gabula was angstig geworden, toen hij von Harben's gezicht zag. Hij begreep, dat deze niet gerust was. De gedachte om over den rand van het rotsblok te kijken, was voor Gabula al verschrikkelijk, want hij was een dergelijke hoogte niet gewend en als hij eraan dacht, dat hij von Harben zou moeten volgen over het rotsblok, dan beefde hij over al zijn leden; echter als von Harben gegaan was, dan was hij niet achtergebleven.

De blanke zat eenige oogenblikken in diep gepeins

verzonken. Nogmaals onderzocht hij de rotsformatie en nogmaals stelde hij vast, dat hij het rotsblok niet zou kunnen passeeren. Het blok zat stevig vastgeklemd tusschen de wanden van de kloof; als hij het uit den weg zou kunnen ruimen, dan zou hij het volgende plateau kunnen bereiken, maar hij wist, dat alleen dynamiet dit zou kunnen bewerkstelligen. Vlak achter zich zag hij andere blokken van verschillende grootte en plotseling begreep hij, dat hij hiermee een kans had.

„Kom Gabula,” zei hij, „help mij een paar van die blokken naar beneden te gooien. Dat schijnt de eenige kans te zijn om te ontvluchten uit de val, waarin wij geraakt zijn.”

„Ja Bwana,” antwoordde Gabula en samen gingen ze aan het werk; de neger begreep wel niet, waarom hij deze steenen naar beneden moest gooien, waarvan sommige zeer zwaar waren, maar hij hielp flink en verscheidene steenen werden over den rand gegooid.

Zij hoorden telkens een harde slag wanneer het rotsblok op de rotsen onder hem viel en Gabula vond het zoo'n prachtig spelletje, dat hij koortsachtig werkte om steeds zwaarder rotsblokken los te maken.

„Het lijkt alsof het ons lukken zal,” zei von Harben na een paar minuten, „tenzij de rotsblokken boven ons hoofd losraken wat niet onmogelijk is, nu wij er zoo in zitten te wroeten en dan krijgen we de heele boel op ons hoofd. Ik vrees, dat het geheim van De Verloren Stam ons dan wel niet langer zal interesseeren.”

„Ja Bwana,” zei Gabula en hij lichtte een buitengewoon groot rotsblok op en smet het naar beneden.

„Kijk! Kijk Bwana!” riep hij uit en hij wees op de plaats waar de rots eerst gelegen had.

Von Harben keek en zag een opening ter groote

van een menschenhoofd. Hij kon thans al naar beneden in de spleet kijken.

„Dank Nsenene, de sprinkhaan, Gabula,” riep von Harben uit. „Dat is toch de totum van je stam nietwaar? Misschien kunnen we zoo onzen weg vervolgen.”

Haastig werkten de twee mannen voort om de opening te vergrooten en toen de rotsblokken regelmatig naar beneden vielen, keek een lange, kaarsrechte krijger, die beneden, op het moeras in een kano zat, naar boven en riep zijn strijdmakkers.

Duidelijk hoorden zij de rotsblokken op de rotsen vallen en met hun scherpe oogen konden zij de grootste stukken, die von Harben en Gabula naar beneden wierpen, zien vallen.

„De groote muur zakt in,” zei de zwarte krijger.

„Dat zijn losse steenen,” zei een ander. „Het is niets.”

„Zulke dingen gebeuren alleen na zware regens,” zei de eerste. „De voorspelling, dat de groote muur zal inzakken, komt in vervulling.”

„Misschien is het een duivel die in een spelonk in de muur woont,” zei de tweede spreker. „Laten we ons haasten en het onze meesters gaan vertellen.”

„Laten we wachten,” zei de eerste spreker, „tot wij hen iets te vertellen hebben. Als wij naar hun toegingen en zeiden, dat er een paar steenen van den grooten muur gevallen zijn, dan zouden zij ons uitlachen.”

Von Harben en Gabula hadden de opening thans zoo groot gemaakt, dat er een mensch door heen kon. Als de jonge man naar beneden keek, dan zag hij, hoe de spleet tenslotte op het volgende plateau uitkwam en hij wist, dat de afdaling tot zoover zonder gevaar zou kunnen geschieden.

„We gaan één voor één Gabula,” zei von Harben. „Ik ga eerst, want ik ben het klimmen gewend. Kijk goed en doe precies zoals ik. Het is makkelijk en er is geen gevaar. Druk je rug tegen de eene kant en je voeten tegen de andere. We zullen misschien een paar schaafwonden oploopen, want de kanten zijn ruw, maar als we het kalm aandoen, dan komen we veilig beneden.”

„Ja Bwana. U gaat eerst,” zei Gabula. „Als ik het u zie doen, dan kan ik het misschien ook.”

Von Harben liet zich door de opening zakken, zette zich schrap tusschen de twee kanten van de spleet en begon langzaam af te dalen. Een paar minuten later zag Gabula zijn meester veilig op den bodem van de spleet staan en hoewel zijn hart in zijn keel klopte, volgde de zwarte zonder aarzeling, maar toen hij eindelijk naast von Harben stond, slaakte hij zoo'n diepe zucht van verlichting, dat von Harben luidkeels begon te lachen.

„Het is de duivel zelf,” zei de zwarte krijger in de kano toen von Harben door de opening kroop.

Vanaf de plaats waar de kano van de bewakers rond dreef, was het plateau, onder aan de spleet juist zichtbaar. Papyrusplanten verborgen het vaartuig, zoodat von Harben en zijn zwarte metgezel hen niet konden zien.

„Nu moeten wij ons haasten,” zei een van de wakers, „om het onze meesters te vertellen.”

„Nee,” zei zijn makker. „Deze twee kunnen duivels zijn maar ze zien eruit als menschen en we zullen wachten tot wij weten wat zij zijn en wat zij hier doen.”

Ongeveer duizend voet konden von Harben en Gabula nu afdalen want een ruw pad leidde in oostelijke richting naar den bodem van den canyon. Gedurende dezen tocht werd het gezicht op het meer soms geheel belemmerd door groote blokken ver-

weerd graniet en het was soms nog moeilijk genoeg om den goeden weg te vinden. Gewoonlijk was het het makkelijkste om tusschen deze stukken rots door te kruipen en op de oogenblikken, dat de vallei voor hun oogen verborgen was, konden ook de wachters op het meer hen niet zien.

Toen von Harben ongeveer een derde van den afstand afgelegd had, kwam hij bij een smalle spelonk, op wier bodem gras groeide en eenige dichtbebladerde boomen konden gedijen. In de buurt moest dus water te vinden zijn. Von Harben drong in de spelonk en vond een bron waaruit regelmatig eenig water opschoot. Hier leschten zij hun dorst en rustten. Toen volgden zij het stroompje naar beneden en zagen zij, dat zich verder geen moeilijkheden voordeden die niet makkelijk overwonnen konden worden.

Langen tijd werd hun het gezicht op de vallei benomen door de muren van de spelonk en door den plantengroei langs de oevers van het stroompje, maar eindelijk kwamen zij bij de laagste hellingen aan en toen ontrolde zich een prachtig landschap voor hun oogen, zoodat von Harben vol bewondering stil bleef staan. Vlak onder hen zagen zij een tweede beek, die met de eerste een klein riviertje vormde, dat naar beneden stroomde naar het groene weiland waardoor het zich in vele kronkelingen wond tot het uitliep in het groote moeras, dat zich over een afstand van ongeveer tien mijlen scheen uit te strekken.

Het meer was geheel bedekt met een waterplant met bladen als veeren, zoodat von Harben alleen kon gissen waar zich water bevond en waar weiland maar hier en daar zag hij beken, die er op wezen, dat menschenhanden een doorgang hadden gemaakt door het moeras.

Terwijl von Harben en Gabula over deze, voor

hen nieuwe en geheimzinnige wereld tuurden, bleven de zwarte krijgers in de kano hen bespieden. De vreemdelingen waren nog zoover weg, dat de zwarten onmogelijk nadere bijzonderheden konden vaststellen maar hun leider verzekerde hen, dat deze twee wezens geen duivels waren.

„Hoe weet gij dat het geen duivels zijn?” vroeg een van de wakers.

„Ik kan zien, dat het menschen zijn,” antwoordde de leider.

„Duivels zijn wijs en machtig,” wierp de twijfelaar tegen. „Zij kunnen elken vorm aannemen, die zij wenschen. Zij kunnen komen als vogels, als dieren of als menschen.”

„Maar het zijn geen dwazen,” beet de leider hem toe. „Als een duivel de groote muur wilde afdalen, dan zou hij niet den moeilijksten weg kiezen. Hij zou dan de gestalte van een vogel aannemen en naar beneden vliegen.”

De ander krabde zich eens verlegen achter zijn oor, want hij begreep, dat er tegen dit argument weinig in te brengen was. Om toch iets te zeggen, stelde hij voor, dat zij het direct aan hun meesters zouden gaan vertellen.

„Neen,” zei de leider. „We blijven hier tot zij dichterbij komen. Het is beter als we hen kunnen meenemen om hen direct aan onze meesters te toonen.”

De eerste stappen, die von Harben op het grasland deed, maakten het hem duidelijk, dat het een gevaarlijk moeras was, dat alleen met de grootste omzichtigheid vermeden zou kunnen worden.

Von Harben haastte zich terug naar den vasten bodem en hij ging op zoek naar een weg, die hen naar het midden van den canyon zou leiden, maar het bleek, dat het moeras, dat zich aan beide zijden van de rivier tot aan de voet van den rots uitstreckte,

een onoverkomelijke hinderpaal opleverde. Wanneer hij terugkeerde naar de spelonk, waar zij gedronken hadden dan zou hij misschien een pad kunnen vinden dat naar den vasten bodem in het westen leidde, maar omdat hij daarvan niet overtuigd was en Gabula en hij uitgeput waren door de afdaling, leek het hem beter om te trachten een weg te vinden naar de oevers van het meer, wanneer dat mogelijk zou zijn. Hij zag, dat de rivier snel stroomde, zoodat de bodem wel geheel vrij zou zijn van modder. Misschien zouden zij door de rivier kunnen waden en zoo den oever bereiken. Hij liep het water in en hield zich aan den eenen kant van zijn alpenstok vast, terwijl Gabula de punt greep. Het water kwam slechts tot zijn middel en de bodem was stevig.

„Kom mee, Gabula. Ik denk, dat we zoo wel naar den oever zullen kunnen komen.”

Toen Gabula achter zijn meester het water in ging, gleeed de kano met de zwarte krijgers geruischloos tusschen de papyrus door en zoo snel mogelijk roeiden de zwarten naar de monding van het riviertje, waar dit uitliep in het meer.

Terwijl von Harben en Gabula met den stroom meeliepen bleek het hun, dat de rivier nergens dieper werd. Eenige malen struikelden zij in gaten en moesten zij even zwemmen maar op andere plaatsen kwam het water slechts tot hun knieën en zoo kwamen zij in de buurt van het meer waarvan de toegang aan hun oog onttrokken werd door bosschen papyrus die wel twaalf tot vijftien voet boven de oppervlakte van het water uitstaken.

„Het lijkt wel,” zei von Harben, „alsof er in deze buurt geen stevige grond is maar we kunnen ons vasthouden aan de wortels van de papyrus en als we ons een weg kunnen banen naar de westzijde van het meer, dan zullen we zeker vasten grond

vinden, want ik ben ervan overtuigd, dat ik hooger gelegen land heb gezien, toen we de rots afdaalden.”

Voorzichtig bewogen zij zich voort en juist toen von Harben zich wilde vastklemmen aan de stevige wortels van het eerste boschje papyrus kwam een kano te voorschijn, van achter een boschje waterplanten en de twee mannen zagen de wapens van een aantal zwarte krijgers op zich gericht.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Lukedi, de Bagego, bracht een uitgeholde pompoen vol melk naar een hut in het dorp van zijn volk, dat onder aan de westelijke uitloopers van de Wiramwazi bergen woonde.

Twee krachtige mannen met speeren stonden op wacht voor de hut. „Nyuto heeft mij gezonden met melk voor den gevangene,” zei Lukedi. „Is hij tot bewustzijn gekomen?”

„Ga naar binnen en kijk,” antwoordde een van de schildwachten.

Lukedi ging de hut binnen en zag in het flauwe licht de gestalte van een reusachtige blanke man, die op den vuilen vloer naar hem zat te kijken. De polsen van den reus waren achter zijn rug samen gebonden en zijn enkels waren aan elkaar gebonden met stevige touwen.

„Hier is voedsel,” zei Lukedi, die de uitgeholde pompoen op den grond zette naast de gevangene.

„Hoe kan ik eten terwijl mijn handen op mijn rug gebonden zijn?” vroeg Tarzan. Lukedi krabde zich eens achter zijn oor.

„Ik weet het niet,” zei hij. „Nyuto heeft mij gezonden met voedsel. Hij heeft mij niet gezegd, dat ik uw handen moest losmaken.”

„Snij het touw dan door,” zei Tarzan, „anders kan ik niet eten.”

Een van de wachters trad de hut binnen. „Wat zegt hij?” vroeg hij.

„Hij zegt, dat hij niet kan eten als ik zijn handen niet los maak,” zei Lukedi.

„Heeft Nyuto je gezegd, dat je zijn handen los moest maken?” vroeg de wachter.

„Nee,” zei Lukedi.

De wachter haalde zijn schouders op. „Laat het voedsel dan maar staan. Jij hebt gedaan wat je bevolen is.”

Lukedi wendde zich om en wilde de hut verlaten. „Wacht,” zei Tarzan, „wie is Nyuto?”

„Hij is het opperhoofd van de Bagegos,” zei Lukedi.

„Ga naar hem toe en zeg hem, dat ik hem wensch te spreken. Zeg hem ook dat ik niet kan eten als mijn handen vastgebonden zijn op mijn rug.”

Lukedi bleef een half uur weg. Toen hij terugkwam, bracht hij een oude roestige slavenketting mee en een oud hangslot.

„Nyuto zegt, dat we hem mogen ketenen aan de middenpaal en dan de boeien kunnen doorsnijden,” zei hij tot den wachter.

De drie mannen gingen de hut binnen en Lukedi bond het eene eind van de ketting om de middenpaal, waarna hij het losse eind door een ring haalde; daarna bevestigde hij dit einde om Tarzan's hals en voltooide zijn werk door het hangslot te sluiten.

„Snijd de boeien door,” zei Lukedi tegen een van de wachters.

„Doe het zelf,” antwoordde de wachter. „Nyuto heeft jou gezonden om hem te bevrijden. Hij heeft niet gezegd, dat ik het moest doen.”

Lukedi aarzelde. Hij scheen bang te zijn.

„Wij zullen onze speeren gereed houden,” zei de wachter. „Dan kan hij je niets doen.”

„Ik zal je geen kwaad doen,” zei Tarzan. „Wie zijn jullie eigenlijk en wie denk je dat ik ben?”

Een van de wachters lachte. „Hij vraagt wie we zijn alsof hij dat niet wist.”

„We weten heel goed wie jij bent,” zei een andere wachter.

„Ik ben Tarzan van de Apen,” zei de gevangene, „en ik heb nooit op voet van oorlog geleefd met de Bagegos.”

De wachter lachte weder luidkeels. „Zoo heet je misschien,” zei hij. „Jullie mannen van De Verloren Stam hebben vreemde namen. Misschien heb jij nooit op voet van oorlog geleefd met de Bagegos, maar wij wel met jou.”

Nog steeds lachende verliet hij met zijn makker de hut maar de jonge Lukedi bleef staan, alsof hij gefascineerd was door den gevangene, die hij stond aan te staren zooals hij een godheid aangekeken zou hebben.

Tarzan greep de uitgeholde pompoen en dronk de melk op en nog steeds bleef Lukedi hem aankijken.

„Hoe is je naam?” vroeg Tarzan.

„Lukedi.”

„En heb jij nooit gehoord van Tarzan van de Apen?”

„Neen.”

„Wie denk je dan dat ik ben?” vroeg de aapmensch.

„Wij weten dat gij behoort tot de Verloren Stam.”

„Maar ik dacht, dat de leden van de Verloren Stam beschouwd werden als geesten van de dooden,” zei Tarzan.

„Dat weten we niet,” antwoordde Lukedi. „Sommigen denken dit en anderen dat. Maar gij weet het, want gij zijt een van hen.”

„Ik behoor niet tot die stam,” zei Tarzan. „Ik kom uit een land, dat verder naar het Zuiden gelegen is en ik heb wel eens gehoord van de Bagegos maar ik heb nooit gehoord van de Verloren Stam.”

„Ik geloof het niet,” zei Lukedi.

„Ik spreek de waarheid,” zei Tarzan.

Lukedi krabde zich achter zijn oor. „Misschien is dat zoo. Ge draagt geen kleeven zooals de leden van De Verloren Stam en de wapens die wij gevonden hebben waren ook anders.”

„Heb je wel eens leden van de Verloren Stam gezien,” vroeg Tarzan.

„O ja dikwijls,” antwoordde Lukedi. „Eenmaal per jaar komen zij van de Wiramwazi bergen om met ons handel te drijven. Zij brengen gedroogde visch en ijzer en slakken en nemen in ruil zout en geiten en koeien mede.”

„En wanneer zij in vrede met u komen handelen, waarom word ik hier dan gevangen gehouden, wanneer je denkt, dat ik een van hen ben?” vroeg Tarzan.

„Wij hebben altijd op voet van oorlog geleefd met de Verloren Stam,” antwoordde Lukedi. „Het is waar, dat we eens per jaar met hen handel drijven, maar zij blijven altijd onze vijanden.”

„Waarom?” vroeg de aapmenschen.

„Omdat zij soms op ongeregelde tijden met vele krijgers komen en onze vrouwen en mannen en kinderen gevangen nemen, die ze dan meenemen in de Wiramwazi bergen. Niemand keert ooit terug. Wij weten niet wat er van hen wordt. Misschien worden ze wel opgegeten.”

„En wat zal het opperhoofd Nyuto met mij doen?” vroeg Tarzan.

„Ik weet het niet,” zei Lukedi. „Daar spreken ze nu juist over. Allen willen u ter dood brengen,

maar sommigen vreezen, dat dit de woede van de geesten der doode Bagegos zou opwekken.”

„En waarom zouden de geesten van jullie dooden mij willen beschermen?” vroeg Tarzan.

„Velen meenen, dat de leden van De Verloren Stam de geesten van onze dooden zijn,” antwoordde Lukedi.

„En wat denk jij ervan, Lukedi?”

„Ik zou zoo zeggen, dat gij een man van vleesch en bloed zijt als ik en dus spreekt gij misschien de waarheid, wanneer ge zegt, dat ge geen lid van De Verloren Stam bent, omdat ik er zeker van ben, dat zij allemaal geesten zijn.”

„Maar wanneer ze dan met jullie komen handelen en wanneer ze met jullie komen vechten, kun je dan niet uitmaken of ze van vleesch en bloed zijn of niet?”

„Zij zijn zeer machtig,” zei Lukedi. „Zij kunnen in de gestalte van menschen of leeuwen of slangen komen net zooals zij willen en daarom zijn wij er niet zeker van.”

„En wat denk je dat de Raad der Ouden omtrent mij zal beslissen?” vroeg Tarzan.

„Ik denk dat gij levend verbrand zult worden, want op die wijze zal men zoowel u als uw geest kunnen vernietigen, zoodat gij niet terug kunt komen om ons te achtervolgen en te plagen.”

„Heb je nog pas van een andere blanke man gehoord of heb je die misschien gezien?” vroeg Tarzan.

„Neen,” antwoordde de jongen. „Vele jaren geleden, zoolang geleden, dat ik het mij niet eens kan herinneren kwamen er twee blanke mannen, die zeiden, dat zij niet tot De Verloren Stam behoorden maar wij geloofden hen niet en zij werden gedood. Ik moet nu heengaan. Ik zal u morgen meer melk brengen.”

Toen Lukedi weg was, begon Tarzan den ketting en het slot en de middenpaal van de hut te onderzoeken om te ontdekken of hij soms kon ontvluchten.

De hut was rond en bedekt met een dak van gras. De muren waren van palen die eenige duimen in den grond gestoken waren en die van boven en aan de onderzijde met kruipplanten aan elkaar bevestigd waren. De middenpaal was veel zwaarder en was bevestigd met spanribben die het dak schraagden. Van binnen was de hut met modder gepleisterd, die glad gestreken was met de hand. Tarzan kende dit soort hutten heel goed. Hij wist, dat hij de middenpaal misschien op zou kunnen heffen en op die wijze de ketting zou kunnen wegtrekken.

Het zou natuurlijk moeilijk zijn om dit werk te verrichten zonder de aandacht van de wachten te trekken en het was ook mogelijk, dat de middenpaal zoover in den grond zat, dat hij hem niet los zou kunnen krijgen. Als hij tijd genoeg had om de paal uit te graven, dan zou hij hem zeker kunnen verwijderen, maar het was de vraag of de schildwachten niet ook des nachts zouden komen kijken en dan zou Tarzan het werk onmogelijk kunnen voortzetten zonder ontdekt te worden.

Toen de duisternis inviel, strekte de aapmensch zich op den harden, vuilen vloer uit en trachtte te slapen. Eenigen tijd hielden de geluiden uit het dorp hem nog wakker, maar eindelijk sliep hij in. Hoelang hij geslapen had toen hij wakker werd, wist hij niet. Al vanaf zijn prilste jeugd had hij evenals de andere dieren met welke hij opgevoed was de gave, om plotseling geheel wakker te kunnen worden en dan ook te kunnen beschikken over al zijn zintuigen. Hij wist onmiddellijk dat hij wakker geworden was, door een dier, dat zich op het dak van zijn hut bevond. Welk dier het was, kon de aapmensch niet vaststellen maar het werkte constant door.

De scherpe geur van de vuren, waarop de inboorlingen hun eten gekookt hadden, vervulde de lucht zoodat Tarzan niet kon ruiken wat voor dier zich daar op het dak bevond. Hij overdacht wat een dier daar op het dak van droog gras zou kunnen uitvoeren en hij kon maar tot één conclusie komen. Die conclusie was, dat het dier daar buiten naar binnen wilde komen en nu was de eene mogelijkheid, dat het niet voldoende verstand had om te begrijpen, dat er een deuropening was en de andere mogelijkheid, dat het te geslepen was om ontdekking door de schildwachten te willen riskeeren. Maar waarom zou een dier de hut willen binnenkomen? Tarzan ging op zijn rug naar het dak liggen kijken en weldra zag hij boven zijn hoofd een straaltje maanlicht. Het dier op het dak maakte de opening steeds grooter en kalm aan trok het de bedekking weg. De opening werd gemaakt vlak bij de plaats waar de spanribben bevestigd waren maar Tarzan kon niet gissen of dit een bedoeling had of dat het toevallig was. Toen het gat grooter werd, zag de aap mensch een silhouet tegen den maanlichten hemel en een breede glimlach kwam om zijn mond. Nu zag hij hoe sterke vingers werkten aan de twijgen, die aan de spanribben aan de middenpaal bevestigd waren en toen er eenige verwijderd waren, werd de opening weer geheel gesloten door een klein lichaam, dat zich met moeite door het gat wrong en zich tenslotte op den vloer liet vallen naast den gevangene.

„Hoe heb je me gevonden, Nkima?” fluisterde Tarzan.

„Nkima is gevolgd,” antwoordde het aapje. „Nkima heeft den heelen dag in een hooge boom gezeten bij het dorp en hij heeft gewacht tot de duisternis inviel. Waarom blijf je hier Tarzan van de Apen? Waarom ga je niet mee met Nkima?”

„Ik ben vast gebonden aan een ketting,” zei Tarzan, „ik kan niet meegaan.”

„Nkima zal Muviro en zijn krijgers gaan halen,” zei Nkima.

Natuurlijk gebruikte hij niet al deze woorden, maar wat hij in de taal der apen tegen Tarzan zeide, was voor dezen volkomen duidelijk. Nkima beschreef de Waziris steeds als ‚zwarte apen met scherpe, lange stokken’ en voor Muviro had hij een anderen naam gevonden, maar Tarzan en Nkima begrepen elkander best.

„Neen,” zei Tarzan. „Muviro kan hier niet op tijd zijn om mij te helpen. Ga maar terug naar het bosch Nkima en wacht op me. Misschien kom ik gauw bij je.”

Nkima pruttelde want hij wilde niet alleen weggaan. Hij was bang alleen in het bosch; Nkima's leven had voor een groot deel uit vrees bestaan en hij voelde zich pas geheel gerust, wanneer hij binnen de sterke muren van Tarzan's bungalow op den schoot van zijn meester kon kruipen. Een van de schildwachten hoorde de stemmen in de hut en kwam aanlopen.

„Kijk nu,” zei Tarzan, „wat je gedaan hebt. Had nu gedaan wat Tarzan zei. Ga gauw weg en wacht in het bosch voor zij Nkima vangen en hem opeten.”

„Tegen wien spraakt gij?” vroeg de schildwacht. Hij hoorde gerucht in de duisternis en toen hij zijn hoofd naar binnen stak, zag hij het gat in het dak waardoor juist iets donkers naar buiten kroop. „Wat was dat?” vroeg hij angstig.

„Dat was de geest van je grootvader,” zei Tarzan. „Hij kwam mij vertellen, dat jij en al jullie vrouwen en jullie kinderen ziek zouden worden en zouden sterven als er iets met mij gebeurt. Hij heeft ook dezelfde boodschap gebracht voor Nyuto.”

De schildwacht beefde. „Roep hem terug,” smeekte hij, „en zeg hem dat ik er niets mee te maken heb;

ik ben het niet die u wil doden, maar het is Nyuto, het opperhoofd.”

„Ik kan hem niet terugroepen,” zei Tarzan, „ga dus maar naar Nyuto en zeg hem, dat hij mij niet doden moet.”

„Ik kan pas morgen naar Nyuto gaan,” huilde de zwarte. „Misschien zal het dan te laat zijn.”

„Nee,” zei Tarzan. „De geest van je grootvader zal niets doen voor morgen.”

De schildwacht keerde terug naar zijn post en Tarzan hoorde hem angstig en opgewonden met zijn metgezel spreken tot de aapmenschen eindelijk weer in slaap viel.

Het was den volgenden morgen al laat toen Lukedi weer met een uitgeholde pompoen vol melk de hut binnenkwam. Hij was zeer opgewonden.

„Is het waar wat Ogonyo zegt?” vroeg hij.

„Wie is Ogonyo?” vroeg Tarzan.

„Dat is een van de wachters, die vannacht voor de tent de wacht hebben gehouden en hij heeft aan Nyuto en aan ons allen verteld, dat hij de geest van zijn grootvader met u heeft hooren spreken en dat de geest gezegd heeft, dat hij allen in het dorp zou doden als wij u kwaad deden en nu zijn we allemaal even bang.”

„En Nyuto?” vroeg Tarzan.

„Nyuto is voor niets bang,” zei Lukedi.

„Zelfs niet voor geesten van grootvaders?” vroeg Tarzan.

„Nee. Hij is de eenige van de Bagegos die niet bang is voor de mannen van de Verloren Stam en nu is hij heel boos omdat gij zijn volk angstig hebt gemaakt en dezen avond zult gij verbrand worden. Kijk!” Lukedi wees naar de lage deur. „Van hieruit kunt gij zien hoe de paal wordt opgericht, waaraan gij gebonden zult worden en alle jongens zijn het bosch in om droog hout te verzamelen.”

Tarzan wees op het gat in het dak.

„Daar,” zei hij, „is het gat dat Ogonyo's grootvader heeft gemaakt. Haal Nyuto en laat het hem zien. Dan zal hij het misschien geloven.”

„Hij gelooft het niet,” zei Lukedi. „En al zag hij duizend geesten met zijn eigen oogen hij zou niet bevreesd zijn. Hij is heel moedig maar hij is ook dom en dwaas. Nu zullen we allemaal sterven.”

„Ongetwijfeld,” zei Tarzan.

„Kunt gij mij niet redden?” vroeg Lukedi.

„Als je me wilt helpen te ontluchten, dan beloof ik je, dat de geesten jou geen kwaad zullen doen.”

„Als ik maar kon,” zei Lukedi, terwijl hij de melk aan den aapmensch overreikte.

„Je brengt me alleen melk,” zei Tarzan. „Waarom is dat?”

„In dit dorp behooren wij tot het gebied van Busilo en daarom mogen wij geen melk drinken en evenmin het vleesch van Timba, de zwarte koe eten, dus als we gasten of gevangenen hebben dan bewaren we dat voor hen.”

Tarzan was blij, dat de totum in het gebied van Busilo een zwarte koe was in plaats van een sprinkhaan of regenwater of een van de honderden andere dingen die in de verschillende gebieden vereerd worden, want Tarzan hield niet van sprinkhanen, maar wel van de melk van Timba.

„Laat Nyuto hier komen om met mij te spreken,” zei Tarzan van de Apen. „Dan zal het hem blijken, dat het beter is mij tot vriend te hebben als tot vijand. Velen hebben getracht mij te doden en daaronder waren opperhoofden die veel grooter waren als Nyuto. Dit is niet de eerste maal, dat men mij gevangen genomen heeft en het is ook niet de eerste maal, dat er vuren in gereedheid worden gebracht om mij te verbranden en toch leef ik nog

steeds, Lukedi, en zijn velen van mijn vijanden dood. Ga daarom naar Nyuto en zeg hem, dat hij mij als een vriend moet behandelen, want ik ben geen lid van De Verloren Stam uit de Wiramwazi bergen.

„Ik geloof u,” zei Lukedi, „en ik zal naar Nyuto gaan en hem vragen naar u te luisteren, maar ik ben bang dat hij het niet doen zal.”

Toen de jongen naar de deuropening van de hut ging, ontstond er plotseling een groote opschudding in het dorp. Tarzan hoorde, hoe bevelen gegeven werden, hij hoorde kinderen schreien en hij hoorde het stampen van vele naakte voeten op den harden grond; toen begonnen de oorlogstrommen te bonzen en hij hoorde wapengekletter en luid geschreeuw. Hij zag hoe de wachters voor de hut opsprongen en wegrenden om zich bij de andere krijgers te voegen en toen slaakte Lukedi bij den ingang van de hut een kreet van angst.

„Zij komen! Zij komen!” riep hij en hij rende naar de achterkant van de hut, waar hij angstig in elkaar kroop.

ZESDE HOOFDSTUK.

Erich von Harben keek in de gezichten van de lange, bijna geheel naakte, zwarte krijgers, die hun wapens gereed hielden en het eerste wat zijn aandacht trok was de aard van die wapens.

Hun speren leken niets op de speren die hij ooit in de handen van de inboorlingen had gezien. In afwijking van de gewone speer van de Afrikaansche neger zat er een zware groote werpspies aan die den jongen archeoloog deed denken aan de oude Romeinsche piek en deze overeenkomst merkte hij ook op in de korte breede tweekantige zwaarden, die

in scheden rustten, welke de krijgers met een riem over hun linker schouder hadden gehangen. Als dit wapen niet de Gladius Hispanus van het Keizerlijk Legioen was, dan had von Harben voor niets gestudeerd.

„Vraag hun wat ze willen Gabula,” zei hij. „Misschien zullen ze jou begrijpen.”

„Wie zijt gij en wat wilt ge van ons?” vroeg Gabula in zijn Bantudialect.

„Wij komen als vrienden,” voegde von Harben er in hetzelfde dialect aan toe. „Wij willen uw land een bezoek brengen. Breng ons naar uw opperhoofd.”

De lange neger die voor in de kano stond schudde zijn hoofd. „Ik begrijp u niet,” zei hij. „Gij zijt onze gevangenen. Wij zullen u naar onze meesters brengen. Kom in de boot en spartel niet tegen, want anders zullen we u doden.”

„Zij spreken een vreemde taal,” zei Gabula. „Ik begrijp hen niet.”

Verbazing en ongeloof spiegelde zich af in de oogen van von Harben en hij voelde dezelfde sensatie die iemand zou krijgen wanneer hij plotseling herleefde, na bijna tweeduizend jaar schijndood te zijn geweest. Von Harben had de oude Romeinen ernstig bestudeerd en hij kende het oude Latijn ook, maar wat klonk deze taal nu anders, al herkende hij haar ook uit de stoffige boeken die hij bestudeerd had.

Hij begreep genoeg van wat de zwarte zei om de bedoeling te kunnen vatten, maar het scheen hem toe, dat deze taal een mengsel was van Latijn en Bantuwoorden, hoewel de verbuigingen geheel volgens de oude Latijnsche grammair plaats vonden.

Toen hij nog student was, had von Harben zich dikwijls ingedacht hoe hij zich gevoeld zou hebben als burger van Rome. Hij had in zijn verbeelding toespraken gehouden op het Forum en hij had zijn

troepen in Afrika en in Gaul dikwijls aangevoerd, maar wat scheen dat nu allemaal anders, nu hij het in werkelijkheid beleefde. Zijn eigen stem klonk hem vreemd in de ooren, toen hij langzaam begon te spreken in de taal van de Caesars.

„Wij zijn geen vijanden,” zei hij. „Wij komen als vrienden om uw land te bezoeken,” en toen wachtte hij, want hij kon niet gelooven dat deze man hem zou begrijpen.

„Zijt gij burger van Rome?” vroeg de neger.

„Nee. Maar mijn land leeft in vrede met Rome,” antwoordde von Harben.

De zwarte keek hem verbaasd aan alsof hij het antwoord niet begreep.

„Gij komt uit Castra Sanguinarius”. Zijn woorden klonken als een uitdaging.

„Ik kom uit Germania,” antwoordde von Harben.

„Ik heb nooit van dat land gehoord. Gij zijt burger van Rome uit Castra Sanguinarius.”

„Breng me naar uw meester,” zei von Harben.

„Dat zullen we doen. Stap in de boot. Onze meesters weten wat zij met u moeten doen.”

Von Harben en Gabula klommen zoo onhandig in de boot, dat deze bijna kantelde en de zwarte krijgers die schrokken, grepen hen en dwongen hen op den bodem van de kano te gaan zitten. Het bootje werd omgedraaid en snel ging het vooruit langs een bochtig kanaal, dat aan beide zijden afgezet was met hooge papyrusplanten, die wel tien of vijftien meter boven de oppervlakte van het water uitstaken.

„Tot welken stam behoort gij?” vroeg von Harben aan den leider van de zwarten.

„Wij zijn Barbaren van den Mare Orientis en onderdanen van Validus Augustus, Keizer van het Oosten; maar waarom vraagt ge dat? Gij weet dat allemaal even goed als ik.”

Het duurde een half uur voor zij aankwamen bij

een aantal lage hutten, die op bijenkorven leken en die gebouwd waren op drijvende wortels van de papyrusplant. De planten zelf waren verwijderd, zoodat er plaats was voor een zestal hutten die het geheele dorp uitmaakten. Von Harben en Gabula vormden weldra het middelpunt van een nieuwsgierige, opgewonden troep mannen, vrouwen en kinderen en von Harben begreep, dat men hem en zijn metgezel beschouwde als spionnen uit Castra Sanguinarius; hij hoorde dat zij morgen naar Castra Mare zouden gebracht worden, wat blijkbaar het dorp was waar de geheimzinnige „Meesters” woonden waarover de zwarten voortdurend spraken. De gevangenen werden niet onvriendelijk behandeld, hoewel men hen blijkbaar beschouwde als vijanden.

Toen zij door den hoofdman van het dorp ondervraagd werden, vroeg von Harben nieuwsgierig, waarom de zwarten hem niet mishandeld hadden, wanneer ze toch blijkbaar als vijanden beschouwd werden.

„Gij zijt burger van Rome,” antwoordde de hoofdman, „en Uw metgezel is een slaaf. Onze meesters laten niet toe, dat wij Barbaren een burger van Rome beleedigen ook al komt hij uit Castra Sanguinarius, tenzij het een geval van zelfverdediging is of op het slagveld in tijd van oorlog.”

„Wie zijn uw meesters?” vroeg von Harben.

„De burgers van Rome die in Castra Mare wonen, zooals iemand uit Castra Sanguinarius wel weet.”

„Maar ik kom niet uit Castra Sanguinarius,” zei von Harben.

„Dat kunt ge aan de officieren van Validus Augustus vertellen,” antwoordde de hoofdman. „Misschien gelooven zij u maar ik geloof u niet.”

„Zijn het allemaal zwarten die in Castra Mare wonen?” vroeg von Harben.

„Neem hen mee,” beval de hoofdman, „en sluit ze veilig op in een hut; daar kunnen ze elkaar dan nog meer dwaze vragen stellen. Ik wensch niet langer naar hen te luisteren.”

Von Harben en Gabula werden door eenige krijgers weggebracht en naar een van de kleine hutten van het dorp geleid. Men bracht hun visch, slakken en gekookt papyrusmerg.

Den volgenden morgen kregen de gevangenen nogmaals hetzelfde voedsel en kort daarna beval men hen naar buiten te komen.

Op het water dreven nu een zestal kanos, gevuld met krijgers. Hun gezichten en hun lichamen waren beschilderd alsof ze ten oorlog trokken en ze schenen al hun sieraden te hebben aan gedaan. Zij droegen ringen om hun hals, om hun enkels, om hun polsen en veeren in hun haar en zelfs de boeg van elke kano was versierd.

Er waren veel meer krijgers als in de paar hutten van het kleine dorpje konden wonen en zooals von Harben later hoorde, waren er verderop nog meer hutten, die tezamen weer een dorp vormden. Von Harben en Gabula kregen bevel plaats te nemen in de kano van den leider en een oogenblik later ging de kleine vloot op weg. Stevige kerels paddelden de kano's langs de bochtige rivier in noord-oostelijke richting voort.

Gedurende het eerste halve uur van den tocht passeerden zij eenige kleine dorpen en steeds kwamen de vrouwen en de kinderen naar buiten om hen te zien passeeren, maar daarna onderbrak niets meer de rij der papyrusplanten, die als een muur het water omzoomden.

Von Harben trachtte een gesprek te beginnen met den leider, want hij wilde vooral graag weten waar ze heen gingen en wie de „Meesters” waren, aan welke zij overgeleverd zouden worden, maar de

zwijgzame krijger gaf geen antwoord, zoodat von Harben er ten slotte ook maar het zwijgen toe deed.

Uren lang voeren zij zoo voort en de hitte en de eentonigheid werden bijna ondragelijk, tot zij bij een bocht plotseling in meer open water kwamen. Von Harben zag aan de overzijde van het meertje vast land, dat tegen het water beveiligd scheen te zijn door een aarden wal.

De kano's richtten hun koers naar den wal en toen zag von Harben twee torens, die blijkbaar een opening in den wal markeerden.

Hij zag menschen bij den wal staan en toen deze de kano's zagen naderen, klonk er trompetgeschal en kwam er een aantal mannen van de poort naar beneden. Toen de boot dichterbij kwam, zag von Harben, dat het soldaten waren en op bevel van een hunner bleven de kano's ongeveer honderd meter van het vaste land wachten, terwijl de leider den soldaten toeriep wie hij was en waarvoor hij kwam.

De kano van den leider kreeg verlof om te naderen, maar de andere moesten blijven waar ze waren.

„Blijf waar ge zijt,” beval een van de soldaten, die blijkbaar onder-officier was, toen de kano aanlegde aan het vaste land. „Zoo dadelijk komt de centurion.”

Von Harben keek verbaasd naar de soldaten. Zij droegen de uniformen van Caesar's legioenen. Aan hun voeten zag hij de caligae, die op sandalen leken. Een helm, een leeren kuras, een schild met een piek en een spaansch zwaard voltooiden hun antieke uitrusting, maar alleen hun huid paste niet bij het beeld. Het waren geen blanken maar het waren ook geen negers; hun huidskleur was lichtbruin en zij hadden allen regelmatige trekken.

Ze schenen niet nieuwsgierig te zijn naar von Harben en zelfs leek het hem toe, dat ze het eerder vervelend vonden als interessant. De onder-officier

stelde aan den leider van de kano vragen aangaande het dorp. De vragen waren niet van bijzonder groot belang, maar von Harben maakte er uit op, dat er een vriendschappelijke betrekking bestond tusschen de zwarten uit de 'provincie' en de blijkbaar meer beschaafde bevolking van de stad; maar toch wees het feit, dat slechts één kano aan land mocht komen er op, dat de relatie ook wel eens van minder aangename aard was. Aan de andere zijde van den wal zag von Harben de daken van groote gebouwen en nog verder, daarachter, de rotsen, die den anderen muur van den canyon vormden.

Plotseling verschenen er nog twee militairen. Een van hen was blijkbaar de officier waarop men gewacht had, want zijn wapenrusting en uniform waren van beter materiaal en ook rijker versierd. De tweede, die op eenige passen afstand achter hem aankwam, was een gewoon soldaat.

En nu viel von Harben van de eene verbazing in de andere, want deze officier was ongetwijfeld een blanke.

„Wie zijn dit, Rufinus?” vroeg hij een onder-officier.

„Een Barbaar en zijn krijgers uit een dorp in het Westen,” antwoordde Rufinus. „Zij brengen ons twee gevangenen, die zij gepakt hebben in de Rupes Flumen. Als belooning wenschen zij den Keizer te zien.”

„Hoeveel zijn er?” vroeg de officier.

„Zestig,” antwoordde Rufinus.

„Zij mogen de stad binnenkomen,” zei de officier, „ik zal hun een pas geven, maar zij moeten de wapens in de kano's achterlaten en de stad weer vóór donker verlaten. Geef hun twee mannen mee; of zij Validus Augustus kunnen zien weet ik niet. Zij kunnen naar het paleis gaan en het den prefect vragen. Laat de gevangenen aan land komen.”

Toen von Harben en Gabula uit de kano stapten keek de officier hen verbaasd aan.

„Wie zijt gij?” vroeg hij.

„Mijn naam is Erich von Harben,” antwoordde de gevangene.

De officier maakte een ongeduldige beweging met zijn hoofd. „Er woont geen familie van dien naam in Castra Sanguinarius,” antwoordde hij.

„Ik kom niet uit Castra Sanguinarius.”

De officier lachte en de neger die hun gebracht had, sprak: „Dat heeft hij tegen mij ook al gezegd.”

„Hij zegt zeker ook, dat hij geen burger van Rome is,” lachte de officier.

„Precies,” zei de zwarte.

„Maar wacht,” riep de officier opgewonden uit. „Misschien komt gij uit Rome zelf?”

„Neen, ik kom niet uit Rome,” verzekerde von Harben hem.

„Is het mogelijk, dat er blanke Barbaren in Afrika wonen,” riep de officier uit. „Uw kleeding is inderdaad niet Romeinsch. Het moet een blanke Barbaar zijn, wanneer gij tenminste de waarheid spreekt en niet uit Castra Sanguinarius komt.”

„Misschien is hij een spion,” opperde Rufinus.

„Neen,” zei von Harben. „Ik ben noch spion, noch uw vijand”. Hij glimlachte. „Ik ben een Barbaar maar een goed gezinde Barbaar.”

„En wie is deze man?” vroeg de officier, terwijl hij op Gabula wees. „Is dat uw slaaf?”

„Hij is mijn dienaar maar hij is geen slaaf.”

„Ga met mij mee,” beval de officier. „Ik wil wel eens met u praten. Ik stel belang in u al geloof ik u niet.”

Von Harben glimlachte. „Ik duid het u niet ten kwade,” zei hij, „want zelfs nu ik u voor mijn oogen zie, kan ik haast niet gelooven, dat u werkelijk leeft.”

„Ik begrijp niet wat gij meent,” zei de officier, „maar ga met mij mee naar mijn kamer.”

Hij gaf order, dat Gabula tijdelijk in het wachthuis opgesloten moest worden en toen bracht hij von Harben naar een van de torens die den ingang van den wal bewaakten.

De poort stond verticaal op den wal en aan iedere zijde stond een hooge toren, terwijl de wal daar doorbroken was, zoodat een eventueele vijand vlak langs de poort moest varen. Von Harben wist, dat deze wijze van verdedigen specifiek was voor de oude Romeinen.

De kamer van den officier kwam uit op een grooter vertrek, dat gebruikt werd door de mannen van de wacht. Er stonden een tafel, een rustbank en een paar eenvoudige stoelen in.

„Ga zitten,” zei de officier, „en vertel me iets van u-zelf. Als gij niet uit Castra Sanguinarius komt, van waar komt gij dan?”

„Hoe zijt gij in dit land gekomen en wat doet ge hier?”

„Ik kom uit Germania,” antwoordde von Harben.

„Bah!” riep de officier uit. „De bewoners van Germania zijn wilden en wreede Barbaren. Zij spreken zelfs geen latijn en gij spreekt het ook slecht.”

„Hoelang is het geleden, dat u een Germaansche Barbaar hebt gezien?” vroeg von Harben.

„Ik? Ik heb de Germanen nooit gezien maar onze historieschrijvers vertellen ons van hen.”

„En hoelang is het geleden, dat ze over hen spraken?”

„Wel, Sanguinarius vertelt zelf van hun in zijn gedenkschriften.”

„Sanguinarius?” vroeg von Harben. „Ik herinner mij niet ooit van hem gehoord te hebben.”

„Sanguinarius vocht tegen de Germaansche Bar-

baren in het 839ste jaar van Rome's bestaan.”

„Dat is dan ongeveer 1837 jaar geleden,” zei von Harben, „en u zult wel willen toestemmen, dat er in dien tijd heel wat veranderd kan zijn.”

„Waarom?” vroeg de officier. „In dit land is sedert de dagen van Sanguinarius niets veranderd en hij is al meer dan achttienhonderd jaar dood. Het is niet waarschijnlijk, dat de Barbaren zouden veranderen als de burgers van Rome hetzelfde gebleven zijn. Ge zegt, dat ge uit Germania komt. Misschien heeft men u uit Germania meegenomen naar Rome en hebt ge daar eenige beschaving opgedaan, maar uw kleeding is van vreemden snit. Ik heb dergelijke kleeren nog nooit gezien en ik zou niet weten waar die gedragen worden. Ga voort met uw verhaal.”

„Mijn vader is geneesheer-missionaris in Afrika,” vertelde von Harben. „Toen ik hem bezocht hoorde ik steeds spreken over een Verloren Stam, die naar men veronderstelde, ergens in deze bergen moest wonen. De inboorlingen vertelden vreemde verhalen over een blank ras, dat leefde in de diepten van de Wiramwazi bergen. Zij zeiden, dat de bergen bewoond werden door de geesten van hun dooden. Ik wilde een onderzoek instellen en bereikte de hellingen van de Wiramwazi bergen, maar al mijn mannen op één na, liepen weg, omdat zij angstig waren. Mijn dienaar en ik hebben kans gezien om den bodem van dezen canyon te bereiken. Onmiddellijk werden wij gevangen genomen en hierheen gebracht.”

De officier bleef een oogenblik in gepeins verzonken zitten.

„Misschien spreekt gij de waarheid,” zei hij tenslotte, „uw kleeding is niet die van Castra Sanguinarius en gij spreekt onze taal zoo moeilijk en met zoo'n vreemd accent, dat het blijkbaar niet uw

moedertaal is. Ik zal den keizer van uw aankomst berichten en u naar het huis van mijn oom, Septimus Favonius brengen. Als hij uw verhaal gelooft, dan kan hij u helpen, want hij heeft grooten invloed bij den keizer.”

„U bent heel vriendelijk,” zei von Harben, „want ik zal een vriend zeker noodig hebben, wanneer de gebruiken en gewoonten van het Keizerlijke Rome hier nog steeds in zwang zijn. Nu ik u zooveel van mij verteld heb, wilt u misschien ook wel iets over u-zelf vertellen.”

„Er is weinig te vertellen,” zei de officier. „Mijn naam is Mallius Lepus. Ik ben centurion in het leger van onzen keizer, Validus Augustus. Wanneer gij de Romeinsche gebruiken kent, dan zal het u misschien verwonderen, dat een patriciër centurion is, maar in sommige dingen hebben wij de gewoonten van Rome niet gevolgd. Sanguinarius verhief al zijn centurions tot patriciër en sindsdien zijn sinds achttienhonderd jaar alleen patriciërs tot centurion benoemd.

„Maar daar is Aspar,” zei Mallius Lepus, toen een andere officier het vertrek binnenkwam. Hij komt mij aflossen en wanneer hij den dienst overgenomen heeft, ga ik dadelijk met u naar het huis van mijn oom, Septimus Favonius.”

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Tarzan van de Apen keek verbaasd naar Lukedi en toen gluurde hij door de deuropening naar buiten om te zien wat den jongen neger zoo angstig maakte.

Het kleine gedeelte van de dorpstraat, dat Tarzan zien kon, was geheel gevuld met mannen, vrouwen, kinderen en wuivende speeren. Wat kon dat zijn?

Eerst dacht hij, dat Lukedi bedoelde, dat de Bagegos hem kwamen halen, maar nu begreep hij, dat de Bagegos zelf angstig waren voor het een of ander en tenslotte kwam hij tot de overtuiging, dat een wilde stam het dorp had aangevallen.

Het rumoer was hevig maar het duurde kort. Tarzan zag de Bagegos naar alle richtingen vluchten. Vreemde gestalten trokken aan zijn oog voorbij en een oogenblik later was het betrekkelijk stil. Zoo nu en dan hoorde de aapmensch een bevel en een gil van angst en dan weer hoorde hij haastige voetstappen.

Plotseling kwamen drie mannen de hut binnen; het waren vijanden, die het dorp nazochten naar vluchtelingen. Lukedi beefde en hij stootte ongearticuleerde klanken uit van angst terwijl hij zich tegen den wand van de hut aandrukte. Tarzan leunde tegen den middenpaal, waaraan hij vastgeketend was. Toen zij den aapmensch zagen, bleven de drie mannen staan en verbazing stond op hun gezicht te lezen. Eenige oogenblikken spraken zij opgewonden met elkaar en toen richtte een van de mannen zich tot Tarzan in een taal, die hij niet begreep al besepte hij ook, dat hij die taal wel eens meer gehoord moest hebben. Hij pijnigde zijn hersens af om zich te herinneren *waar* hij die taal gehoord had maar hij wist het niet meer.

Toen zagen zij Lukedi en zij sleepten hem naar het midden van de hut. Weer zeiden ze eenige woorden tot Tarzan en ze maakten een gebaar naar de deuropening, zoodat hij begreep, dat ze hem bevalen, de hut te verlaten, maar als eenig antwoord wees hij op den keten om zijn hals.

Een van de krijgers bekeek het slot, waarmee de ketting vastgemaakt was en verliet daarna de hut. Een oogenblik later kwam hij terug met twee zware steenen. Tarzan moest op den grond gaan liggen

en toen plaatste de krijger het hangslot op een van de steenen en sloeg er zoolang met de andere steen op tot het slot brak.

Zoodra hij bevrijd was, moest Tarzan met Lukedi de hut verlaten en toen ze buiten kwamen, kon de aapmensch zijn bevrijders beter zien.

In het midden van het dorp zag hij ongeveer honderd krijgers met een lichtbruine huidtint, die de Bagege-gevangenen omringden. Er waren ongeveer vijftig mannen, vrouwen en kinderen gevangen genomen.

Tarzan wist, dat hij de wapenrusting en de helmen en kurassen en sandalen van de aanvallers meer had gezien, maar hij kon zich niet meer herinneren waar.

De zware speeren en de zwaarden, die zij bij zich droegen, leken niets op de speeren en de zwaarden, die hij ooit gezien had en toch had hij een onbestemd gevoel, dat hij ze kende. Tarzan dacht diep na, want hij wist dat het meer voorkomt, dat wij als we iets zien, een herinnering boven voelen komen, die wij eerst niet thuis kunnen brengen, maar in dit geval was het hem onmogelijk het voorkomen van de krijgers en hun taal met iets anders te verbinden.

Tarzan dacht, dat hij deze menschen meer gezien moest hebben en dat hij ze meer had hooren spreken en toch wist hij ook zeker, dat hij ze zelfs nooit in levenden lijve tegen gekomen was. Toen kwam van den anderen kant van het dorp een blanke aanloopen; hij was evenzoo gekleed als de krijgers maar zijn kleeding was kostbaarder en plotseling vond Tarzan van de Apen de oplossing van het mysterie, want de man, die daar op hem toestapte, scheen zoo weggelopen te zijn uit het Palazzo di Conservatori in Rome. Hij geleeleek precies op het levensgroote beeld van Julius Caesar.

Dit waren Romeinen! Duizenden jaren na den val

van Rome was hij gevangen genomen door een van Caesar's legioenen en nu wist hij ook, waarom hij gedacht had, dat hij de taal wel eens meer gehoord had, want Tarzan, die zichzelf indertijd een plaats wilde veroveren in de beschaafde wereld, had ook Latijn gestudeerd, maar het lezen van Caesar's commentaren en van Virgilius helpen iemand weinig bij het spreken van de taal of bij het begrijpen van het gesproken woord, hoewel hij direct gevoeld had, dat deze taal iets bekends voor hem had.

Tarzan keek ingespannen naar 'Julius Caesar' die op hem toe kwam en naar de sombere, krachtige krijgers. Hij knipperde eens met zijn oogen. Dit moest een droom zijn en toen zag hij Lukedi bij de andere Bagegos staan. Hij zag de brandstapel, die men voor hem had opgericht en hij wist, dat dit alles even werkelijk was als de vreemde krijgers om hem heen.

Iedere soldaat droeg een soort ketting, waaraan aan beide kanten metalen halsbanden en hangsloten waren bevestigd en hiermede werden de gevangenen aan elkaar gebonden.

Terwijl de soldaten dat deden, voegden nog twee andere blanken zich bij den man, die op Julius Caesar gelek. Toen het drietal Tarzan zag staan, kwamen zij oogenblikkelijk op hem toe en begonnen hem eenige vragen te stellen, maar de aapmensch schudde zijn hoofd want hij begreep niets van hun taal.

Toen ondervroegen zij de soldaten, die den aapmensch in de hut hadden ontdekt en eindelijk gaf de officier eenige bevelen en draaide zich om. Tarzan werd niet vastgeketend aan de andere zwarte gevangenen, maar hij droeg nog steeds de ketting, waarmede de Bagegos hem vastgebonden hadden en een van de soldaten hield het einde van de ketting vast want die scheen hem te moeten bewaken.

Tarzan moest aannemen, dat dit privilege hem toegestaan werd om zijn huidskleur en omdat de blanke officieren geen blanke aan de negers wilden vastbinden.

Toen de aanvallers weg marcheerden, ging een van de officieren met een twaalftal soldaten vooruit. Hier achter volgde de lange rij der gevangenen, die onder bewaking stonden van een tweede officier en een kleine wacht. Achter de gevangenen waarvan verscheidene gedwongen werden levende kuikens mee te nemen, kwamen weer andere soldaten die de koeien, geiten en schapen van de dorpsbewoners voor zich uitdreven, en de stoet werd gesloten door een groot aantal soldaten, dat de aftocht moest dekken. De weg leidde langs den basis van de Wiramwazi bergen in noordelijke richting en weldra begon men de bergen diagonaalsgewijs te bestijgen. Toevallig liep Lukedi vóór Tarzan.

„Wat zijn dat voor menschen, Lukedi?” vroeg Tarzan toen er een oogenblik rust gehouden werd.

„Dat zijn de geesten van de Wiramwazi bergen,” antwoordde de jonge Bagego.

„Zij zijn gekomen, om te verhinderen dat een van hen gedood zou worden,” zei een andere zwarte. „Ik wist wel, dat Nyuto u niet gevangen had moeten nemen; en ik wist wel, dat er ongeluk uit zou voortkomen. Het is maar goed, dat de geesten gekomen zijn voor wij U gedood hebben.”

„Wat maakt dat voor verschil?” zei een ander. „Ik wilde nog liever in mijn eigen dorp gedood worden als in het land van het geestenvolk.”

„Misschien zullen zij ons niet dooden,” opperde Tarzan.

„Zij zullen u niet dooden, omdat gij een van hen zijt, maar zij zullen alle Bagegos dooden, omdat wij u gevangen hebben durven nemen.”

„Maar zij hebben hem toch ook gevangen ge-

nomen," zei Lukedi. „Zie je dan niet, dat hij niet bij hen behoort? Hij verstaat zelfs hun taal niet.”

De andere zwarte schudde zijn hoofd, want hij was niet overtuigd. Hij had nu eenmaal uitgemaakt, dat Tarzan een van de overweldigers was en niets kon die overtuiging schokken.

Nadat zij twee uren langs een bergpad voortgemarcheerd waren, kwamen zij bij een scherpe bocht en betraden een smalle rotsachtige spleet, waarvan de ingang door boomen en kreupelhout zoo goed verborgen was, dat men haar van beneden onmogelijk kon zien.

De spleet werd steeds smaller en de rotsachtige muren naderden elkaar steeds meer. Op den bodem lagen rotsblokken en stukjes graniet, zoodat de stoet nu veel langzamer vooruit kwam.

Tarzan bemerkte, dat de spleet eerder naar beneden als naar boven liep, hoewel zij de bergen introkken. De muren aan beide zijden werden steeds hoger en eindelijk werd het zoo donker om hen heen, dat zij de sterren aan den hemel konden zien, hoewel het midden op den dag was.

Een uur lang volgden zij de bochten van de naargeestige spelonk. Er werd slechts eenige minuten gestopt maar eindelijk zag Tarzan dan toch een poort voor zich. De poort was van stevig metselwerk vervaardigd en blokkeerde de spelonk tot op een hoogte van minstens honderd voet. Toen de aapmensch op zijn beurt de poort moest passeeren, zag hij, dat deze bewaakt werd door soldaten, die juist zoo gekleed waren als degenen in wiens handen hij gevallen was en dat de poort gesloten kon worden met een groote sterke deur die nu openstond om de soldaten en hun gevangenen te laten passeeren.

Voor zich zag Tarzan een goed onderhouden weg, die in een dicht eikenbosch leidde, waar tusschen

acasia's, ceders en andere planten eenige boomen groeiden.

Kort nadat zij de poort gepasseerd waren, gaf de officier van dienst bevel, stil te houden. Ze waren nu bij een klein dorp gekomen, dat bestond uit ronde hutten waarin zwarten woonden, die veel op de Bagegos leken, maar die met dezelfde pieken en zwaarden gewapend waren, die ook de aanvallers gebruikten. Er werden toebereidselen gemaakt om in het dorp te kampeeren en de zwarten moesten hun hutten overlaten aan de soldaten, wat zij, te oordeelen naar hun gelaatsuitdrukking, niet graag deden. De soldaten namen bezitting van alles wat zij wenschten en gaven hun gastheeren allerlei bevelen met de autoriteit en zelfverzekerdheid van overwinnaars. Alle gevangenen kregen een portie graan en gerookte visch. Een hut kregen ze niet, maar ze mochten droog hout verzamelen en een vuur maken, waarom ze terneergeslagen plaats namen.

Vogels, die Tarzan niet kende, sprongen van tak tot tak en Tarzan zag allerlei soorten apen maar de aapmensch had alleen interesse voor de gewoonten en gebruiken van de overwinnaars.

Plotseling viel er een eikel op Tarzan's hoofd, maar aangezien eikels altijd van boven naar beneden vallen schonk hij er weinig aandacht aan en eerst toen hij een tweede en een derde eikel op zijn hoofd voelde neerkomen, keek hij naar boven. Vlak boven hem zag hij een aapje op een tak zitten.

„Dag Nkima!” riep hij uit. „Hoe ben je hier gekomen?”

„Ik zag u met de Gomanganis het dorp verlaten en ik ben gevolgd.”

„Door de spleet, Nkima?”

„Nkima was bang, dat de rotsen hem zouden verpletteren,” zei het aapje. „Daarom is hij boven over de bergen heengeklommen. Heel ver beneden

zich kon hij de Tarmanganis en de Gomanganis hooren loopen. Daar boven blies een koude wind en overal zag Nkima het spoor van Sheeta, de luipaard; groote bavianen joegen de kleine Nkima op en daarom was hij blij toen hij het bosch onder zich zag. Het was een zeer steile berg en zelfs Nkima was bang, maar gelukkig heeft hij den weg naar beneden kunnen vinden.”

„Nkima had beter naar huis kunnen gaan,” zei Tarzan. „Dit bosch is vol vreemde apen.”

„Ik ben niet bang,” zei Nkima. „Het zijn kleine apen en ze zijn allemaal bang voor Nkima. Ze zijn niet zoo mooi als Nkima en sommige vrouwtjes hebben Nkima bewonderend aangekeken. Het is hier niet zoo naar als boven op den berg. Wat zullen de vreemde Tarmanganis doen met Tarzan van de Apen?”

„Ik weet het niet, Nkima,” zei de aapmensch.

„Dan gaat Nkima terug om Muviro en de Waziris te halen.”

„Neen,” zei de aapmensch. „Wacht tot ik de Tarmangani gevonden heb, dien ik zoek, dan kun je teruggaan met een boodschap voor Muviro.”

Dien nacht sliepen Tarzan en de andere gevangenen buiten op den harden grond en toen het donker was, kwam de kleine Nkima naar beneden en nestelde zich in de armen van zijn meester en daar bleef hij den heelen nacht liggen. Hij was blij, dat hij weer bij zijn meester was.

Toen de morgen aanbrak, opende Ogonyo die met de andere Bagegos gevangen was genomen, de oogen en keek om zich heen. Het kamp ontwaakte juist. Ogonyo zag eenige soldaten uit de hutten komen. Hij zag hoe zijn medegevangenen naar elkaar toe waren gekropen, omdat het zoo koud was en op eenigen afstand van hem lag de blanke man, dien hij nog pas zelf had moeten bewaken. Toen zijn

oogen rustten op den blanke, zag hij hoe een klein aapje voorzichtig zijn hoofd opstak. Het wierp een blik in de richting van de soldaten en toen klom het snel in den dichtstbijzijnden boom en verdween tusschen de takken.

Ogonyo slaakte een kreet van angst en de andere gevangenen werden wakker.

„Wat is er, Ogonyo?”

„De geest van mijn grootvader,” riep deze uit. „Ik heb hem weer gezien. Hij kwam uit den mond van den blanke die zichzelf Tarzan noemt. Er rust een vloek op ons, omdat wij den blanke gevangen genomen hebben en nu zijn we zelf gevangen en spoedig zal men ons dooden en ons opeten.”

De anderen knikten plechtig.

Evenals den vorigen avond kregen de gevangenen weer graan en gedroogde visch en na den maaltijd werd de tocht in zuidelijke richting langs den stoffigen weg voortgezet.

Tot den middag marcheerden zij voort en ze passeerden verschillende dorpen, die er precies zoo uitzagen als het dorpje waarin zij gekampeerd hadden. Daarna sloegen zij naar het Oosten af en na eenigen tijd zag Tarzan een groote wal, omgeven door pallisaden en torens voor zich, die zich uitstrekten zoover het oog reikte. De weg kwam uit op een poort, die toegang verleende tot de stad en die aan beide zijden afgezet was met hooge torens. Onder aan den wal was een gracht en een brug verbond de beide oevers met elkaar.

Een oogenblik moesten zij wachten en nadat de bevelvoerende officier een kort gesprek had gehad met den officier van de wacht mochten de soldaten en de gevangenen passeeren en Tarzan bevond zich in een groote stad en zag zelfs groote huizen.

Vlak bij de poort stonden alleen huizen van één verdieping maar op eenigen afstand, aan het einde

van een lange laan, zag hij de omtrekken van veel hogere gebouwen.

Zij liepen de laan over en zagen op straat en in de huizen allerlei menschen. Negers, blanken, en lichtbruin-getinte menschen bewogen zich door elkaar; ze waren voor het meerendeel gekleed in tunieken of toga's, maar de negers waren over het algemeen bijna geheel naakt. In de buurt van de poort bevonden zich een paar winkels, maar hoe dieper zij de stad binnendrongen, hoe meer winkels zij zagen en ook bevonden zich in het centrum verschillende publieke gebouwen. Hier zagen ze ook veel blanken hoewel er in de stad aanmerkelijk meer zwarten als blanken schenen te zijn.

Allen die voorbijgingen, bleven even staan om naar de soldaten en hun gevangenen te kijken en sommigen volgden den stoet zelfs, maar dat waren voornamelijk jongens.

De aapmensch zag, dat hij zeer de aandacht trok; men scheen over hem te spreken en eenige voorbijgangers riepen de soldaten aan, die dan een vroolijk antwoord gaven. Het was duidelijk, dat de soldaten zich grapjes veroorloofden ten koste van de ongelukkige gevangenen.

Gedurende den tocht door de stad kwam Tarzan tot de conclusie, dat de zwarten bedienden of misschien ook wel slaven waren, terwijl de blanken de aristocratie vormden.

Middenin de stad sloeg de stoet links af en spoedig daarna naderde men een groot, regelmatig gebouwd gebouw, opgetrokken uit granieten blokken. Boogopeningen, geflankeerd door gracieuze slanke kolommen rezen op tot een hoogte van veertig of vijftig voet en al deze bogen waren open. Tarzan kon er door heen kijken en hij zag, dat het gebouw geen dak had. Misschien was dit een arena, want het leek veel op het Colosseum in Rome.

Toen zij bij den ingang van het gebouw kwamen, werd de stoet naar binnen geleid en door vele gangen en over een trap van granieten treden bracht men de gevangenen naar sombere onderaardsche kelders, die uitkwamen op een gang, die zoo lang was, dat men er het einde niet van kon zien. Bij vier of vijf man tegelijk werden de gevangenen losgemaakt en in de kerkers opgesloten.

Tarzan werd met Lukedi en twee andere Bagegos in een kleine kamer gebracht, die geheel opgetrokken was van granieten blokken. De eenige openingen waren de smalle, lage deur en een klein, van tralies voorzien raam boven den muur en tegenover de deur. Door dit raam kwam gelukkig wat licht en lucht. De deur werd achter hen gesloten, het hangslot klapte dicht en zij werden alleen gelaten, terwijl zij zich afvroegen wat het Lot hen zou brengen.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Mallius Lepus bracht von Harben terug naar het wachtlokaal en daar gaf hij den soldaat, die op wacht stond, bevel, om Gabula te halen.

„Gij gaat met mij mee als mijn gast, Erich von Harben,” zei Mallius. „En bij Jupiter, ik ben ervan overtuigd, dat Septimus Favonius met u ingenomen zal zijn. Aan zijn diners is sinds lang gebrek aan nieuwe gesprekstof want waar moet men in Castra Mare nog over spreken? Hij heeft al eens een zwart opperhoofd uit het westelijke woud als eeregast gehad en zelfs heeft hij de aristocratie van Castra Mare eens uitgenoodigd terwijl er een groote aap mede aan tafel zat.

Zijn vrienden zullen het zeer op prijs stellen om

een Barbaar uit Germania te ontmoeten. Gij zijt toch zeker stamhoofd, nietwaar?"

Von Harben wilde antwoorden, maar Mallius Lepus gaf hem een wenk en ging voort:

„Het doet er ook niet toe! Ik zal u voorstellen als stamhoofd en wanneer gij mij op mijn vraag geen antwoord geeft, dan spreek ik tenminste geen onwaarheid als het niet zoo mocht zijn.”

Von Harben glimlachte want hier bleek hem weder dat de menschelijke natuur in alle tijden en over de geheele wereld hetzelfde is gebleven.

„Hier is uw slaaf,” zei Mallius; „als gast van Septimus Favonius zult gij zooveel dienaren hebben als gij wilt, maar gij zult het misschien toch prettig vinden om uw eigen bediende ook mee te kunnen nemen.”

„Ja,” zei von Harben. „Gabula is mij trouw geweest. Ik zou niet graag van hem willen scheiden.”

Mallius ging zijn gast voor naar een langwerpig gebouw aan den binnenkant van den wal. Hier stonden twee draagkoetsen en een aantal zwarte dragers. Toen Mallius verscheen, sprongen acht van de dragers op en op een drafje kwamen ze met een draagstoel aanloopen.

„Vertel mij eens, of gij Rome nog kort geleden bezocht hebt; slaat mijn draagstoel een goed figuur bij degene die tegenwoordig door de edelen gebruikt worden?” vroeg Mallius.

„Er is heel wat veranderd sinds Sanguinarius over Rome schreef. Wanneer ik u zelfs maar de kleinste verandering zou vertellen, dan vrees ik, dat ge me niet zoudt willen gelooven.”

„Waarschijnlijk zal er in de stijl van de draagstoelen wel niet veel verandering zijn gekomen,” wierp Mallius tegen. „En ik kan niet gelooven, dat de patriciërs geen draagstoelen meer zouden gebruiken.”

„Hun draagstoelen rijden tegenwoordig op wielen,” zei von Harben.

„Ongelooflijk!” riep Mallius uit. „Wat zal het vreeselijk zijn om door elkaar geschud te worden over de ruwe keien, wanneer zoo'n stoel gedragen wordt door de groote houten wielen van een ossenwagen. Neen, Erich von Harben, *dat* kan ik niet gelooven.”

„Het plaveisel is tegenwoordig glad en gelijk en ook de buitenwegen zijn uitstekend verzorgd en de draagstoelen van den modernen burger van Rome rollen met groote snelheid voort en ze hebben kleine wielen met zachte banden die niets lijken op de groote houten wielen van de ossenkarren waaraan gij denkt, Mallius Lepus.”

De officier riep de dragers een bevel toe en deze begonnen te draven.

„Dat zeg ik u, Erich von Harben, in geheel Rome zijn geen draagstoelen, die zich sneller voort kunnen bewegen als de mijne,” blufte hij.

„Hoe snel gaat het nu?” vroeg von Harben.

„Sneller dan vijf en tachtighonderd schreden per uur,” antwoordde Mallius.

„Vijftig duizend schreden per uur is tegenwoordig heel gewoon voor de draagstoelen met wielen,” zei von Harben. „Wij noemen die draagstoelen automobielen.”

„Gij zult succes hebben,” riep Mallius uit en hij sloeg von Harben op zijn schouder. „Bij Jupiter, de gasten van Septimus Favonius zullen mij prijzen om de vondst die ik gedaan heb. Vertel hen, dat er in Rome tegenwoordig draagstoelen zijn met wielen, die vijftigduizend schreden per uur kunnen afleggen en zij zullen u den aangenaamsten causeur, maar ook den grootsten leugenaar noemen, die Castra Mare ooit gezien heeft.”

Von Harben lachte gemoedelijk. „Maar u zult toch

moeten toestemmen, dat ik nooit gezegd heb, dat er *draagstoelen* waren die vijftigduizend schreden per uur konden afleggen,” herinnerde hij Mallius. „Ik zeg niet, dat de voertuigen, die ik bedoel, door dragers worden voortbewogen.”

„Hoe dan? Hoe kan men een draagstoel voortbewegen als men geen dragers heeft? Of worden de voertuigen tegenwoordig door paarden getrokken? Maar welke paarden kunnen vijftigduizend schreden per uur afleggen?”

„De voertuigen worden niet meer getrokken of gedragen maar lopen vanzelf,” zei von Harben.

De officier liet zich achterover vallen in de zachte kussens en brulde van het lachen. „Dan vliegen ze zeker,” spotte hij. „Bij Hercules, ge moet dit alles vertellen aan Septimus Favonius. Ik beloof u, dat hij ermee ingenomen zal zijn.”

Zij bewogen zich voort over een breede laan, die afgezet was met oude boomen. De straat was niet geplaveid en groote stofwolken rezen op. De huizen waren nauwkeurig in de rooilijn opgetrokken en wanneer er tusschen twee huizen een opening was, dan had men die met een hooge muur afgesloten, zoodat er als het ware een front ontstond, dat alleen verbroken werd door ramen en deuren. De deuren waren echter extra versterkt en de vensters van tralies voorzien.

„Zijn dit woonhuizen?” vroeg von Harben.

„Ja,” zei Mallius.

„Uit de massieve deuren en de zwaargetraliede ramen zou men opmaken, dat uw stad vol zit met misdadigers,” merkte von Harben op.

Mallius schudde zijn hoofd. „Integendeel,” zei hij, „we hebben weinig of geen misdadigers in *Castra Mare*. De huizen zijn zoo versterkt om een eventueel oproer van de slaven te kunnen onderdrukken en ook om een inval van de Barbaren te kunnen

weerstaan. Gedurende den tijd, dat de stad bestaat, is dat al verschillende malen gebeurd en daarom hebben wij dezen bouwstijl ingevoerd om den volgenden keer beter voorbereid te zijn, maar de deuren zijn zelden afgesloten want inbraak wordt bijna nooit gepleegd en ook moord komt zeer zelden voor. Wanneer iemand zijn medemensch kwaad heeft gedaan, dan heeft hij reden om het zwaard of de dolk van den moordenaar te vreezen, maar wanneer zijn geweten zuiver is, dan kan hij zijn deur zonder vrees laten openstaan.”

„Ik kan mij een stad zonder misdadigers niet voorstellen,” zei von Harben. „Hoe verklaart u dit?”

„Dat is heel eenvoudig,” antwoordde Mallius. „Toen Honus Hasta zich verzette tegen zijn meester en Castra Mare stichtte in het jaar 953 van de Romeinsche jaartelling, werd Castra Sanguinarius overloopen door misdadigers; niemand durfde des avonds het huis te verlaten, zonder een gewapende bediende mee te nemen en zelfs in zijn eigen huis was men niet veilig en Honus Hasta, die de eerste Keizer van het Oosten werd, zwoer, dat er in Castra Mare geen misdadigers zouden zijn. Hij maakte de wetten zoo streng, dat geen dief of moordenaar den moed had, zijn handwerk uit te oefenen. De wetten van Honus Hasta vernietigden niet alleen alle misdadigers maar brachten er den schrik zoo voor goed in, dat er al spoedig geen misdadigers meer waren.

Velen meenden, dat Honus Hasta een wreed tyran was; maar de tijd heeft ons geleerd, dat zijn daden wijs gezien waren en de tegenwoordige toestand is alleen toe te schrijven aan het feit, dat Honus Hasta de wetten zoo streng maakte. Een artikel uit die wet luidt nog steeds: ‚zowel de misdadiger als al zijn familieleden in rechten lijn worden ter dood gebracht.’ En tegenwoordig komt het zoo zelden

voor dat iemand steelt of een moord pleegt, dat het een gebeurtenis van het grootste belang is geworden en dat er in de geheele stad niet gewerkt wordt op den dag dat de misdadiger en zijn familieleden ter dood worden gebracht.”

Zij bereikten thans een breede laan, en voor een groot gebouw, omgeven door een uitgestrekten tuin, hield de draagstoel stil. Door een prachtig versierde poort, die op bevel van Mallius geopend werd, traden von Harben en zijn nieuwe vriend binnen. In de schaduw van een boom zat een groote man van ongeveer vijftig jaar aan een lage tafel te schrijven. Von Harben merkte direct op, dat hij een ouderwetsche Romeinsche inktkoker gebruikte en een rieten pen en dat hij schreef op perkament.

„Ik groet u, oom!” zei Lepus en Favonius wendde zich om. „Ik breng u hier een gast, zooals Castra Mare sedert haar stichting nog niet geherbergd heeft. Dit is Erich von Harben, opperhoofd der Barbaren uit het verre Germania.” Toen wendde hij zich tot von Harben. „Mijn vereerde oom, Septimus Favonius.”

Favonius stond op en groette von Harben minzaam maar toch lag er zooveel waardigheid in zijn houding, dat von Harben wel begreep, dat een Barbaar, al was hij dan ook een opperhoofd en een gast tegelijk, niet op dezelfde wijze behandeld kon worden als een burger van Rome. In het kort vertelde Lepus hoe en waar hij von Harben ontmoet had. Favonius noodigde von Harben direct uit om zijn gast te zijn en toen nam Lepus, Erich mee naar zijn kamer ten einde zich te verfrissen en andere kleeven aan te trekken.

Een uur later was Erich geschoren en gekleed als een jong Romeinsch patriciër. De kamers van Mallius Lepus lagen naast de zijne en deze uitte zijn tevredenheid over het uiterlijk van den jongen man.

„Ge kunt zoolang in den tuin gaan; als ik klaar ben, kom ik daar bij u.”

Toen von Harben door het huis van Favonius liep, viel het hem op welk een vreemd mengelmoes van verschillende stijlen de architectuur en de versiering het huis vertoonden.

Muren en kolommen waren gebouwd volgens de eenvoudige Grieksche bouwstijl, maar de wandversieringen en kleeden en de muurbekleedingen toonden duidelijk Afrikaansche en Oostersche invloeden. De Afrikaansche invloeden kon hij begrijpen maar waar de *Oostersche* invloeden vandaan kwamen, begreep hij niet, omdat De Verloren Stam al sinds vele eeuwen geen verbinding met de wereld had gehad behalve met de Bagegos.

En toen hij de uitgestrekte tuin betrad, zag hij, dat het grootste gedeelte van het dak bedekt was met, door handwerkers vervaardigde dakpannen, maar dat verschillende portalen bedekt waren met stroo, terwijl een kleine uitbouw achter in den tuin duidelijke overeenkomsten vertoonde met een Bagegohut, behalve, dat de muren niet gepleisterd waren en dat de geheele structuur het huisje het uiterlijk gaf van een zomeroptrekje. Septimus Favonius had den tuin verlaten en von Harben maakte van zijn afwezigheid gebruik om zijn omgeving nauwkeuriger te bekijken. Door den tuin liepen bochtige, met kiezelsteenen bedekte, paden. De bloemen en lage struiken waren goed verzorgd en hier en daar zag hij boomen, waarvan sommige zeer oud schenen te zijn.

De jonge man keek zijn oogen uit, want hij was zoo in beslag genomen door zijn omgeving, dat hij zijn ontroering nauwelijks kon bedwingen, toen hij bij een wending van het pad plotseling tegenover een jonge, schoone vrouw stond.

Dat ook zij verbaasd was, bleek uit de uitdrukking

van haar oogen. Een moment bleven ze naar elkaar staan kijken en von Harben dacht dat hij nog nooit in zijn leven zoo'n mooi meisje had gezien. Na eenige oogenblikken verbrak het meisje het stilzwijgen.

„Wie zijt gij?” vroeg ze op zachten toon.

„Ik ben een vreemdeling,” antwoordde von Harben, „en ik bied u mijn verontschuldigingen aan, dat ik u gestoord heb. Ik dacht, dat ik alleen was in den tuin.”

„Wie zijt gij?” herhaalde het meisje. „Ik heb nooit iemand gezien zooals gij.”

„En ik,” zei von Harben, „heb nog nooit een meisje als u ontmoet. Misschien droom ik. Misschien bestaat u alleen maar in mijn fantazie, want ik kan haast niet gelooven, dat iemand als u, werkelijk zou kunnen bestaan.”

Het meisje bloosde. „Gij komt niet uit Castra Mare”, zei ze. „Dat weet ik zeker.” Zij sprak een beetje koel en hooghartig.

„Ik heb u misschien beledigd?” vroeg von Harben. „Ik vraag u om vergiffenis. Ik wilde u niet beledigen maar u kwam zoo onverwacht.”

„U hebt vreemde manieren,” zei het meisje, maar toch glimlachte ze even.

„Hebt u mij vergeven?” vroeg von Harben.

„Vertel me eerst *wie* ge zijt en *waarom* ge hier zijt, dan zal ik u antwoorden. Voor zoover ik weet, moet ge een vijand zijn of een Barbaar.”

„Mallius Lepus, die mij hier naar toe heeft gebracht, beweert, dat ik een Barbaar ben,” lachte von Harben, „maar in ieder geval ben ik de gast van Septimus Favonius.”

Het meisje haalde haar schouders op. „Dat verbaast mij niets,” zei ze. „Mijn vader heeft soms vreemde gasten.”

„U bent dus de dochter van Favonius?”

„Ja, ik ben Favonia,” antwoordde het meisje, „maar u heeft me nog niets over u-zelf verteld; ik beveel u, dat te doen.”

„Ik ben Erich von Harben uit Germania,” zei de jonge man.

„Germania!” riep het meisje uit. „Caesar heeft over Germania geschreven en Sanguinarius ook. Het schijnt ver van hier te zijn.”

„Het leek mij nooit zoo ver als thans,” zei von Harben, „hoewel de drieduizend mijl afstand niets schijnen in vergelijking met al de eeuwen die dit gedeelte van de wereld ongemoeid hebben gelaten.”

Het meisje trok haar wenkbrauwen op. „Ik begrijp u niet,” zei ze.

„Neen,” zei von Harben, „en ik kan u dat niet kwalijk nemen.”

„Gij zijt natuurlijk opperhoofd?”

Erich gaf geen ontkennend antwoord, want hij had al gemerkt, dat een Barbaar in Castra Mare niet erg in tel was, tenzij hij opperhoofd was. Von Harben begreep, dat het een heele sprong was van de Europeesche Barbaren uit Caesar's dagen tot hun beschaafde afstammelingen van de twintigste eeuw en dat het waarschijnlijk onmogelijk zou zijn, om deze menschen te overtuigen van de veranderingen, die plaats hadden gegrepen sinds hun geschiedschrijver Germania beschreef. En verder voelde hij ook dat hij een goede indruk wilde maken op dit bekoorlijke meisje uit vervlogen tijden.

„Favonia!” zei von Harben. Hij fluisterde den naam bijna.

Het meisje keek hem vragend aan. „Ja?” vroeg ze.

„Het is zoo'n mooie naam,” zei hij. „Ik heb den naam vroeger nooit gehoord.”

„Houdt ge van den naam?” vroeg ze.

„Ja zeker, heel veel.”

Er kwam een peinzende uitdrukking op het gelaat

van het meisje. Ze had prachtig gevormde wenkbrauwen en haar hoog voorhoofd en haar manieren gaven blijk van groote intelligentie.

„Ik vind het prettig, dat ge mijn naam mooi vindt maar ik begrijp niet, waarom ik dat prettig vind. Gij zegt, dat ge een Barbaar zijt, maar toch ziet ge er niet uit als een Barbaar. Uw voorkomen en uw manieren doen een patriciër vermoeden al bent u misschien ook wat al te vrijmoedig, maar dat schrijf ik toe aan uw onwetendheid en daarom vergeef ik het u.”

„Het heeft zijn voordeelen om Barbaar te zijn,” lachte von Harben, „en misschien ben ik dat ook wel. U wilt het me misschien ook wel vergeven, als ik zeg, dat u het mooiste meisje bent, dat ik ooit gezien heb en het eenige, dat ik ... zou kunnen ...” Hij aarzelde.

„Wat zou kunnen?” vroeg ze.

„Zelfs een Barbaar zou niet durven zeggen wat mij op de lippen lag tegen een dame, die hij pas een paar minuten kent.”

„Wie gij ook zijt, gij hebt vreemde manieren,” klonk een sarcastische mannenstem vlak achter von Harben.

Het meisje keek verbaasd op en von Harben draaide zich snel om want geen van beiden hadden zij iemand hooren naderen. Toen von Harben omkeek, zag hij een korte, donkere man, die buitengewoon rijk gekleed was; zijn hand rustte op het gevest van het korte zwaard, dat aan zijn zijde hing. Er lag een sarcastische glimlach om zijn lippen.

„Wie is je Barbaarsche vriend, Favonia?” vroeg hij.

„Dit is Erich von Harben, een gast in het huis van Septimus Favonius,” antwoordde het meisje uit de hoogte en tegen von Harben zei ze: „dit is Fulvus Fupus, die de gastvrijheid van mijn vader zoo dik-

wijls aanneemt, dat hij meent de vrijheid te hebben een andere gast te becritiseeren.”

Fupus werd vuurrood. „Neem mij niet kwalijk, zei hij. „Maar men weet nooit met wien men te doen heeft als men tegen over een van Septimus Favonius, „eigenaardige gasten” staat. Als ik mij goed herinner, was zijn laatste gast een aap en daarvòòr had hij een neger uit de provincie op bezoek maar enfin, interessant zijn ze altijd en ik ben ervan overtuigd, dat Erich von Harben geen uitzondering op den regel zal maken.”

Zijn toon was sarcastisch en tamelijk onvriendelijk en met moeite bedwong von Harben zich.

Gelukkig kwam op dit oogenblik Mallius Lepus den tuin in en von Harben werd officieel voorgesteld aan Favonia. Fulvus Fupus schonk daarna weinig aandacht aan von Harben, doch wijdde zich geheel aan Favonia. Uit hun gesprek maakte von Harben op, dat zij op vriendschappelijken en zelfs intiemen voet met elkaar stonden en hij vermoedde dat Fupus Favonia liefhad, hoewel hij uit haar houding niet kon opmaken of ze zijn genegenheid beantwoordde.

Maar er was iets anders waar von Harben zeker van was: ook *hij* was verliefd op Favonia. Eenige malen in zijn leven had hij gedacht, dat hij verliefd was, maar zijn gevoelens waren nooit zoo sterk en vurig geweest als op dit oogenblik. Fulvus Fupus was na een kwartier zijn grootste vijand en hoewel zijn eenigszins arrogante toon en de vriendelijke blikken die hij op Favonia wierp, zeker niet voldoende waren om Fupus het slechtste toe te wenschen, kon Erich von Harben toch bijna niet van zijn revolver afblijven.

Toen Septimus Favonius zich later bij hun voegde, stelde hij voor, dat allen naar de badinrichting zouden gaan en Mallius Lepus fluisterde von Harben in het

oor, dat zijn oom dat alleen deed om met zijn nieuwe vondst te kunnen pronken.

„Hij neemt ons mee naar de Baden van Caesar,” zei Lepus, „die alleen bezocht worden door de allerrijkste patriciërs, dus zorg, dat gij een paar mooie verhalen klaar houdt maar bewaar de beste, zooals dat over de moderne Romeinsche voertuigen, voor het diner, dat mijn oom vanavond zal geven, want daar komen alleen de aanzienlijksten uit Castra Mare en misschien wel de Keizer zelf.”

De Baden van Caesar waren gehuisvest in een indrukwekkend gebouw, dat aan de straatkant aan eenige winkels aansloot. Door den hoofdingang kwamen zij op een groote binnenplaats en de hartelijke woorden waarmee Favonius en zijn dochter begroet werden, gaven Erich het bewijs, dat beiden zeer populair waren. Ook Lepus bleek veel vrienden te hebben, maar Fupus werd niet zoo enthousiast begroet.

Bedienden brachten de baders naar de kleedkamers en de mannen moesten links, de vrouwen rechts af.

Nadat hij zijn kleeren uitgetrokken had, werd von Harben's lichaam ingewreven met welriekende olie. Men bracht hem eerst in een warme kamer, daarna in een heete kamer en vandaar kwam hij met de anderen in een groot vertrek, vanwaar uit een deur naar het zwembassin leidde. Om het bassin waren zitplaatsen voor eenige honderden menschen en von Harben, die het heerlijk vond om wat rond te kunnen zwemmen in het heldere koele water van het frigidarium, zag met genoegen ook Favonia verschijnen.

Von Harben ging een paar passen achteruit, nam een aanloop en dook in het water en met een paar slagen was hij naast haar. Er werd geapplaudisseerd maar von Harben begreep niet, dat dit voor hem

was, want hij wist niet, dat duiken een onbekende kunst was in Castra Mare. Fupus, die achter von Harben aanliep, glimlachte minachtend toen hij Erich zag duiken. Hij had zoiets nog nooit gezien, maar hij begreep, dat het heel makkelijk was en hij voelde, dat hij een zeer goed figuur zou slaan als hij het den Barbaar onmiddellijk nadeed. Hij wilde toonen, dat hij zeker niet achterstond bij zijn mededinger. Hij nam een aanloop, sprong hoog in de lucht en kwam plat op zijn buik op het water neer. De slag op zijn maag benam hem voor eenige oogenblikken den adem en het water spatte in alle richtingen uiteen. Hijgend naar adem, bereikte hij eindelijk den kant maar hij moest nog eenige minuten blijven zitten voor hij weer kon loopen. Het gelach van de toeschouwers deed hem blozen van woede. Eerst had hij von Harben een beetje minachtend en ook een beetje wantrouwig bekeken, maar nu voegde zich daar haat bij. Fupus oordeelde het maar het beste om zoo gauw mogelijk naar de kleedkamer terug te gaan waar hij zijn kleeren weer aantrok.

„Ga je al weg, Fupus?” vroeg een jonge patriciër, die zich aan het ontkleeden was in het apodyterium.

„Ja,” bromde Fupus.

„Je bent met Septimus Favonius en zijn nieuwe gast gekomen, nietwaar? Wat is die gast voor iemand?”

„Luister goed, Caecilius Metellus,” zei Fupus. „Deze man noemt zich zelf Erich von Harben en hij zegt, dat hij een opperhoofd is uit Germania, maar ik geloof er niets van.”

„Wat dacht jij dan?” vroeg Metellus beleefd, maar zonder veel interesse.

Fupus kwam vlak bij zijn vriend staan. „Ik denk, dat het een spion is uit Castra Sanguinariis,” fluisterde hij, „en dat hij geen Barbaar is.”

„Maar ik heb gehoord, dat hij onze taal niet goed spreekt,” zei Metellus.

„Het is makkelijk genoeg om een taal een beetje te verdraaien,” zei Fupus.

Metellus schudde zijn hoofd. „Septumus Favonius is geen dwaas,” zei hij, „ik geloof niet, dat er iemand in Castra Sanguinarius is, die hem kan bedriegen.”

„Er is maar één man die het recht heeft daarover te oordeelen,” antwoordde Fupus, „en ik ga hem alles vertellen.

„Wie bedoel je?” vroeg Metellus.

„Validus Augustus, Keizer van het Oosten. Ik ga dadelijk naar hem toe.”

„Wees niet dwaas, Fupus,” raadde Metellus hem. „Ze zullen je uitlachen of misschien loopt het nog veel erger voor je af. Weet je dan niet, dat Septumus Favonius hoog in aanzien staat bij den Keizer?”

„Dat is mogelijk, maar weet jij niet, dat hij ook op goeden voet stond met Casius Hasta, de neef van den keizer, die Validus Augustus van verraad beschuldigde, waarna hij verbannen werd? Het zou niet moeilijk zijn om den keizer ervan te overtuigen, dat deze Erich von Harben een bode is van Casius Hasta, want het is bekend, dat deze in Castra Sanguinarius woont.”

Caecilius Metellus lachte. „Wel Fupus, dan moet je maar doen wat je denkt dat goed is,” zei hij. „Maar ik voorspel je, dat je een slecht figuur zult slaan. En ik hoop niet, dat het eindigt met den strop.”

„Het zal zeker eindigen met de strop,” zei Fupus, „maar von Harben zal eraan bengelen en niet ik.”

NEGENDE HOOFDSTUK.

Toen de nacht viel op Castra Sanguinarius werd het steeds duisterder in de kerkers onder het Co-

losseum. Alleen het licht van de sterren scheen door het kleine raampje boven in den muur.

Tarzan zat gehurkt op den vloer met zijn rug tegen den muur aan en langzaam zag hij de sterren opkomen. De aapmensch die *altijd* gewend was steeds in het wild te leven, voelde hetzelfde, wat een dier in een dierentuin moet voelen, maar omdat hij mensch was, scheen zijn ellende nog grooter en leed hij nog meer als een wild dier in een kooi lijdt. Aan den anderen kant bleef hij natuurlijk ook kalmer als de leeuw, die den geheelen dag heen en weer loopt door zijn kooi en die geen rust kan vinden.

Tarzan was voortdurend vervuld met dat eene denkbeeld: ontvluchten, Lukedi en de twee andere Bagegos sliepen allang, toen Tarzan nog steeds naar het raampje zat te kijken en toen vingen zijn scherpe ooren een geluid op, dat vanuit de arena kwam. De vloer van de arena lag op gelijke hoogte als het raampje in den muur, en Tarzan hoorde, dat een dier of een mensch voorzichtig aangeslopen kwam over het zand van de arena. En toen teekende zich tegen den hemel een bekende gestalte af. Tarzan glimlachte en hij fluisterde een woord, zoo zacht, dat geen mensch het gehoord zou kunnen hebben. Nkima wrong zich tusschen de ijzeren staven door en liet zich op den vloer van den kelder vallen. Een oogenblik later drukte het aapje zich tegen Tarzan aan en sloeg het zijn lange gespierde armen om den hals van zijn meester.

„Ga mee naar huis,” smeekte Nkima. „Waarom blijft ge in dit koude, donkere hol onder den grond?”

„Je hebt toch de kooi wel eens gezien, waarin wij Jad-bal-ja, den gouden leeuw soms stoppen?” vroeg Tarzan.

„Ja,” zei Nkima.

„Jad-bal-ja kan er niet uit als *wij* de deur niet openen,” zei Tarzan. „En ik kan er ook niet uit

als de deur van dezen kelder niet geopend wordt.”

„Dan zal ik Muviro gaan halen en de Gomanganis met de scherpe stokken,” zei Nkima. „Die zullen u wel helpen.”

„Nee Nkima,” zei Tarzan. „Als ik er zelf niet uit kan komen, dan zou Muviro toch niet op tijd komen om mij te helpen en als hij op tijd kwam, dan zouden velen van mijn moedige Waziris gedood worden want er zijn hier veel meer strijders als Muviro mee zou kunnen brengen.”

Het duurde niet lang of Tarzan sliep en in zijn armen sliep Nkima maar toen Tarzan den volgenden morgen wakker werd, was Nkima verdwenen.

Tegen tien uur kwamen eenige soldaten en de deur van den kelder werd geopend, waarna zij binnentraden. Zij brachten een blanke officier mee en een zwarte slaaf. De officier sprak tegen Tarzan in de taal van de stad, maar de aapmensch schudde zijn hoofd, want hij verstond de taal niet.

Toen wendde de blanke zich tot den slaaf en deze laatste sprak Tarzan aan in het dialect van de Bagegos en nu begreep Tarzan hem.

„Wie zijt gij en wat deed gij als blanke in het dorp van de Bagegos?” vroeg de officier, en de tolk vertaalde zijn woorden.

„Ik ben Tarzan van de Apen,” antwoordde de aapmensch. „Ik zocht een blanke, die verdwaald is in de bergen, maar ik ben uitgegleden op de rotsen en toen ik bewusteloos lag, hebben de Bagegos mij gevangen genomen en toen uw soldaten het dorp overvielen, hebben ze me daar gevonden. Ik hoop, dat u me nu zult verlossen.”

„Waarom?” vroeg de officier. „Zijt gij burger van Rome?”

„Nee natuurlijk niet,” zei Tarzan, „wat heeft dat er mee te maken?”

„Omdat gij waarschijnlijk een vijand bent wanneer

gij geen burger van Rome zijt. Hoe weten wij, dat ge niet uit Castra Mare komt?”

Tarzan haalde zijn schouders op.

„Ik weet niet,” zei hij, „hoe u daar achter zou moeten komen, want ik kan me zelfs niet voorstellen wat Castra Mare beteekent.”

„Dat zeggen allen die ons willen misleiden,” zei de officier, „en allen die ons willen bedriegen, beweren ook, dat zij onze taal niet verstaan, maar het zal u niet makkelijk vallen om ons te bedriegen. Wij zijn niet zoo dwaas als de bevolking van Castra Mare denkt.”

„Waar ligt, dat Castra Mare en wat is het eigenlijk?” vroeg Tarzan.

De officier lachte. „Gij zijt handig,” zei hij.

„Ik verzeker u, dat ik u niet wil bedriegen. Geef mij tenminste antwoord op één vraag.”

„Wat wenscht gij te vragen?”

Is er den laatsten tijd nog een blanke binnen uw land gezien? Ik zoek hem?”

„Geen blanke is dit land binnengekomen,” antwoordde de officier, „sinds Marcus Crispus Sanguinarius het derde Cohort van het Tiende Legioen na een overwinning op de Barbaren hier binnenbracht en de Barbaren, die hier 1823 jaar geleden woonden, verdreef.”

„En wanneer een vreemdeling uw land was binnengekomen, zoudt u dat dan weten?” vroeg Tarzan.

„Als hij in Castra Sanguinarius was zeker,” antwoordde de officier, „maar als hij Castra Mare heeft bereikt aan de oostzijde van de vallei, dan zou ik het niet weten, maar ik ben hier niet gekomen om op uw vragen antwoord te geven, maar om u te halen.”

De soldaten brachten Tarzan in den kelder en langs den gang ging het de stad weer in. De tocht duurde niet lang en spoedig bereikte men een groot

gebouw waarvoor een wacht was opgesteld. De mooie uniformen en helmen van de soldaten deden vermoeden, dat zij deel uitmaakten van een keurkorps.

Het leek wel of de metalen platen van hun curassen, evenals hun helmen, van goud waren vervaardigd, terwijl hun zwaarden kunstig waren besneden en ingelegd met gekleurde steenen. Verder droegen zij roode uniformen.

De officier, die hen bij de poort ontving, liet Tarzan met zijn begeleider en den zwarten tolk door.

Tarzan werd langs een breede gang, waar verschillende kamers op uit kwamen, naar een groote langwerpige zaal gebracht. Aan de andere kant van de zaal zat een groote man op een kunstig besneden zetel, welke op een troon was geplaatst.

Er waren nog veel meer menschen in de zaal en de meeste van hen droegen kleurige uniformen en kostbare gewaden. Hun tunieken en versierde curassen maakten eveneens den indruk zeer kostbaar te zijn. Anderen droegen alleen toga's, die gewoonlijk wit waren.

Slaven, boodschappers en officieren liepen voortdurend in en uit. De zaal was door twee rijen kolommen in drie gedeelten verdeeld en Tarzan moest met den officier en den tolk bij een van de kolommen wachten.

„Waar zijn we hier?” vroeg Tarzan aan den tolk, „en wie is die man op die troon?”

„Dit is de troonzaal van den keizer van het Westen en dat is keizer Sublatus zelf.”

Eenigen tijd keek Tarzan vol belangstelling naar het schouwspel. Hij zag hoe menschen uit alle klassen den troon naderden en hoewel hij niet kon verstaan wat zij zeiden, begreep hij, dat zij hun vorst verschillende verzoeken kwamen voorleggen. Er waren patriciërs onder maar ook winkeliers

met een lichtgekleurde huid, zwarte Barbaren en zelfs slaven.

Keizer Sublatus maakte op Tarzan een buitengewonen indruk. Over zijn witte onderkleed droeg den keizer een curas van goud. Op zijn witte sandalen had hij gouden gespen en van zijn schouders golfde de purperen keizermantel.

Vlak achter zijn troon hingen zware gordijnen en daarvoor waren de soldaten van de lijfwacht opgesteld, die hellebaarden droegen en banieren, waarvan Tarzan de opschriften natuurlijk niet begreep. Aan alle kolommen hingen schilden van verschillende grootte die eveneens opschriften droegen. Alles in de kamer herinnerde aan den oorlog en zelfs de muurversieringen gaven voorstellingen uit den krijg.

Eindelijk kwam een man, die bij het hof scheen te behooren op hen toe en sprak den officier aan, die Tarzan begeleidde.

„Zijt gij Maximus Praeclarus,” vroeg hij.

„Ja,” antwoordde de officier.

„Ga met uw gevangene naar den troon.”

Toen Tarzan op den troon toestapte, waren aller oogen op hem gericht, want zelfs tusschen al die soldaten en krachtige mannen maakte hij nog den indruk van een reus en ook zijn kleeding week wel sterk van de gebruikelijke af, want hij droeg alleen een luipaardhuid en een gordel. Zijn gebruinde huid en zijn zwarte haar en grijze oogen vielen niet zoo bijzonder op, maar het was vooral zijn lengte, die hem zoo in het oog deed vallen. Uit zijn geheele voorkomen sprak kracht en met fieren, lenigen tred, ging hij op den troon toe en het moest zelfs den trotschen Sublatus wel opvallen, hoe gevaarlijk deze gevangene eruit zag, want de keizer hief zijn hand op en liet de mannen iets verder dan gewoonlijk van zijn troon stilhouden.

Tarzan wachtte niet tot men hem vragen zou stellen maar wendde zich tot den tolk en zei:

„Vraag Sublatus, waarom men mij gevangen heeft genomen en zeg hem dat ik direct in vrijheid gesteld wensch te worden.”

De zwarte weigerde dit over te brengen. „Doe wat ik je zeg,” zei Tarzan.

„Wat zegt hij?” vroeg Sublatus.

„Ik durf zulke woorden niet in tegenwoordigheid van den keizer te herhalen,” antwoordde de neger.

„Ik beveel het,” zei Sublatus.

„Hij vroeg mij waarom hij gevangen is genomen en wensch oogenblikkelijk vrijgelaten te worden.”

„Vraag hem wie hij is?” zei Sublatus woedend, „dat hij keizer Sublatus durft te bevelen.”

„Zeg hem,” zei Tarzan toen de tolk de woorden van den keizer vertaald had, „dat ik Tarzan van de Apen ben. Die naam zegt hem misschien even weinig als zijn naam mij, maar ik heb andere middelen om hem ervan te overtuigen, dat ik evenzeer als hij gewend ben, gehoorzaamd te worden.”

„Breng dien onbeschaamden hond weg,” beval Sublatus met trillende stem toen de tolk Tarzan's woorden vertaald had.

De soldaten grepen Tarzan, maar hij rukte zich los. „Zeg hem,” riep de aapmensch woedend uit, „dat ik hem als man tot man verzoek antwoord te willen geven op mijn vraag. Zeg hem, dat ik zijn land niet als vijand ben genaderd, maar als vriend en dat ik hem zal laten zien, dat ik het met zijn behandeling niet eens ben en dat wel voor ik deze zaal verlaten heb.”

Toen deze woorden vertaald waren werd Sublatus even rood als het purper van zijn koningsmantel.

„Breng hem weg,” gilte hij. „Roep de wacht. Werpt Maximus Praeclarus in den kerker, omdat

hij toegestaan heeft, dat zijn gevangene zijn keizer zoo toespreekt.

De twee soldaten grepen Tarzan, maar hij smeedt ze met hun hoofden tegen elkaar, zoodat ze bewusteloos op den vloer vielen en toen sprong de aapmensch met één reusachtige sprong op den troon.

Tarzan greep Sublatus bij zijn schouder, lichtte hem van zijn troon en draaide hem eenige malen rond en toen pakte hij hem om zijn middel vast en hield hem als een schild voor zich uit, zoodat de soldaten niet durfden naderen uit angst, hun keizer te dooden.

„Zeg hen,” zei Tarzan tegen den tolk, „dat ik den keizer zal wurgen, wanneer iemand mij durft te naderen vóór ik de straat bereikt heb. Zeg tegen den keizer, dat hij order moet geven, dat zij opzij gaan. Als hij het doet, zal ik hem buiten vrij laten en als hij weigert moet hij het zelf maar weten.”

Toen deze woorden vertaald werden, hield Sublatus op met gillen. Hij gaf zijn mannen het bevel om Tarzan vrij te laten passeeren en de aapmensch die den keizer boven zijn hoofd droeg, sprong van den troon. Sublatus beval hen, zich om te draaien, opdat zij geen getuigen zouden zijn van de onwaardige behandeling die hun heerscher zich moest laten welgevallen. Tarzan droeg den keizer door de zaal naar buiten en hij beval den tolk achter hem aan te loopen, maar hij had den neger niet meer noodig, want Sublatus begreep maar al te goed, wat hem boven het hoofd hing en beval allen op zij te gaan. Zijn stem trilde van woede en angst maar ook van vernedering.

Bij de poort smeekten de leden van de wacht Sublatus, Tarzan te mogen aanvallen, maar de keizer gaf op scherpen toon zijn bevelen. De purperen koningsmantel viel op den grond en hoewel de wachters niet van hun heerscher hielden, was hij

voor hun toch de personificatie van macht en waardigheid, zoodat dit tooneel hen met droefheid vervulde om de vernedering hun keizer aangedaan. De halfnaakte Barbaar droeg Sublatus naar buiten, terwijl de zwarte tolk achter hem aan bleef loopen. De arme neger was half dood van angst, maar toch ook weer trotsch, dat hij getuige was geweest van dit exceptioneele geval in de analen van Castra Sanguinarius.

Toen de Romeinen hier verscheidene eeuwen geleden kwamen, hadden de stichters van de stad met vooruitzienden blik alleen zooveel boomen in het bosch omgehakt als noodig was om plaats te maken voor wegen en gebouwen. Daar tusschen hadden zij de boomen laten staan en ook voor het paleis stonden eenige oeroude woudreuzen.

Op het midden van den breeden weg bleef de aapmensch staan. Hij zette Sublatus op den grond en wendde zich om naar de poort, maar de soldaten durfden niet te naderen.

„Zeg hen,” zei Tarzan tot den tolk, „dat zij naar binnen moeten gaan in het paleis en dat ik eerst dan den keizer zal verlossen”. Tarzan had bogen en pijlen in hun handen gezien en hij begreep, dat de wachters hem als mikpunt voor hun pijlen zouden gebruiken zoodra Sublatus vrij was.

Toen de tolk Tarzan's ultimatum overbracht, aarzelden de wachters nog even maar Sublatus knikte toestemmend want de hand die hij op zijn schouder voelde, overtuigde hem ervan, dat hij er niet op behoefde te hopen, levend uit de handen van dezen Barbaar te komen, tenzij hij toegaf aan zijn wenschen. Tenslotte liet de aapmensch den keizer los en toen deze zich terughaastte, naar de poort, deden de wachters een snelle uitval.

Zij zagen den Barbaar juist verdwijnen tusschen het gebladerte van een hoogen boom en een twaalftal

pijlen troffen de plaats, waar hij zoeven gezien was. De soldaten renden naar den boom toe maar de Barbaar was verdwenen.

„Vlug, vlug!” riep Sublatus. „Vangt hem. Duizend denarii voor den man, die den Barbaar treft.”

„Daar gaat hij!” riep een van de soldaten.

„Neen,” riep een andere. „Ik heb hem hierheen zien gaan. Ik zag de takken bewegen,” en hij wees in de tegenovergestelde richting. Ondertusschen bewoog de aapmensch zich snel door de boomen aan den kant van de laan. Hij liet zich op een laag dak vallen en bereikte zoo een boom die op een binnenplaats groeide. Hier bleef hij even wachten om te luisteren of men hem achtervolgde. Zooals ieder wild dier, dat opgejaagd wordt door de wildernis, bewoog hij zich zoo zacht vooruit, als de schaduw van een schaduw, zoodat de twee menschen, die daar beneden op de binnenplaats zaten, slechts twintig voet onder hem, zijn aanwezigheid niet bemerkten. Maar Tarzan had hen allang gezien en terwijl hij luisterde naar een toenemend geraas uit de richting van het paleis nam hij het meisje en den man in den tuin eens goed op. Het was duidelijk dat de man het meisje om iets vroeg en Tarzan behoefde hun taal niet te verstaan om uit de gebaren en de blikken van den man te begrijpen wat hij vroeg. Maar het meisje bleef koel en koud.

Zoo nu en dan kon de aapmensch haar profiel zien en daaruit maakte hij op, dat zij zeer schoon was, maar het gezicht van den jongen man herinnerde hem aan Pamba, de rat.

Het was duidelijk, dat zijn hofmakerij niet het gewenschte gevolg had en zoo nu en dan klonk er woede in zijn stem. Het meisje stond op en met een paar koele woorden wendde zij zich om om heen te gaan, maar toen sprong de jonge man op haar toe en greep haar ruw bij haar arm. Verbaasd en

boos draaide ze zich om en reeds wilde zij een kreet slaken toen de man met het rattengezicht zijn hand voor haar mond hield en haar met zijn vrijen arm tegen zich aantrok.

Nu had Tarzan met dit alles niets te maken. De vrouwen uit Castra Sanguinarius betekenden voor hem evenveel als de vrouwen uit Nyuto's dorp of als de vrouwen uit de stam van Toyat, den koningsaap, maar Tarzan van de Apen was een man van impulsen. Hij besefte, dat de man met het rattengezicht iets laags deed. Juist wilde hij zijn lippen op de hare drukken, toen er plotseling naast hem, iets op den grond viel en een halfnaakte reus voor zijn oogen verscheen. Staalharde oogen keken hem aan en een zware hand viel op zijn schouder. Toen voelde hij hoe hij opgetild werd en eenige oogenblikken later zat hij eenige meters verder op den grond.

Hij zag, hoe zijn aanvaller het meisje overeind zette, maar hij zag ook, dat de vreemdeling ongewapend was! En toen sprong het zwaard van Fastus uit de schede en Tarzan van de Apen zag het staal blinken. Het meisje bemerkte, dat de vreemdeling, die haar beschermd had, ongewapend was en ze sprong tusschen de beide mannen in en gilte luid:

„Sarus! Axuch! Mpingu! Hierheen! Vlug!”

Tarzan greep het meisje en ging voor haar staan en op hetzelfde oogenblik vloog Fastus op hem toe maar de Romein had buiten den waard gerekend. Hij dacht, dat hij dezen ongewapenden man makkelijk kon verslaan, maar toen zijn scherp Spaansch zwaard de lucht doorkliefde, was zijn vijand reeds verdwenen.

Nooit in zijn leven had Fastus iemand gezien, die zoo vlug was. De Barbaar bewoog zich sneller als het zwaard van Fastus en drie keer sloeg Fastus toe en drie keer doorkliefde het zwaard de ijle lucht,

terwijl het meisje met wijdopengesperde oogen van angst naar het ongelijke duel stond te kijken. Zij bewonderde den vreemden reus hoewel hij klaarblijkelijk een Barbaar was, want hij leek meer op een patriciër als Fastus zelf.

Toen Fastus' zwaard drie keer de lucht doorkliefd had, schoot een bruine hand naar den pols van den Romein en een oogenblik later viel het zwaard op den grond. Op hetzelfde oogenblik kwamen twee blanken en een neger aangerend. De blanken hadden dolken in hun hand en de neger een zwaard.

Zij zagen Tarzan tusschen Fastus en het meisje staan. Zij zagen dat de vreemdeling Fastus vasthield. Zij zagen het zwaard op den grond vallen en natuurlijk konden zij daaruit maar een conclusie trekken; Fastus had gepoogd het meisje te verdedigen tegen den vreemdeling.

Tarzan zag de drie mannen op zich toekomen en hij begreep, dat drie tegen een een kwade kans was. Hij wilde Fastus als schild gebruiken, juist zooals hij het met Sublatus gedaan had, maar toen ging het meisje voor hem staan en zij verklaarde den nieuw aangekomenen, welke rol Tarzan gespeeld had.

Daarna draaide zij zich om en ze zei iets tegen Tarzan, maar deze schudde zijn hoofd om aan te duiden, dat hij haar niet begreep. De aapmensch kreeg echter plotseling een idee.

„Ben jij een Bagego?” vroeg Tarzan in het Bantudialect.

De neger keek hem verbaasd aan. „Ja,” zei hij, „maar wie zijt gij?”

„En spreek je de taal van deze menschen?” vroeg Tarzan, die de vraag negeerde.

„Natuurlijk,” zei de zwarte. „Ik leef al jaren als gevangene onder hen, maar er zijn meer Bagegos in deze stad en wij hebben onze moedertaal niet vergeten.”

„Goed,” zei Tarzan. „Vertel me dan wat deze dame van mij wil weten.”

„Zij wenscht te weten wie gij zijt en waar ge vandaan kwaamt en wat ge in haar tuin deed en hoe ge Fastus ...”

Tarzan stak zijn hand op. „Een tegelijk,” riep hij uit.

„Zeg haar, dat ik Tarzan van de Apen ben, een vreemdeling uit een ver land die in vriendschap hierheen gekomen is om iemand van zijn eigen ras te zoeken die verdwenen is.”

De Bagego kon deze woorden echter niet vertalen, want er werd luid op de poort gebonsd en buiten hoorden zij geschreeuw.

„Ga zien wat er is, Axuch,” zei het meisje en toen de aangesprokene zich omwendde, draaide ze zich weer om naar Tarzan.

„Dilecta is u dankbaar,” zei ze, „en mijn vader zal u beloonen”. Op dit oogenblik kwam Axuch terug met een jong officier. Toen zijn oogen op Tarzan vielen werd hij doodsbleek en hij deed een stap achteruit en greep naar zijn zwaard. Tarzan zag, dat het Maximus Praeclarus was, de jonge officier, die hem van het Colosseum naar het paleis had gebracht.

„Laat uw zwaard maar rusten Maximus Praeclarus, want deze man is geen vijand.”

„Zijt gij daar zeker van, Dilecta? Wat weet gij van hem?”

„Ik weet, dat hij juist op tijd kwam om mij te beschermen tegen dezen hond, die mij beledigen wilde,” zei het meisje en ze wierp een woedenden blik op Fastus.

„Ik begrijp u niet,” zei Praeclarus, „dit is een oorlogsgevangene, die zichzelf Tarzan noemt en die ik vanmorgen naar den keizer heb gebracht, opdat Sublatus zelf met hem zou kunnen spreken, omdat

hij meende, dat het een spion was uit Castra Mare.”

„Wanneer dit een gevangene is, wat doet hij dan hier” vroeg het meisje, „en wat wenscht gij dan?”

„Deze man heeft den keizer aangevallen en is toen uit het paleis ontvlucht. De geheele stad is doorzocht en ik heb dit district voor mijn rekening gekregen. Ik ben onmiddellijk hierheen gekomen, omdat ik al vreesde, dat deze wilde u kwaad zou kunnen doen en mijn vrees is bewaarheid geworden.”

„Het was Fastus, de patriciër en de zoon van den Keizerlijken Caesar, die mij kwaad wilde doen,” zei het meisje. „De Barbaar heeft mij gered.”

Maximus Praeclarus keek eerst naar Fastus, den zoon van Sublatus en toen naar Tarzan. Hij scheen geen uitweg te kunnen vinden uit dit dilemma.

„Daar is de gezochte,” zei Fastus met een gemeene glimlach. „Terug met hem naar den kerker.”

„Maximus Praeclarus behoeft geen bevelen aan te nemen van Fastus,” zei de jonge man, „en hij kent zijn plicht zonder Fastus te raadplegen.”

„Wilt gij, den man arresteeren die mij beschermd heeft?” vroeg Dilecta.

„Wat moet ik anders doen?” vroeg Praeclarus. „Het is mijn plicht.”

„Doe het dan,” beet Fastus hem toe.

Praeclarus werd doodsbleek. „Slechts met moeite houd ik mijn handen van u af, Fastus,” zei hij. „Al waart gij de zoon van Jupiter zelf, er behoefde niet veel meer te gebeuren of ik zou u wurgen. Ga heen voor ik mij niet meer kan beheerschen.”

„Mpingu,” zei Dilecta, „doe Fastus uitgeleide.”

Fastus werd vuurrood. „De keizer zal hiervan hooren,” snauwde hij „en vergeet niet, Dilecta, dat uw vader slecht staat aangeschreven bij Sublatus.”

„Ga heen,” riep Dilecta uit, „voor ik mijn slaaf bevel geef, u op straat te werpen.”

Fastus verliet den tuin en toen hij weg

was, wendde het meisje zich tot Praeclarus.

„Wat moeten wij doen?” riep hij uit. „Ik moet dezen edelen vreemdeling, die mij uit de handen van Fastus gered heeft beschermen, maar aan den anderen kant moet gij uw plicht doen en hem terugbrengen naar Sublatus.”

„Ik heb een plan,” zei Praeclarus, „maar ik kan het niet uitvoeren, wanneer ik niet met den vreemdeling kan spreken.”

„Mpingu zal uw woorden vertalen,” zei het meisje.

„Kunt gij Mpingu absoluut vertrouwen?” vroeg Plaecclarus.

„Absoluut,” zei Dilecta.

„Zend de anderen dan weg,” zei Plaecclarus en toen Mpingu terug kwam, begon Plaecclarus.

„Zeg den vreemdeling, dat ik hier ben gekomen om hem te arresteeren, maar zeg hem ook, dat ik hem zal helpen, omdat hij Dilecta een dienst heeft bewezen, als hij mijn instructies maar wil opvolgen.”

„Zeg mij wat ik doen moet?” antwoordde Tarzan toen Mpingu Praeclarus woorden vertaald had.

„Ge moet met mij meegaan,” zei Plaecclarus, „alsof gij mijn gevangene waart. Ik zal u de richting van het Colosseum uitbrengen, maar wanneer ik tegenover mijn eigen huis sta, zal ik u een teeken geven. Onmiddellijk daarna zal ik mij even omdraaien, zoodat gij in de boomen kunt vluchten. Ga dan onmiddellijk naar mijn huis en blijf daar, tot ik terugkeer. Dilecta zal Mpingu naar mijn huis sturen om mijn bedienden te waarschuwen dat gij komt. Op mijn bevel zullen zij u met hun leven verdedigen. Begrijpt ge mij?”

„Ja,” zei Tarzan.

„En later,” ging Praeclarus voort, „zullen wij een middel vinden om u uit de stad te helpen.”

TIENDE HOOFDSTUK.

De staatszorgen rustten niet zwaar op de schouders van Validus Augustus, keizer van het Oosten, want hoewel zijn titel indrukwekkend genoeg was, was zijn gebied niet groot en waren zijn onderdanen weinig in getal. De eiland-stad Castra Mare bezat slechts twee-en-twintig duizend inwoners, waarvan er ongeveer drieduizend blanken en negentienduizend kleurlingen waren, terwijl buiten de stad in de dorpen, om en bij het meer ongeveer zes-en-twintig duizend zwarten woonden.

Toen de rapporten en de audiënties voorbij waren, had de keizer zich terug getrokken in den paleistuin om een uurtje met zijn intieme vrienden te converseeren terwijl muzikanten hem moesten bezig houden.

Toen hij zoo eenigen tijd zat te praten, naderde er een kamerheer en werd Fulvus Fupus aangekondigd, die den keizer om een audiëntie verzocht.

„Fulvus weet, dat het audiëntie uur verstreken is,” snauwde de keizer. „Zeg hem dat hij morgen komen kan.”

„Hij wil u thans spreken, glorieus Caesar,” zei de kamerheer, „en hij zegt, dat de zaak, waarvoor hij komt, van het grootste belang is en dat hij alleen op dit uur komt, omdat hij meent, dat de veiligheid van den keizer in gevaar is.”

„Breng hem dan maar hier,” beval Validus en toen de kamerheer heen was gegaan, voegde hij er aan toe: „Ben ik dan nooit eens een oogenblik vrij en moet er dan steeds weer de een of andere idioot zooals die Fulvus Fupus mijn rust komen verstoren?”

Toen Fupus een oogenblik later den keizer naderde, werd hij zeer koel ontvangen.

„Ik kom, O Caesar,” zei Fupus, „omdat ik voel, dat het mijn plicht is als burger van Rome, wien

allereerst de veiligheid van zijn keizer ter harte gaat.”

„Waarover spreekt gij?” snauwde Validus. „Vlug vertel op!”

„Er is een vreemdeling in Castra Mare, die beweert, dat hij een barbaar is uit Germania, maar ik geloof dat het een spion is uit Castra Sanguinarius omdat men zegt, dat Casius Hasta in die stad de gast is van Sublatus.”

„Wat weet gij van Casius Hasta en wat heeft dat er mee te maken?”

„Ik heb gehoord ... men beweert,” stamelde Fulvus Fupus, „dat ...”

„Er gaan veel te veel geruchten over Casius Hasta,” riep Validus uit.

„Kan ik mijn neef niet eens naar Castra Mare sturen met een belangrijke opdracht? Moeten al mijn onderdanen den geheelen nacht wakker liggen om een motief te zoeken voor mijn handelwijze?”

„Ik zeg alleen maar wat ik gehoord heb,” zei Fulvus die zich niet op zijn gemak voelde. „Ik weet er niets van.”

„Wat hebt ge dan gehoord?” vroeg Validus. „Vertel op.”

„Er gaan geruchten dat gij Casius Hasta weggezonden hebt, omdat hij een complot gesmeed had en dat hij dadelijk naar Sublatus is gegaan om met hem een plan op te stellen voor een aanval op Castra Mare.”

Validus bromde: „Onzin zonder eenigen grond. Maar wat vertelt ge mij van dien gevangene? Waarom heeft men mij niet van zijn aanwezigheid op de hoogte gesteld?”

„Dat weet ik niet,” zei Fupus. „Juist daarom voelde ik, dat het mijn plicht was om u ervan in kennis te stellen en ook omdat de man, wiens gast de Barbaar is, een machtig patriciër is,

die misschien met slechte plannen rondloopt.”

„Wie is dat dan?”

„Septimus Favonius,” antwoordde Fupus.

„Septimus Favonius?” riep Validus uit. „Onmogelijk.”

„Niet zoo onmogelijk,” zei Fupus brutaal, „als mijn Caesar zich wil herinneren welke hechte vriendschap er steeds bestond tusschen Casius Hasta en Mallius Lepus den neef van Septimus Favonius.”

De keizer stond op en begon onrustig heen en weer te loopen. Fulvus Fupus voelde, dat hij terrein won.

Plotseling bleef Validus staan en wendde zich tot zijn vrienden. „Moge Hercules mij treffen,” riep hij uit, „als er niet iets waars zit in de beweringen van Fulvus Fupus!” En tot Fupus liet hij erop volgen:

„Hoe ziet die vreemdeling eruit?”

„Het is een blanke, maar zijn huidskleur is toch anders als die van een Romeinsch patriciër. Hij spreekt onze taal met een zeker dialect, maar waarschijnlijk doet hij dat, om ons te misleiden.”

„Hoe is hij in Castra Mare gekomen? Geen van mijn officieren heeft mij er iets van verteld.”

„Dat zult u hooren van Mallius Lepus,” zei Fupus, „want deze voerde het bevel over de Porta Decumana toen eenige Barbaren uit de dorpen aan het meer hem brachten. Zij beweerden, dat ze hem gevangen hadden genomen, maar gij weet hoe makkelijk het is om die menschen om te koopen.”

„Ge hebt voor alles een verklaring, Fulvus Fupus,” zei de keizer, „en ge doet het zoo goed, dat men u ook wel eens zou kunnen gaan verdenken. Wanneer gij zelf een complot gesmeed had, dan had ge alles niet beter kunnen uitrekenen.”

„Gij zijt bekend, O Keizer, om uw scherpen geest en om de scherpzinnigheid van uw gedachten,”

zei Fupus met een gedwongen glimlach maar hij werd doodsbleek.

„We zullen zien,” snauwde Validus en toen wendde hij zich tot een van zijn officieren: „Geef bevel, dat Septimus Favonius en Mallius Lepus en deze vreemdeling onmiddellijk gearresteerd moeten worden.”

Nauwelijks had hij uitgesproken of de kamerheer verscheen opnieuw. „Septimus Favonius vraagt om een audiëntie,” zei hij. „Hij heeft Mallius Lepus meegebracht en een vreemdeling.”

„Laat hen hier komen,” zei Validus en tot den officier, die hem moest arresteren, voegde hij er aan toe:

„Gij blijft hier wachten. We zullen eerst zien wat Septimus Favonius te zeggen heeft.”

Een oogenblik later kwamen de drie mannen binnen. Favonius en Lepus groetten Validus eerbiedig en daarna werd von Harben voorgesteld.

„Wij hebben alreeds gehoord van dit opperhoofd uit Germania,” zei Validus. Favonius en Lepus keken naar Fupus. „Waarom heeft men mij niet onmiddellijk in kennis gesteld van de aankomst van dezen man?” Ditmaal richtte de keizer zich in het bijzonder tot Lepus.

„Daar is nog geen tijd voor geweest, Caesar,” antwoordde de jonge officier, „het was noodig, dat hij eerst gebaad en gekleed werd voor hij hier kwam.”

„Het was niet noodig hem hier te brengen,” zei Validus. „Er zijn in Castra Mare kerkers genoeg voor spionnen uit Castra Sanguinarius.”

„Hij komt niet uit Castra Sanguinarius,” zei Septimus Favonius.

„Waar komt gij vandaan en wat doet gij in mijn land?” vroeg Validus aan von Harben.

„Ik kom uit een land, dat uw geschiedschrijvers kennen als Germania,” antwoordde Erich.

„En ge hebt onze taal zeker ook in Germania leeren spreken,” vroeg Validus sarcastisch.

„Ja,” antwoordde von Harben.

„En zijt ge nooit in Castra Sanguinarius geweest?”

„Neen nooit.”

„Maar toch zeker wel in Rome?” vroeg Validus.

„O ja dikwijls.”

„En wie is daar thans keizer?”

„Er is geen keizer meer,” zei von Harben.

„Geen keizer meer! Wanneer ge dan geen spion zijt, zijt ge toch wel een krankzinnige.”

„Er is geen keizer meer,” herhaalde von Harben, „omdat het Romeinsche keizerrijk niet meer bestaat. Mallius Lepus vertelt mij, dat uw land al sinds meer dan achttienhonderd jaar niet meer in verbinding staat met de buitenwereld. In achttienhonderd jaar kan er veel gebeuren en er is veel gebeurd. Rome is gevallen. Niemand spreekt meer Latijn behalve priesters en zeer ontwikkelde menschen. De Barbaren uit Germania, Gallië en Britannië hebben keizerrijken gesticht en hun beschaving staat op een hoogen trap van ontwikkeling en Rome is niets meer als een stad in Italië.”

Mallius Lepus was verrukt. „Ik heb u wel gezegd,” fluisterde hij zijn oom in het oor, „dat u hem zoudt waardeeren. Ik wou dat hij Validus het verhaal van de draagstoelen vertelde, die meer dan vijftig duizend schreden per uur afleggen!”

Er was iets in den toon van von Harben, dat zelfs het wantrouwen van Validus aan het wankelen bracht en de keizer stelde den barbaar eenige vragen.

Eindelijk wendde Caesar zich tot Fulvus Fupus.

„Welke bewijzen voert gij aan om uw beschuldiging te staven, dat deze man een spion is uit Castra Sanguinarius?” vroeg hij.

„Waar kan hij anders vandaan komen?” vroeg Fulvus Fupus. „Wij weten dat hij niet uit Castra

Mare stamt dus moet hij uit Castra Sanguinarius komen.”

„Dus ge hebt geen bewijzen voor uw beschuldiging?”

Fupus stamelde nog eenige woorden, maar Validus beval hem woedend, heen te gaan.

„Ik zal u later hier nog over spreken,” zei hij.

Vuurrood van schaamte verliet Fupus den keizerlijken tuin, maar de blikken, die hij op Favonius Lepus en von Harben wierp, voorspelden hen weinig goeds.

„Dus er is thans geen keizer meer in Rome?” zei Validus peinzend. „Toen Sanguinarius zijn leger uit Egypte leidde, was Nerva keizer. Dat was op den zesden dag voor den eersten Februari in het jaar 848 en Nerva regeerde toen pas een jaar. Sinds dien dag hebben wij niets meer van Rome gehoord.”

Von Harben dacht even na. Hij wist gelukkig vrij veel van geschiedenis af.

„Op den zesden dag voor den eersten Februari in het jaar 848 van de stad Rome, dat is dus in het jaar 98 na Christus, stierf Nerva,” zei hij.

„Had Sanguinarius dat maar geweten,” zei Validus, „maar Egypte ligt ver van Rome en Sanguinarius was te ver van huis dat hem nog een bode kon bereiken. En wie is er keizer geworden na Nerva? Weet gij dat ook?”

„Trajanus,” antwoordde von Harben.

„Hoe kan een Barbaar zooveel van de geschiedenis van Rome weten?” vroeg de keizer.

„Ik heb dat alles langen tijd bestudeerd,” antwoordde von Harben.

„Zoudt gij alle gebeurtenissen na den dood van Nerva kunnen neerschrijven?”

„Ik zou alles kunnen opschrijven, wat ik mij herinner,” zei von Harben, „maar het zou veel tijd kosten.”

„Dan zult ge dat doen,” zei Validus, „en tijd zult ge er voor hebben”.

„Maar het was niet mijn plan om lang in uw land te blijven,” wierp von Harben tegen.

„Gij zult blijven,” zei Validus. „Gij zult ook de historie vastleggen van de regeering van Validus Augustus.”

„Maar ...” wierp von Harben tegen.”

„Genoeg!” snauwde Validus. „Ik ben keizer. Het is een bevel.”

Von Harben haalde zijn schouders op en glimlachte. Rome en de keizers hadden voor hem alleen op perkament bestaan, maar hier stond hij tegenover een echte keizer. Wat deed het ter zake, dat zijn rijk zoo klein was en dat hij minder, dan vijftigduizend onderdanen had?

„Ga mee,” zei Validus. „Ik zal u zelf naar de bibliotheek brengen want daar zult gij mogen werken.”

In de bibliotheek, een langwerpige vertrek, aan het einde van een lange gang, toonde Validus hem vol trotsch eenige honderden perkamenten rollen, die netjes op boekenplanken gerangschikt waren.

„Dit,” zei Validus, die een van de rollen ter hand nam, „is de geschiedenis van Sanguinarius en van ons land tot de stichting van Castra Mare. Neem dezen rol mee en lees hem op uw gemak door, want gij zult blijven wonen bij Septimus Favonius, die met Mallius Lepus voor u aansprakelijk is maar iederen dag komt ge in het paleis en zal ik u de geschiedenis van mijn regeering dicteeren. Ga nu heen en kom morgen op ditzelfde uur terug.”

Toen zij buiten het paleis van Validus Augustus waren gekomen, wendde von Harben zich tot Mallius Lepus. „Het is de vraag of ik gevangene ben of gast,” zei hij.

„Misschien allebei,” antwoordde Lepus, „maar

het is in ieder geval maar gelukkig, dat ge ook *gast* zijt. Validus Augustus is arrogant, wreed, en lichtzinnig en hij wantrouwt iedereen, omdat hij maar al te goed weet, dat hij niet populair is. Het schijnt Fulvus Fupus bijna gelukt te zijn, u voor goed in ongenade te doen vallen. Waarom Caesar als een blad aan een boom is omgedraaid, weet ik niet, maar het is maar gelukkig zowel voor u als voor Septimus Favonius en voor mij.”

„Maar het duurt jaren voor ik de geschiedenis van Rome op schrift heb gebracht,” zei von Harben.

„Als gij weigert zult gij ter dood gebracht worden,” antwoordde Lepus. „Castra Mare is geen onprettige stad om te wonen,” zei Septimus Favonius.

„Misschien hebt u gelijk,” zei von Harben, want hij dacht weer aan de dochter van zijn gastheer.

Toen de jonge archeoloog thuis was gekomen, zette hij zich direct neder om het manuscript te lezen, dat Caesar hem had meegegeven.

Het was gesteld in oud latijn, vergeeld door de jaren en het zat vol vlekken en doorhalingen. Het leek weinig op de manuscripten die hij vroeger gezien had, die waren geschreven door geleerden of schrijvers en dit scheen gesteld te zijn door een soldaat.

Von Harben las de ruwe taal van den Romeinschen soldaat, vermengd met de Romeinsche en Egyptische modewoorden van tweeduizend jaar geleden en er werd over volken en landen gesproken, die de moderne archaeoloog niet kende. Hij las over den questor, die het leven van Sanguinarius in een Egyptische stad had gered, waarvan niemand ooit gehoord had en hij las over Marcus Crispus Sanguinarius, die belangrijk genoeg was om door consul Nerva als zijn grootste vijand beschouwd te worden.

Sanguinarius schreef in den derden persoon en het manuscript luidde:

„Sanguinarius, prefect van het Derde Cohort van het Tiende Legioen, die een nederzetting had in de buurt van Thebe, in het jaar 846 van de stad Rome, werd kort, nadat Nerva Keizer was geworden van hoogverraad beschuldigd. Sanguinarius kreeg bevel, zich naar Rome te begeven, ten einde zich aldaar onder arrest te stellen doch hij dacht daar niet aan en hij vermoordde den boodschapper met zijn dolk en aangezien niemand den aard van de boodschap kende, zeide hij, dat hij dezen sluipmoordenaar uit zelfverdediging had moeten doden.

Hij vertelde zijn luitenant en centurions dat Nerva een groot leger zond om hen te vernietigen en hij bood hen aan, met hem de Nijl af te reizen op zoek naar een nieuw land waar zij zich konden vestigen ver van den boosaardige Nerva.

Het gebeurde, dat er kort tevoren in een Egyptische haven, Myos genaamd, honderd twintig schepen geland waren met vele koopwaren en vele jonge meisjes die in Rome als slavin verkocht zouden worden. En het toeval wilde, dat Sanguinarius deze karavaan ontmoette en de goederen en meisjes in zijn bezit nam. Vijf jaren zwierf het Cohort rond en eerst in het jaar 853 van de stad Rome werd den canyon ontdekt, waar nu Castra Sanguinarius staat.”

„Vindt gij het interessant?” vroeg Mallius Lepus die op den drempel stond.

„Zeer,” zei Erich.

Lepus haalde zijn schouders op. „Het zou nog veel interessanter geweest zijn, wanneer de oude moordenaar de waarheid had geschreven, maar over zijn regeering vertelt hij haast niets.”

„Wat is toch die andere stad waarover ik zoo dikwijls heb hooren praten?” vroeg von Harben.

„Gastra Sanguinarius is de stad die Sanguinarius gesticht heeft,” antwoordde Lepus. „Ongeveer honderd jaar na het stichten van de stad werd het leven

daar ondragelijk door de tyrannie van den keizer en Honus Hasta stond tegen den vorst op en trok met ongeveer honderd andere families naar dit eiland, waar hij Castra Mare stichtte. Castra Mare staat nog steeds op voet van oorlog met Castra Sanguinarius. De twee steden zijn wel gedwongen om handel met elkaar te voeren maar dikwijls vinden er oorlogen plaats. De wederzijdsche haat wordt door de keizers nog aangewakkerd omdat zij voelen dat een van hen zou vallen wanneer de twee steden op vriendschappelijke voet met elkaar kwamen te staan.”

„Ik moet dus nu iederen dag naar het paleis van Validus gaan,” zei von Harben, „en daarom zou het goed zijn wanneer ik iets van hem afwist want anders zouden wij in moeilijkheden kunnen geraken. Als U mij voor het een of ander waarschuwen wilt dan kunt U erop rekenen dat ik er nooit over spreken zal.”

Lepus dacht even na maar toen keek hij von Harben recht in de oogen en zei:

„Ik vertrouw U en ik zal U alles vertellen. Castra Mare is niet gelukkig onder dezen keizer. De vorige keizer was goedgehartig en vriendelijk maar bij zijn dood werd zijn broeder Validus Augustus gekozen hem op te volgen omdat Caesar's zoon toen nog pas één jaar oud was.

De zoon van den tegenwoordigen keizer heet Casius Hasta. Hij is zeer populair en dat heeft de afgunst van Validus opgewekt, zoodat deze hem nu zelfs heeft weggezonden om een gevaarlijke zending te vervullen in het Westen van de vallei. Velen beschouwen deze handelwijze eenvoudig als verbanning maar Validus beweert dat zulks niet het geval is. Niemand weet welke orders Casius Hasta heeft gekregen. Hij is in het holst van den nacht vertrokken alleen vergezeld van eenige slaven. Men meent dat

hij als spion naar Castra Sanguinarius is gestuurd en als dat zoo is, dan staat de opdracht gelijk met een doodvonnis. Mocht zoiets ooit bekend worden, dan zou het volk opstaan tegen Validus want Casius was de meest geliefde man uit Castra Mare.

Maar genoeg daarvan. Zet Uw lectuur beneden in den tuin voort want het is daar koeler als hier.”

Toen von Harben beneden in de schaduw van een boom uitgestrekt lag, dacht hij erover na dat het voor hem als archeoloog toch wel buitengewoon aantrekkelijk was, hier eenigen tijd te mogen doorbrengen. Hij zou de vallei kunnen exploreeren en de gewoonten en gebruiken van de bewoners onderzoeken maar hij had er weinig lust in om zich op te sluiten in de bibliotheek van keizer Validus.

Het ritselen van linnen en de zachte tred van sandalen op den grond deden hem omkijken en toen hij in het gezicht van Favonia keek, vergat hij oogenblikkelijk de plannen tot ontvluchting die bij hem opgekomen waren.

ELFDE HOOFDSTUK.

Toen Maximus Praeclarus Tarzan uit het huis van Dion Splendidus in de stad Castra Sanguinarius, den straat op geleide, gaven de soldaten die bij de poort stonden, uiting aan hun vreugde door allerlei uitroepen en gezegdes. Zij hielden van den jongen patriciër, die hen aanvoerde en zij waren er trotsch op, dat hij den wilden barbaar alleen gevangen had genomen.

Op bevel van Praeclarus zwegen zij en daarna stelden zij zich rond om den gevangene op en gingen op weg naar het Colosseum. Zij waren nog slechts weinig gevorderd toen Praeclarus hen beval, stil

te staan en hij op de poort van een huis toeging. Hij bleef voor de deur staan, dacht een oogenblik na maar draaide zich toen om alsof hij van plan was veranderd en Tarzan wist dat de jonge officier hem het huis aanwees, waarin hij woonde en waarheen Tarzan zoo dadelijk zou vluchten.

Eenige honderden meters verder deed Praeclarus zijn mannen stilstaan in de schaduw van een troepje hooge boomen tegenover een drinkfontein, die in een inham van een muur was geplaatst en waarnaast een groote boom groeide. De takken van dien reus raakten de takken van de boomen in den tuin achter de fontein.

Praeclarus stak de straat over en dronk bij de fontein. Daarna vroeg hij Tarzan door middel van teekens of de aapmensch ook wilde drinken. Tarzan knikte toestemmend en Praeclarus gaf order dat men hem door moest laten, opdat hij naar de fontein zou kunnen gaan.

Langzaam liep Tarzan naar de andere kant van de straat. Hij bukte zich en dronk. Naast hem zag hij de groote boom en boven in het dichte gebladerte zou hij verborgen zijn voor de blikken van de soldaten en zouden hun pijlen hem niet kunnen raken.

Hij wendde zich om en met een sprong was hij achter den boom. Een van de soldaten slaakte een kreet om Praeclarus te waarschuwen en allen snelden de weg over maar toen zij de fontein bereikten, was de gevangene verdwenen. Teleurgesteld keken zij naar boven maar zij zagen geen spoor van den barbaar. Eenige soldaten waren actief genoeg om in de boomen te klimmen maar toen wees Maximus Praeclarus in de richting van het Colosseum en riep:

„Dezen kant op! Daar gaat hij!”

Hij rende den weg af terwijl de soldaten hem volgden, met hun bogen gereed in de hand.

Tarzan spoedde zich geruischloos in tegenovergestelde richting voort door de takken van de groote

boomen en een paar honderd meter verder stak hij de straat over en bereikte zoo den tuin van Maximus Praeclarus. Ook nu bevond hij zich weer boven een, door muren omgeven tuin, die om alle huizen in de stad aangelegd scheen te zijn.

Onder zich zag Tarzan een oudere vrouw uit den patricischen stand, die luisterde naar een grooten neger, welke haar opgewonden toesprak. Om de vrouw en den neger stonden eenige andere negers en negerinnen en allen luisterden naar de woorden van Mpingu.

Tarzan herkende hem en hoewel hij hem niet verstond, begreep hij dat de neger hen voorbereidde op zijn komst zooals Maximus Praeclarus hem bevolen had. Dat hij zijn verhaal met allerlei bijzonderheden opsmukte was duidelijk zichtbaar aan de wijdgeopende oogen en de open monden van de luisterenden. De vrouw hoorde aandachtig toe maar om haar mond lag een glimlachje alsof ze zich een beetje vermaakte, hetzij met het verhaal zelf, hetzij met de opwindning van Mpingu.

Zij had regelmatige trekken, grijzend haar en die zelfverzekerdheid die het kenmerk is van de patricische vrouw. Uit haar geheele voorkomen sprak dat zij uit den deftigen stand stamde en toch zag Tarzan in den blik van haar oogen dat zij een humane en vriendelijke oude vrouw moest zijn.

Mpingu was nu zoover met zijn verhaal gekomen dat hij niet meer de juiste bijvoegelijke naamwoorden kon vinden om te beschrijven hoe de barbaar zijn meesteres uit de handen van Fastus had gered. Hij gesticuleerde druk en trachtte den luisterenden een beeld te geven van de gebeurtenissen in den tuin van Dilecta maar zoo nu en dan stokte hij, omdat hij de juiste woorden niet scheen te kunnen vinden. Op dat oogenblik verliet Tarzan zijn boom en liet hij zich op den grond vallen naast de zwarten.

De uitwerking van zijn onverwachte verschijning op de negers was geweldig maar de blanke vrouw keek hem alleen maar eenigzins verwonderd aan.

„Is dit de barbaar?” vroeg zij Mpingu.

„Hij is het,” antwoordde de zwarte.

„Zeg hem dat ik Festivitas ben, de moeder van Maximus Praeclarus,” zei de vrouw tegen Mpingu, „en dat ik hem hier welkom heet, uit naam van mijn zoon.”

Tarzan dankte Festivitas voor haar vriendelijke woorden waarna zij een van haar slaven opdracht gaf, den vreemdeling naar de vertrekken te brengen, die voor hem in gereedheid waren gebracht.

Het was laat in den middag toen Maximus Praeclarus eindelijk naar huis terugkeerde. Hij begaf zich onmiddellijk naar Tarzan's vertrekken. Hij had dezelfde zwarte bij zich, die ook dien morgen als tolk had gefungeerd.

„Ik moet bij U blijven,” zei de neger tot Tarzan, „en ik sta tot Uw beschikking zoowel als tolk als om U te dienen.”

„Ik geloof wel dat ik met zekerheid kan zeggen,” zei Praeclarus, „dat dit de eenige plaats in Castra Sanguinariis is, waar men niet naar U gezocht heeft en op dit oogenblik doorzoeken driehonderd mannen de bosschen om de stad hoewel Sublatus ervan overtuigd is, dat ge ontsnapt zijt. Ik zal U hier verbergen tot ik over eenige dagen wel een middel zal kunnen vinden, om U na donker uit de stad te helpen.”

Tarzan glimlachte. „Ik kan gaan wanneer ik wil,” zei hij, „maar ik wil graag hier blijven tot ik zekerheid heb dat de man, dien ik zoek, niet hier is. Maar laat ik U eerst danken voor Uw vriendelijkheid, al begrijp ik niet waarom U mij zoo welwillend behandeld hebt.”

„Dat kan ik U gauw vertellen,” zei Praeclarus.

„De jonge vrouw, die U vanmorgen gered hebt is Dilecta, de dochter van Dion Splendidus. Wij zijn verloofd en dat zal wel voldoende verklaring zijn voor mijn dankbaarheid.”

„Ik begrijp het,” zei Tarzan, „en ik ben blij dat ik zoo gelukkig ben geweest, juist op tijd te komen.”

„Mocht gij weer gevangen genomen worden, dan zal het er niet mooi voor U uitzien,” zei Praeclarus, „want de man uit wiens handen gij Dilecta hebt gered is Fastus, de zoon van Sublatus en nu zou de keizer twee vergrijpen te wreken hebben wanneer hij U opnieuw in handen zou krijgen. Maar wanneer gij hier blijft, dan zijt gij veilig want de negers zijn ons geheel toegedaan en het is niet waarschijnlijk dat men U hier zal ontdekken.”

„Maar als ik hier blijf, en men mij ontdekt, zou de keizer U dan niet gevangen nemen omdat ge mij verborgen hebt?”

Maximus Praeclarus haalde zijn schouders op. „Een woedeuitbarsting van den keizer verwacht ik iederen dag,” zei hij, „en wel omdat de zoon van den keizer, Dilecta wil trouwen. Sublatus zou mij er niet slechter om behandelen wanneer hij hoorde, dat ik U verborgen heb gehouden.”

„Dan kan ik U misschien nog van dienst zijn als ik blijf,” zei Tarzan.

„Gij kunt niets anders doen als blijven,” zei Praeclarus. „Alle inwoners van Castra Sanguinarius kijken naar U uit want Sublatus heeft een hooge belooning op Uw hoofd gesteld en behalve de inwoners van de stad wonen er buiten de muren duizenden zwarte barbaren, die allen op zoek naar U zullen gaan.”

„U heeft vandaag tweemaal gezien hoe makkelijk ik Sublatus' soldaten kan misleiden,” zei Tarzan met een glimlach. „Even makkelijk zou het voor mij zijn

om de stad te verlaten en de barbaren buiten de stad te vermijden.”

„Maar waarom blijft ge dan hier?” vroeg Praeclarus.

„Ik ben hier gekomen om te zoeken naar den zoon van een van mijn vrienden,” antwoordde Tarzan.

„Vele weken geleden ging de jonge man met een expeditie op weg, om de Wiramwazi bergen te exploreeren. Op de hellingen van de bergen verlieten zijn dragers hem en ik ben ervan overtuigd dat hij zich ergens in dit gebied bevindt. Wanneer hij hier in de buurt is en nog steeds leeft, dan zal hij zonder twijfel vroeger of later naar Uw stad komen waar hij zooals ik zelf ondervonden heb, door Uw keizer niet vriendelijk behandeld zal worden. Dat is de reden waarom ik hier in de buurt wil blijven en nu gij hebt verteld dat ge in gevaar zijt, mag ik misschien wel in Uw huis blijven waar zich misschien nog een gelegenheid voordoet om Uwe vriendelijkheid te vergelden.”

„Wanneer de zoon van Uw vriend zich aan deze zijde van de vallei bevindt, zal men hem gevangen nemen en naar Castra Sanguinarius brengen,” zei Maximus Praeclarus, „en wanneer dat gebeurt, zal ik het zeker te weten komen omdat men mij ingedeeld heeft bij de wacht van het Colosseum. Dat laatste is een zeker teken van Sublatus' ongenade omdat het de onaangenaamste plicht is, die men een officier kan opdragen.”

„En is het mogelijk, dat de man dien ik zoek, zich in een ander gedeelte van de vallei bevindt?” vroeg Tarzan.

„Neen,” antwoordde Praeclarus, „er is maar een ingang tot de vallei en dat is de ingang waardoor gij deze stad bereikt hebt. Aan de andere zijde van de vallei ligt nog een stad maar daar kan men niet komen zonder de bosschen te moeten doortrekken,

die Castra Sanguinarius omringen en in dat geval zou hij zeker gevangen genomen worden door de Barbaren en men zou hem aan Sublatus overleveren.”

„Dan blijf ik hier,” zei Tarzan, „tenminste eenige dagen.”

„Gij zijt een welkome gast,” antwoordde Praeclarus.

Drie weken bleef Tarzan in het huis van Maximus Praeclarus. Festivitas had direct groote sympathie voor den Barbaar opgevat en weldra was zij het moede om steeds door middel van een tolk met hem te spreken. Zij leerde hem haar eigen taal en het duurde niet lang of Tarzan kon een eenvoudig gesprek in het Latijn voeren; de gelegenheid om zijn nieuwe kundigheden te ontplooiën, ontbrak hem niet, want Festivitas werd nooit moe, hem te hooren vertellen over de buitenwereld en over de gebruiken en gewoonten van de moderne beschaving.

En terwijl Tarzan van de Apen in Castra Sanguinarius wachtte of von Harben niet gevangen genomen zou worden, leefde Erich het leven van een jongen patriciër, die verbonden is aan het hof van een Romeinsch keizer en hoewel hij vele prettige uren doorbracht in de paleisbibliotheek kwelde hem toch de gedachte, dat hij in werkelijkheid een gevangene was. Dikwijls beraamde hij een plan om te ontvluchten maar steeds vergat hij het weer wanneer hij de dochter van Septimus Favonius ontmoette.

En dikwijls ook ontdekte hij in de bibliotheek kostbare geschriften en hij dacht niet meer aan ontvluchten, wanneer hij een origineele latijnsche vertaling van Homerus vond of een onbekend manuscript van Virgilius, Cicero of Caesar. De manuscripten dateerden alle uit den tijd der jonge republiek en de volgende eeuwen.

Zoo gingen de dagen voorbij, terwijl ver van de Romeinsche stad in een andere wereld een angstig aapje door de boomen van een ver woud snelde ...

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Door alle eeuwen heen, bij alle rassen en bij alle klassen zijn er menschen geweest, die er van hielden, een beetje op te snijden. Het is heel begrijpelijk, dat Mpingu, die rondliep met een dergelijk geheim, niet in staat was, geheel te zwijgen. Zoo nu en dan liet hij een enkel woord los omdat hij zijn tong niet heelemaal in bedwang kon houden.

Mpingu bedoelde niets kwaads. Hij was Dion Splendidus geheel toegedaan en hij zou zijn meester of den vriend van zijn meester niet graag kwaad berokkend hebben, maar het gaat dikwijls zoo met menschen die teveel praten en dat had Mpingu zeker gedaan, want toen hij naar de markt was getogen om proviand op te doen voor de keuken van Dion Splendidus, werd er een zware hand op zijn schouder gelegd en toen hij zich omwendde, keek hij vol verbazing in het gelaat van een centurio van den paleiswacht. Achter den officier stonden eenige soldaten.

„Gij zijt Mpingu, de slaaf van Dion Splendidus?” vroeg de officier.

„Ja,” antwoordde de neger.

„Ga met ons mee,” beval de officier.

Mpingu deed een stap achteruit want hij was, zooals allen, bang voor Caesar's soldaten.

„Wat wilt ge van mij?” vroeg hij. „Ik heb niets gedaan.

„Ga mee, barbaar,” beval de officier. „Ik heb geen opdracht om met je te praten, maar wel om je te halen.”

Ruw gaf hij Mpingu een duw en de soldaten namen den slaaf mee.

Er was een oploopje ontstaan, zooals altijd wanneer er iemand gearresteerd wordt maar de officier deed alsof hij de menigte niet zag en de menschen gingen opzij toen de soldaten doorliepen met Mpingu. Niemand vroeg iets of kwam tusschenbeiden, want wie zou een officier van Caesar iets durven vragen? Wie had den moed om tusschen beiden te komen als het ging om een zwarte slaaf?

Mpingu dacht, dat men hem naar de kerkers onder het Colosseum zou brengen, waar steeds alle gevangenen werden opgesloten, maar weldra begreep hij, dat het paleis het doel van hun tocht was en dat vervulde hem met angst.

Nooit tevoren had Mpingu een voet gezet op het terrein van den keizer en toen de poort achter hem dicht ging, was hij een flauwte nabij.

Hij had heel wat verhalen gehoord over Sublatus' wreedheid en over de afschuwelijke wraak, die hij steeds op zijn vijanden nam en de gedachten, die hem door het hoofd schoten, waren van zoo treurigen aard, dat hij half verdoofd de kamer binnen kwam, waarin een hoogwaardigheidsbekleeder van het hof hem ontving.

„Dit is Mpingu,” zei de officier, die hem gebracht had, „de slaaf van Dion Splendidus.”

„Goed,” zei de kamerheer. „Gij en uw mannen kunnen wachten tot ik u roep”. Toen wendde hij zich tot Mpingu. „Weet gij welke straf erop staat als gij de vijanden van Caesar helpt?” vroeg hij.

Mpingu's onderkaak ging op en neer, alsof hij een antwoord wilde geven, maar hij kon zijn stem niet beheerschen.

„Zij die de vijanden des keizers helpen, sterven,” zei de hoogwaardigheidsbekleeder dreigend. „Zij sterven een vreeselijken dood.”

„Ik heb niets gedaan,” riep Mpingu uit, die eindelijk de beheersching over zijn stem terugkreeg.

„Lieg niet, Barbaar,” beet zijn ondervrager hem toe. „Gij zijt uwen meester behulpzaam geweest bij de ontvluchting van den gevangene die zichzelf Tarzan noemde en gij verbergt hem nog steeds voor den keizer.”

„Ik heb hem niet helpen ontvluchten. Ik verberg hem niet,” jammerde Mpingu.

„Je liegt. Je weet waar hij is. Je hebt het tegen de andere slaven gezegd. Noem zijn verblijfplaats.”

„Ik weet het niet,” zei Mpingu.

„Wanneer je tong afgesneden werd, dan zou je ons niet kunnen zeggen waar hij is,” zei de Romein. „Wanneer je oogen met gloeiende staven uitgestoken werden, dan zou je de weg niet kunnen vinden naar de plaats waar hij zich verbergt, maar als we hem zonder je hulp vinden en we *zullen* hem vinden, dan zullen we je tong en je oogen niet meer noodig hebben. Begrijp je me?”

„Ik weet niet waar hij is,” herhaalde Mpingu.

De Romein wendde zich om en sloeg op een gong waarna hij zwijgend bleef wachten tot een slaaf het vertrek binnenkwam.

„Haal een tang,” beval de Romein, „en een comfoor met brandijzers. Vlug!”

Toen de slaaf heen was gegaan bleef het stil in het vertrek. Mpingu had tijd om na te denken maar het duurde niet lang of de slaaf kwam terug met een tang, en een comfoor met een brandijzer.

„Leg hem op den grond en houd hem vast,” beval de Romein.

Mpingu begreep, dat er niets meer aan te doen was; de officier had hem zelfs niet meer gevraagd of hij toch nog iets vertellen wilde.

„Wacht!” gilte hij.

„Wel?” vroeg de Romein. „Krijg je je geheugen terug?”

„Ik ben maar een slaaf,” jammerde Mpingu. „Ik moet doen wat mijn meesters mij bevelen.”

„En wat hebben ze je bevolen?” vroeg de hoogwaardigheidsbekleeder.

„Ik ben alleen maar tolk geweest,” zei Mpingu. „De blanke barbaar sprak de taal van de Bagegos en ik heb zijn woorden vertaald.”

„En wat hebben zij gezegd?”

Mpingu aarzelde.

„Vlug!”

„Ik heb het vergeten,” zei Mpingu.

De Romein knikte den officier toe. De soldaten grepen Mpingu en wierpen hem ruw op den vloer. Vier mannen hielden hem vast.

„De tang!” De slaaf gaf het instrument aan den officier.

„Wacht!” gilte Mpingu. „Ik zal het u vertellen.”

„Laat hem opstaan,” zei de Romein. „Dit is je laatste kans,” zei hij tegen Mpingu. „Wanneer we je weer op den grond moeten gooien, dan gaat je tong eruit en je oogen ook.”

„Ik zal alles vertellen,” zei Mpingu. „Ik heb alleen maar voor tolk gespeeld meer niet. Ik heb hem niet helpen ontvluchten of verbergen.”

„Als je de waarheid spreekt, zul je niet gestraft worden,” zei de Romein. „Waar is de blanke Barbaar?”

„Hij verbergt zich in het huis van Maximus Praeclarus,” zei Mpingu.

„Wat heeft je meester er mee uit te staan?” vroeg de Romein.

„Dion Splendidus heeft er niets mee te maken,” antwoordde Mpingu. „Maximus Praeclarus heeft het plan opgesteld.”

„Dit is voldoende,” zei de hoogwaardigheidsbekleeder tot den officier. „Breng hem weg en bewaak hem tot gij verdere orders krijgt. Zorg, dat hij met niemand kan spreken.”

Een paar minuten later trad de hoogwaardigheidsbekleeder, die Mpingu ondervraagd had, het vertrek binnen waarin Sublatus zich met zijn zoon onderhield.

„Ik weet waar de blanke barbaar zich verbergt, Sublatus,” zei de Romein.

„Mooi!” zei de keizer. „Waar is hij?”

„In het huis van Maximus Praeclarus.”

„Dat had ik al gedacht,” merkte Fastus op.

„Men heeft hem gevangen genomen in den tuin van Dion Splendidus,” zei Fastus, „en wij allen weten dat Dion Splendidus een oog heeft geslagen op het purperen kleed des keizers.”

„De slaaf zegt, dat alleen Maximus Praeclarus aansprakelijk is voor de vlucht van den barbaar,” zei de hofdignitaris.

„Het was een van Splendidus' slaven, nietwaar?” vroeg Fastus.

„Ja.”

„Dan is het begrijpelijk, dat hij zijn meester wilde beschermen,” zei Fastus.

„Arresteer hen allen,” beval Sublatus.

„Gij meent, Dion Splendidus, Maximus Praeclarus en den Barbaar?”

„Ja deze drie en de geheele huishouding van Splendidus en van Praeclarus,” antwoordde Sublatus.

„Wacht een oogenblik, o Caesar,” zei Fastus. „Reeds tweemaal heeft de barbaar weten te ontsnappen. Als hij vermoedt wat hem boven het hoofd hangt, zal hij opnieuw ontvluchten. Ik heb een plan! Luister slechts!”

Een uur later kwam een boodschapper Dion Splendidus en zijn vrouw uitnoodigen voor een banket, dat dien avond gehouden zou worden. Een andere boodschapper ging naar het huis van Maximus Praeclarus met een brief, waarin deze uitgenoodigd werd, een feest bij te wonen, dat dien-

zelfden avond door een rijk, jong patriciër gegeven zou worden. Deze patriciër stond hoog in aanzien bij den keizer, zoodat de beide uitnodigingen vrijwel gelijk stonden met bevelen en zoowel voor de gastheeren als voor de gasten sprak het vanzelf, dat de uitnoodiging aangenomen zou worden.

De avond was gevallen over Castra Sanguinarius. Dion Splendidus en zijn vrouw stapten uit hun draagkoets voor het huis van hun gastheer en Maximus Praeclarus bevond zich alreeds bij een van de rijkste inwoners van de stad.

Fastus was er ook en Maximus Praeclarus was verbaasd toen de prins hem vriendelijk behandelde.

„Ik verwacht steeds iets onaangenaams, wanneer Fastus tegen mij glimlacht,” zei hij tegen een van zijn vrienden.

In het huis van Dion Splendidus zat Dilecta temidden van haar slavinnen, terwijl een van hen haar vertelde van het kleine Afrikaansche dorp, waaruit zij stamde.

Tarzan en Festivitas zaten in het huis van Maximus Praeclarus en Tarzan vertelde, over het wilde Afrika en het beschaafde Europa. Zij hoorden hoe er buiten aan de poort werd geklopt en weldra verscheen een slaaf met de mededeeling, dat Mpingu, de slaaf van Dion Splendidus een boodschap had voor Tarzan.

„Breng hem hierheen,” zei Festivitas en een oogenblik later kwam Mpingu binnen.

Als Tarzan en Festivitas, Mpingu beter gekend hadden, dan zouden zij oogenblikkelijk begrepen hebben, dat de neger zichzelf niet was, maar zij bemerkten niets.

„Men heeft mij hierheen gezonden om u naar het huis van Dion Splendidus te brengen,” zei Mpingu.

„Dat is vreemd,” merkte Festivitas op.

„Uw edele zoon is vanavond eerst bij mijn meester geweest en toen hij wegging heeft hij mij opgedragen den vreemdeling naar het huis van mijn meester te brengen,” antwoordde Mpingu; „dat is alles wat ik weet.”

„Maximus Praeclarus heeft je deze bevelen zelf gegeven?” vroeg Festivitas.

„Ja,” antwoordde Mpingu.

„Ik begrijp niet wat daar de reden van kan zijn,” zei Festivitas tegen Tarzan, „maar hij moet een goede reden hebben anders zou hij een dergelijk risico niet willen lopen.”

„Het is donker buiten,” zei Mpingu, „niemand zal u zien.”

„Er is geen gevaar bij,” zei Tarzan tot Festivitas. „Maximus Praeclarus zou geen boodschap voor mij gestuurd hebben, als het niet noodig was.”

Hij stond op, groette Festivitas en daarna ging de aapmensch met den slaaf de straat op. Weldra kwamen ze bij een klein poortje en Mpingu zei:

„Hier is het.”

„Dit is het huis van Dion Splendidus niet,” antwoordde Tarzan, die onmiddellijk wantrouwen had opgevat.

Mpingu was verbaasd, toen hij bemerkte, dat deze vreemdeling zoo goed wist, waar het huis lag, terwijl hij het toch slechts één keer bezocht had en dat nog wel drie weken geleden, maar hij wist niet, dat de aapmensch als sinds jaren zijn geheugen had getraind en dat zijn opmerkingsgave aan het ongeloofelijke grensde.

„Dit is niet de hoofdingang,” antwoordde Mpingu vlug, „maar Maximus Praeclarus vond het niet veilig dat een voorbijganger, u het huis van Dion Splendidus zou kunnen zien betreden. Door dit poortje komt men op een laantje uit, waaraan verschillende

huizen gelegen zijn en in dat laantje behoeft men geen ontdekking te vreezen.”

„Goed,” zei Tarzan. „Ga voor.”

Mpingu opende het poortje en liet Tarzan voorgaan maar toen de aapmensch door de poort was gegaan werd hij plotseling door een tiental mannen aangevallen en op het oogenblik, dat hij op den grond gesmeten werd, begreep hij, dat men hem verraden had. De aanvallers gingen zoo snel te werk dat het slechts eenige seconden duurde of Tarzan voelde iets kouds en hards om zijn polsen en boeien waren een van de weinige dingen die hij vreesde en haatte.

DE RTIENDE HOOFDSTUK.

Terwijl Erich von Harben, Favonia het hof maakte en de maan den tuin van Septimus Favonius bescheen, bracht een detachement gekleurde soldaten van Keizer Sublatus, Tarzan van de Apen en Mpingu, de zwarte slaaf van Dion Splendidus naar de kerkers onder het Colosseum ... en veel verder naar het Zuiden huiverde een klein aapje, in den top van een woudreus van angst en koude, terwijl Sheeta, de panter, geruischloos door de zwarte schaduwen van de wildernis sloop.

Maximus Praeclarus lag op een rustbank aan de tafel. Men had hem een plaats gegeven niet ver van den eeregast, Fastus. De prins scheen in een uitstekende stemming te zijn en dat zeker niet in het minst, omdat zijn tong los gemaakt was door den landwijn; hij scheen zeer met zichzelf ingenomen te zijn. Eenige malen had hij het gesprek op den blanken Barbaar gebracht die tweemaal aan Sublatus' soldaten had weten te ontvluchten.

„Ik zou hem dien dag niet hebben laten ontvluchten,” blufte hij en hij grijnsde Maximus Praeclarus toe; „en ik geloof, dat geen een andere officier die den keizer geheel is toegedaan, hem zou hebben laten ontsnappen.”

„Maar Fastus, hij was toch in den tuin van Dion Splendidus,” antwoordde Praeclarus. „Waarom hebt ge hem toen niet vastgehouden?”

Fastus werd vuurrood. „Ditmaal zal hij mij niet ontsnappen,” stotterde hij.

„Ditmaal?” vroeg Praeclarus. „Heeft men hem dan weer gevangen genomen?”

In de stem van den jongen patriciër klonk niets anders dan beleefde belangstelling hoewel de woorden van Fastus voor hem een donderslag aan een helderen hemel waren.

„Ik bedoel,” zei Fastus verlegen, „dat ik er zelf op zal letten, dat hij niet weer ontsnapt, als hij weer gevangen genomen wordt.”

Deze woorden konden Praeclarus echter niet geruststellen. Hij voelde, dat er iets op handen was. Er lag iets in de lucht, dat maakte hij op, uit de houding van zijn gastheer en diens vrienden.

Zoo vroeg als het eenigszins mogelijk was, maakte hij eenige excuses en vertrok. Gewapende slaven begeleidden zijn draagstoel door de donkere straten van Castra Sanguinarijs en toen hij tenslotte bij de poort van zijn tuin kwam en hij uit zijn draagstoel stapte, merkte hij op, dat het poortje op een kier stond hoewel er geen slaaf was om hem te ontvangen.

Hij fronste zijn voorhoofd over een dergelijke onachtzaamheid. Het huis scheen ongewoon stil en leek wel geheel verlaten. Het nachtlicht, dat steeds aanbleef tot de afwezige leden van de huishouding waren teruggekeerd, brandde niet. Een oogenblik aarzelde Praeclarus op den drempel maar toen goiede

hij zijn jas af om zijn armen vrij te hebben en duwde de deur open. Langzaam ging hij naar binnen.

* *

*

Sublatus was dien avond gast van een der hoogste dignitarissen aan het hof en ook Dion Splendidus was daar aanwezig. De andere gasten geeuwden achter hun hand van verveling, maar niemand durfde op te staan zoolang de keizer het teeken daartoe niet gegeven had. Het was al vrij laat toen een officier den keizer een boodschap kwam brengen, een boodschap die de keizer met groote voldoening las, zonder dat hij eenige moeite deed, om zijn tevredenheid te verbergen.

„Ik heb een belangrijke tijding gekregen omtrent een zaak die onzen vriend Dion Splendidus en zijn vrouw zeker zal interesseeren,” zei Sublatus tegen zijn gastheer. „Het is mijn wensch, dat gij u met de andere gasten terugtrekt en mij met den senator alleen laat.”

Toen allen heen waren gegaan, wendde de keizer zich tot Dion Splendidus.

„Splendidus,” begon hij, „al sinds lang gaat het gerucht, dat gij moeite doet om het purper te verwerven.”

„Dat gerucht is onjuist, o Caesar, zooals ge zelf heel goed weet,” antwoordde Splendidus.

„Ik heb reden om het tegendeel te gelooven,” zei de keizer kortaf. „Er kunnen geen twee keizers zijn, Splendidus en gij weet hoe verraad gestraft wordt.”

„Wanneer de keizer besloten heeft, mij, om welke reden dan ook, ten gronde te richten, dan zullen mijn argumenten weinig helpen.”

„Maar ik heb andere plannen,” zei Sublatus, „plannen, die ik misschien niet zou kunnen uitvoeren, wanneer ik u ter dood liet brengen.”

„Juist,” zei Splendidus beleefd.

„Ja. Mijn zoon wenscht uw dochter, Dilecta te huwen en dat is ook *mijn* wensch, want op die wijze zouden de twee machtigste families uit Castra Sanguinarius vereenigd worden en zou de toekomst van het keizerrijk verzekerd zijn.”

„Maar Dilecta is met een ander verloofd,” wierp Splendidus tegen.

„Met Maximus Praeclarus, nietwaar?”

„Ja,” antwoordde de senator.

„Laat mij u dan vertellen, dat uw dochter nooit met Maximus Praeclarus zal trouwen,” zei de keizer.

„Waarom niet?”

„Omdat Maximus Praeclarus zal sterven.”

„Ik begrijp u niet, o Caesar.”

„Wanneer ik u zeg, dat de blanke barbaar gevangen genomen is dan zult gij misschien begrijpen, dat Praeclarus zal sterven,” zei Sublatus met een grijnslach.

Dion Splendidus schudde het hoofd. „Het spijt mij, dat ik U niet begrijp, o Caesar.”

„Gij begrijpt mij zeer goed, Splendidus, maar het doet niets ter zake want Caesar wenscht niet, dat men den zoon van den keizer zou kunnen verdenken. Laat mij u dus verklaren wat gij zeker al wel weet. Nadat de blanke barbaar aan mijn soldaten ontsnapte, werd hij bij Maximus Praeclarus in uw tuin gevonden. Mijn zoon was erbij tegenwoordig, dat hij opnieuw gevangen werd genomen. Een van uw eigen slaven trad op als tolk tusschen den barbaar en Maximus en deze gaf den barbaar de kans om te ontvluchten en een schuilplaats te zoeken in het huis van Maximus. Vanavond heeft men hem daar gevonden en zoowel hij als Maximus Praeclarus zijn gearresteerd. Beiden bevinden zich thans in de kerkers onder het Colosseum. Het is niet waarschijnlijk, dat dit alles u onbekend zou zijn, maar ik

zal het door de vingers zien, wanneer gij uw woord geeft, dat Dilecta met Fastus zal trouwen.

„Steeds hebben wij in Castra Sanguinarius het recht gehad,” antwoordde Splendidus, „onze dochters vrij te laten in de keuze van hun echtgenoot en zelfs de keizer kan een vrije vrouw niet bevelen, tegen haar wil te trouwen.”

„Dat is waar,” antwoordde Sublatus, „en daarom beveel ik het u ook niet, maar geef ik u slechts een goeden raad.”

„Ik kan voor mijn dochter niet antwoorden,” zei Splendidus. „Laat Caesar's zoon het zelf beproeven.”

Sublatus stond op. „Het was slechts een goeden raad,” zei hij, maar de toon waarop hij sprak hield een bedreiging in. „Gij kunt met Uw vrouw naar Uw huis terugkeeren en nadenken over hetgeen Caesar heeft gezegd. Over eenige dagen komt Fastus zelf een antwoord halen.”

* *

*

Bij het licht van een toorts die den kerker verlichtte waarin men Tarzan geworpen had, zag de aapmensch een blanke en verschillende zwarten, die met kettingen aan de muren vast waren gemaakt. Bij de zwarten bevond zich Lukedi, maar toen de zwarte Tarzan herkende, gaf hij nauwelijks een teeken van herkenning. De langdurige gevangenschap had hem gebroken.

De aapmensch werd vlak naast den blanke vastgeketend en hij zag heel goed, dat deze gevangene hem vol belangstelling aankeek, tot de soldaten de toorts meenamen en er weer diepe duisternis in den kerker heerschte. Zooals het zijn gewoonte was geweest, in het huis van Maximus Praeclarus, droeg Tarzan ook nu zijn luipaardhuid en zijn gordel,

maar steeds droeg hij een toga en sandalen wanneer hij in tegenwoordigheid van Festivitas verscheen. Toen hij dezen avond met Mpingu het huis had verlaten, had hij zijn toga aangehouden om niet op te vallen maar bij de worsteling had hij het kleedingstuk verloren en zijn uiterlijk was vreemd genoeg om de nieuwsgierigheid van zijn medegevangenen op te wekken. Nauwelijks waren de soldaten verdwenen of de blanke sprak hem aan.

„Is het mogelijk,” vroeg hij, „dat gij de blanke Barbaar zijt wiens roem zelfs in dezen kerker doorgedrongen is?”

„Ik ben Tarzan van de Apen.”

„En gij hebt Sublatus uit zijn eigen paleis gedragen en zijn soldaten voor den gek gehouden?” riep de ander uit. „Bij de asch van mijn keizerlijken vader, Sublatus zal U een vreeselijken dood doen sterven.”

Tarzan antwoordde niet.

„Men vertelt, dat gij als een aap door de takken hebt geklommen,” zei een ander. „Hoe is het dan mogelijk, dat men u weer gevangen heeft?”

„Men heeft mij verraden,” antwoordde Tarzan, „en handig mijn enkels en polsen van boeien voorzien.” Hij schudde zijn polsen heen en weer. „Zonder deze ijzers zou ik hen nog ontvlucht zijn. Maar wie zijt gij en hoe komt gij hier in dezen kerker?”

„Sublatus heeft mij hierin geworpen,” antwoordde de blanke. „Hij noemt zich keizer van Castra Sanguinarius maar hij is het niet.”

„Wie is dan keizer?” vroeg Tarzan.

„Alleen de keizers van het Oosten mogen dien titel dragen.”

„U komt waarschijnlijk niet uit Castra Sanguinarius?” vroeg Tarzan.

„Nee, ik kom uit Castra Mare.”

„En waarom heeft men u gevangen genomen?” vroeg Tarzan.

„Juist omdat ik uit Castra Mare kom.”

„Is dat dan een misdad in Castra Sanguinarius?” vroeg de aapmensch.

„Wij zijn altijd vijanden geweest,” antwoordde de blanke. „Zoo nu en dan drijven wij handel met elkaar omdat *wij* dingen hebben die men hier wensch en omdat *zij* producten kunnen verschaffen, die wij noodig hebben, maar steeds weer is er oorlog en dan steelt men de producten waarvoor men anders had moeten betalen.”

„Maar wat is er dan in deze kleine vallei, wat de eene stad wel heeft en de andere niet?”

„In Castra Mare hebben wij ijzermijnen en papyrusplanten en op het meer vangen wij visschen en slakken en dat verkoopen wij hen, tezamen met inkt en juweelen en andere artikelen. Maar aan deze kant van de vallei zijn goudmijnen en aangezien de eenige weg om de vallei binnen te komen over Castra Sanguinarius leidt, zijn wij gedwongen, van hen slaven en vee en goud te betrekken.

De bewoners van Sanguinarius zijn dieven en roovers; ze zijn te lui om te werken en te dom om hun slaven een handwerk te leeren, zoodat ze geheel bestaan van hun goudmijn en hun rooftochten in de buitenwereld, terwijl wij vele knappe ambachtslieden hebben, zoodat we al meer goud en meer slaven hebben, als noodig is. Op den huidigen dag zijn wij veel rijker als de inwoners van Sanguinarius en wij leven beter en zijn beschaafder. Wij zijn ook gelukkiger en daarom zijn de inwoners van Castra Sanguinarius jaloersch en neemt hun haat jegens ons steeds toe.

„Maar als ge al deze dingen weet,” zei Tarzan, „hoe hebt ge u dan in het land van uw vijanden kunnen wagen?”

„Mijn oom, Validus Augustus, de Keizer van het Oosten heeft mij verraderlijk overgeleverd. Mijn

naam is Casius Hasta en mijn vader was keizer vóór Validus. Validus is bang, dat ik mij meester zou kunnen maken van het purper en daarom wilde hij zich van mij ontdoen zonder dat men hem verantwoordelijk zou kunnen stellen voor die daad; hij zond mij toen weg met een gevaarlijke opdracht en kocht een van mijn bedienden om, zoodat deze mij overleverde aan Sublatus.”

„En wat wil Sublatus met u doen?” vroeg Tarzan.

„Hetzelfde als hij met u zal doen,” antwoordde Casius Hasta. „Wij zullen tentoongesteld worden, wanneer Sublatus zijn jaarfeest houdt en in de arena zal men zich met ons vermaken, waarna wij gedood worden.”

„En wanneer gebeurt dat?” vroeg Tarzan.

„Het zal nu wel niet lang meer duren. Zij hebben reeds zooveel zwarte gevangenen verzameld, die zij willen laten deelnemen aan de feesten in de arena en zij hebben zelfs kerkers te weinig, zoodat blanken en negers bij elkaar worden opgesloten, wat niet dikwijls voorkomt.”

„Zullen die zwarten allemaal voor hetzelfde doel gebruikt worden?” vroeg de aapmensch.

„Ja,” antwoordde Casius Hasta.

Tarzan draaide zich om naar de plaats waar hij meende, dat Lukedi zich bevond. „Lukedi,” riep hij.

„Wat is er?” vroeg de zwarte lusteloos.

„Je bent toch niet ziek?”

„Ik moet sterven. Zij zullen mij voor de leeuwen gooien of mij aan een kruis verbranden of me laten vechten met andere krijgers maar de dood is toch het slot van alles. Het was wel een droevige dag, toen Nyuto, Tarzan gevangen nam.”

„Zijn al deze zwarten uit jouw dorp?” vroeg Tarzan.

„Neen,” antwoordde Lukedi. „De meesten komen uit de dorpen buiten de muren van Castra Sanguinarius.”

„Gisteren noemden zij ons hun eigen volk,” zei een andere neger, die het Bagegodialect verstond, „en morgen moeten wij elkander dooden om den keizer te vermaken.”

„Jullie moeten al zeer zwak zijn of misschien ook heel dom wanneer jullie je een dergelijke behandeling laat welgevallen,” zei Tarzan.

„Ons aantal is bijna tweemaal zoo groot als de bevolking van de stad,” zei de zwarte, „en we zijn moedige krijgers.”

„Dan zijn jullie dwazen,” zei Tarzan.

„Maar het is nu spoedig uit. Er zijn er al heel veel, die willen opstaan tegen Sublatus en tegen de blanken in Castra Sanguinarius.”

„Zoowel de negers uit de stad als die uit de buitendorpen, haten Caesar,” zei Mpingu, die tegelijk met Tarzan was binnengebracht.

Langen tijd zat Tarzan over deze mededeelingen na te denken. Hij wist, dat er in de stad duizenden zwarte slaven moesten zijn en dat er ook duizenden in de buitendorpen waren. Wanneer een krachtig man de leiding nam, dan zou Caesar's tirannie misschien plotseling tot een einde worden gebracht. Hij besprak de zaak met Casius Hasta maar de patriciër verzekerde hem, dat een dergelijk leider nooit zou opstaan.

„Wij hebben hen al zoovele eeuwen onderdrukt,” zei hij, „dat zij een ingekankerde vrees voor ons hebben. De zwarten zullen nooit tegen hun meesters opstaan.”

„Maar *als ze* het eens deden?” vroeg Tarzan.

„Tenzij zij een blanken aanvoerder hebben, zouden zij nooit slagen,” antwoordde Hasta.

„En waarom zou een blanke hen niet willen leiden?” vroeg Tarzan.

„Dat is ondenkbaar.”

Het gesprek werd plotseling afgebroken door de

komst van een detachement soldaten en toen zij stil stonden voor de deur van den kerker en deze openden, zag Tarzan bij het licht van hun toortsen dat zij een tweede gevangene binnenbrachten. Hij herkende in hem Maximus Praeclarus. Tarzan merkte heel goed op, dat de patriciër ook hem herkend had, maar daar hij hem niet aansprak, bleef Tarzan zwijgen.

De soldaten ketenden Praeclarus aan den muur vast en nadat zij den kerker hadden verlaten, zei de jonge officier:

„Nu begrijp ik, waarom ik hier ben, maar reeds toen zij mij arresteerden, had ik het vermoeden, dat men u gevonden zou hebben, want Fastus had vanavond al het een en ander losgelaten.”

„Ik vreesde al, dat gij uzelf in moeilijkheden zoudt brengen, toen u mij vriendelijk behandelde,” zei Tarzan.

„Ge hebt u zelf niets te verwijten. Fastus of Sublatus zouden anders wel een voorwendsel gevonden hebben. Ik ben in ongenade gevallen, toen Fastus zijn oog op Dilecta liet vallen. Om zijn doel te bereiken moest hij mij ten gronde richten. Dat is alles wat ik ervan zeggen kan, maar toch vraag ik me af, wie mij verraden kan hebben.”

„Dat heb ik gedaan,” klonk een stem uit het duister.

„Wie spreekt daar?” vroeg Praeclarus.

„Dat is Mpingu,” zei Tarzan. „Hij werd tezamen met mij gearresteerd, toen wij op weg waren gegaan naar het huis van Dion Splendidus om u te ontmoeten.”

„Om mij te ontmoeten?” vroeg Praeclarus.

„Ik heb gelogen,” zei Mpingu, „maar zij hebben mij gedwongen.”

„Wie heeft je gedwongen?” vroeg Praeclarus.

„De officieren van Caesar en zijn zoon,” ant-

woordde Mpingu. „Zij hebben mij naar het keizerlijke paleis gesleept, wierpen mij op den grond en wilden mij met een tang mijn tong uitrukken en met gloeiende ijzers mijn oogen uitsteken. Meester, ik kon niet anders. Ik ben maar een arme slaaf en ik was bang, want Caesar is wreed.”

„Ik begrijp het,” zei Praeclarus, „ik ben niet boos op je, Mpingu.”

„Zij beloofden, mij vrij te zullen laten,” zei de neger, „maar inplaats daarvan hebben ze mij vastgeketend in dezen kerker. Ik zal sterven in de arena, maar die dood vrees ik niet. De tang en de gloeiende ijzers hebben een lafaard van mij gemaakt. Anders zou ik mijn meester en zijn vriend nooit verraden hebben.”

De vloer was hard en de steenen waren koud maar Tarzan, die vanaf zijn geboorte gewend was geweest aan ontberingen, sliep vast tot de cipier hun eenige uren na zonsopgang voedsel kwam brengen. Water en brood werden uitgereikt aan de gevangenen.

Toen Tarzan at nam hij zijn medegevangenen eens goed op. Casius Hasta, de zoon van een keizer uit Castra Mare en Maximus Praeclarus, een patriciër uit Castra Sanguinarius waren de eenige blanken. Verder kende hij alleen Lukedi, die hem in het Bagegodorp had willen helpen ontvluchten en Mpingu, de zwarte slaaf van Dion Splendidus die hem verraden had. Toen zag hij, dat hij nog een van de gevangenen kende: het was Ogonyo, die angstige blikken op Tarzan wierp, omdat deze op goeden voet stond met den geest van zijn grootvader.

Verder waren er nog vijf krijgers uit de buitendorpen die men had uitgekozen om hun buitengewoon krachtige lichaamsbouw. Zij zouden als gladiator moeten fungeeren, want de gladiatorgevechten namen een zeer belangrijke plaats in op het

programma van de feestelijkheden, die binnenkort in de arena gehouden zouden worden. De kleine ruimte was volkomen gevuld, zoodat de elf mannen nauwelijks hun beenen konden uitstrekken, maar toch was er nog een ring vrij in den steenen muur dus bestond de mogelijkheid dat er nog een gevangene bij zou komen.

Twee dagen en twee nachten gingen langzaam voorbij. De bewoners van de cel hielden zich zoo goed mogelijk bezig, hoewel de negers veel te treurig waren om nog belang te stellen in iets anders als in hun eigen droevige toekomst.

Tarzan sprak veel met hen. Door zijn langdurige ondervinding met kleurlingen, viel het hem niet moeilijk, spoedig hun harten en hun vertrouwen te winnen en het gelukte hem zelfs, hun een beetje van dat zelfvertrouwen te geven, dat hij zelf steeds voelde.

Met Praeclarus sprak hij over Castra Sanguinarius en met Casius Hasta over Castra Mare. Hij hoorde van hen, waaruit de feesten zouden bestaan; hij leerde de indeeling van hun leger en hun gevechtsmethoden kennen, hij nam kennis van hun wetten en hun gebruiken tot hij, die zijn heele leven gezwegen had, er evenveel van afwist als zijn medegevangenen en hoewel zij dat niet beseften, stelde hij al die vragen met een bepaald, weloverwogen doel.

Op den derden dag van zijn gevangenschap werd er weder een gevangene binnen gebracht in Tarzan's cel. Het was een jonge, blanke man, gekleed in het uniform van een officier. Zoo lang de soldaten aanwezig waren bleven de gevangenen zwijgen maar nauwelijks waren deze heen gegaan of Casius Hasta begroette den nieuwaangekomene hartelijk.

„Caecilius Metellus!” riep hij uit.

De aangesprokene wendde zich om maar het duurde eenige oogenblikken voor zijn oogen gewend

waren aan het half-duister van den kerker.

„Hasta!” riep hij uit. „Die stem zal ik steeds herkennen al kwam hij ook uit de donkerste afgronden van den Tartarus.”

„Hoe komt gij hier,” vroeg Hasta. „Aan welk ongeluk hebt ge dat te danken?”

„Is het een ongeluk dat ik met mijn beste vriend vereenigd ben?” vroeg Metellus.

„Vertel vlug wat er gebeurd is,” drong Casius Hasta aan.

„Er is heel wat gebeurd, sinds gij Castra Mare hebt verlaten,” antwoordde Metellus. „Fulvus Fupus heeft zich bij den keizer in weten te dringen en de toestand is thans zoo ernstig, dat al uw vroegere vrienden onder verdenking en in gevaar zijn. Mallius Lepus bevindt zich in de gevangenis. Septimus Favonius is uit de gunst en ook hij zou gevangen genomen zijn, wanneer Fupus zijn dochter Favonia niet lief had. Maar het vreeselijkste nieuws is, dat Validus Augustus, Fulvus Fupus als zijn troonopvolger heeft aangewezen.”

„Wordt Fupus Keizer?” riep Hasta uit. „En Favonia? Zij kan toch niet van Fupus houden?”

„Neen,” antwoordde Metellus, „en dat is juist de aanleiding tot al deze gebeurtenissen. Zij heeft een ander lief en Fupus, die haar wenscht te bezitten, heeft de afgunst van den keizer benut, om elke hinderpaal uit den weg te ruimen, die hem zou kunnen verhinderen, keizer te worden.”

„En wie heeft Favonia dan lief?” vroeg Casius Hasta. „Mallius Lepus toch niet?”

„Neen,” antwoordde Metellus. „Het is een vreemdeling. Het is iemand, dien gij nooit gezien hebt.”

„Hoe is dat mogelijk?” vroeg Casius Hasta. „Ken ik dan niet alle patriciërs uit Castra Mare?”

„Hij komt niet uit Castra Mare.”

„Toch niet iemand uit Castra Sanguinarius?” vroeg Casius Hasta.

„Neen, het is een opperhoofd der barbaren uit Germania.”

„Wat is dat voor dwaasheid?” vroeg Hasta.

„Ik spreek de waarheid,” antwoordde Metellus. „Hij is gekomen kort na uw vertrek uit Castra Mare en aangezien hij veel van de geschiedenis van het oude en nieuwe Rome afwist, heeft hij de sympathie van Validus Augustus gewonnen, maar alles was verloren toen bleek, dat Favonia hem liefhad. De afgunst van Fulvus Fupus heeft Mallius Lepus in den kerker gebracht en Septimus Favonius in ongenade doen vallen.”

„Hoe is zijn naam?” vroeg Casius Hasta.

„Hij noemt zichzelf Erich von Harben,” antwoordde Metellus.

„Erich von Harben?” vroeg Tarzan. „Ik ken hem. „Waar is hij thans? Hij is toch veilig?”

Caecilius Metellus keek Tarzan aan. „Hoe kent gij Erich von Harben?” vroeg hij. „Dan is het misschien toch waar, wat Fulvus Fupus aan Validus Augustus heeft verteld. Misschien is Erich von Harben toch een spion uit Castra Sanguinarius.”

„Neen,” zei Maximus Praeclarus. „Gij vergist u. Deze Erich von Harben is nooit in Castra Sanguinarius geweest en mijn vriend komt ook niet uit Sanguinarius. Het is een blanke barbaar en als hij de waarheid vertelt, waaraan ik niet in het minst twijfel, dan is hij hier gekomen om Erich von Harben te zoeken.”

„Ge kunt hun woorden gelooven, Metellus,” zei Casius Hasta. „Deze twee mannen zijn eerlijk en vanaf het oogenblik, dat we hier tezamen in deze gevangenis zijn geworpen, zijn wij steeds betere vrienden geworden. Wat zij zeggen is de waarheid,”

„Vertel me iets over von Harben,” drong Tarzan

aan. Waar is hij nu en bevindt hij zich in gevaar?"

„Hij is in de gevangenis met Mallius Lepus in Castra Mare,” antwoordde Metellus, „en als hij de spelen overleeft, wat niet waarschijnlijk is, dan zal Fupus een ander middel vinden om hem ten gronde te richten.”

„Wanneer worden die spelen gehouden?” vroeg Tarzan.

„Zij beginnen op den dertienden Augustus,” antwoordde Casius Hasta.

„En het is nu de vierde Augustus,” zei Tarzan.

„Morgen,” verbeterde Praeclarus.

„Ik heb gehoord, dat de spelen ongeveer een week duren,” zei Tarzan. „Hoever is het naar Castra Mare?”

„Ongeveer acht uur,” antwoordde Caecilius Metellus. „Maar waarom vraagt gij dat? Zijt gij van plan een uitstapje te maken naar Castra Mare?”

Tarzan zag den glimlach en hoorde de ironie in Metellus' stem. „Ik ga naar Castra Mare,” zei hij.

„Misschien zoudt gij ons mee willen nemen,” lachte Metellus.

„Zijt gij een vriend van von Harben?” vroeg Tarzan.

„Ik ben een vriend van zijn vrienden en een vijand van zijn vijanden, maar ik ken hem niet voldoende om te zeggen dat hij mijn vriend is.”

„Gij zijt een vijand dus van keizer Validus Augustus?” vroeg Tarzan.

„Ja.”

„En Casius Hasta zal ook wel geen reden hebben om zijn oom lief te hebben,” ging Tarzan voort.

„Niet direct,” zei Hasta.

„Misschien neem ik u beiden mee,” zei Tarzan.

De twee mannen lachten. „We zullen gaarne met u meegaan,” zei Casius Hasta.

„Ge moogt mij ook meenemen,” zei Maximus

Praeclarus, „als Casius Hasta in Castra Mare mijn vriend wil blijven.”

„Dat beloof ik,” zei Casius Hasta.

„Wanneer vertrekken wij?” vroeg Metellus, die aan zijn ketting schudde.

„Ik kan gaan zoodra men mij van deze boeien verlost,” zei de aapmensch. „En dat *moeten* zij doen wanneer ze mij de arena in willen sturen.”

„Er zullen genoeg soldaten zijn om ervoor te zorgen, dat ge niet kunt ontvluchten,” herinnerde Casius Hasta hem.

„Tarzan is tweemaal aan Sublatus' soldaten ontvlucht,” zei Praeclarus. „Omringd door de wacht van den keizer ontvluchtte hij zelfs uit den troonzaal van Sublatus en droeg hij Caesar boven zijn hoofd uit het paleis den weg op.”

„Maar als ik u mee moet nemen, dan wordt het moeilijker,” zei Tarzan, „en ik zou het doen, omdat ik Sublatus' plannen wil dwarsboomen en omdat twee van u drieën mij kunnen helpen, Erich von Harben te vinden.”

„Ik zou bijna gaan gelooven,” zei Casius Hasta, „dat gij in staat zijt, dit dwaze plan uit te voeren.”

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Een stralende zon aan een helderblauwe, wolklooze hemel bescheen op den vierden Augustus het gele zand van de verlaten arena en de menigte, die dicht tezamen gepakt, langs de kanten van den Via Principalis stond. Bruine ambachtslieden en handelaars in hun mooiste pakjes, verdrongen elkander om een goed plaatsje te krijgen langs den lommerrijken weg. Tusschen hen door bewogen zich de zwarte barbaren uit de buitendorpen; zij hadden

hun mooiste veeren en versierselen aangedaan en vermengden zich met de slaven uit de stad; allen wachtten op den komst van den optocht die Sublatus' feestspelen zou inwijden.

Op de lage daken van hun huizen zaten de patriciërs op tapijten en allen keken naar beneden naar de straat. Geheel Castra Sanguinarijs was opgekomen, zoogenaamd om Caesar te eeren, maar in werkelijkheid alleen om zich te amuseeren.

Overall weerklonk gelach en gepraat; handelaars in zoetigheid en drankverkoopers baanden zich met hun ellebogen een weg door de menigte en op gelijke afstanden stonden soldaten om het midden van den weg vrij te houden.

Sedert den avond van den vorigen dag vulde de stad zich langzaam. Gedurende den nacht was er heel wat gelachen en gepraat maar velen van hen, die zoo graag als toeschouwer het feest hadden willen bijwonen waren opgelicht en naar de kerkers gebracht waar hun vroolijkheid kon bekoelen op de koude steenen.

Tegen den morgen ontstond er een opgewonden stemming onder de menigte. Eerst werden de patriciërs, die in hun draagstoelen voorbijkwamen, eerbiedig bejegend maar naarmate de dag vorderde en de hitte grooter werd, ontstond er gemompel onder de menigte, wanneer er weer een patriciër voorbijkwam. De stemming werd er niet beter op.

Maar eindelijk klonk dan toch uit de richting van het paleis het geschal van een trompet. De menschen vergaten hun moeheid en hun wrok en ademloos wachtten zij de komst van den stoet af.

Deze werd geopend door een tiental trompetters waarachter een compagnie soldaten volgde van de keizerlijke wacht. Wuivende pluimen op glimmende helmen, metalen kurassen, pieken en schilden weerkaatsten het zonlicht, dat door de takken van de

boomen op de straat scheen. Het was een schitterend schouwspel zooals de soldaten daar trotsch tusschen de beide rijen toeschouwers doorschreden, aangevoerd door hun officieren, die gekleed waren in lederen uniformen met gouden versierselen. Een gejuich steeg op toen Caesar zelf verscheen; hij was gekleed in purper en goud en reed op een wagen, die voortgetrokken werd door leeuwen, die met gouden teugels door reusachtige negers werden geleid.

Caesar verwachtte misschien, dat het gejuich van de menigte voor hem bestemd was, maar het was zeer de vraag of hij het bij het rechte eind had, want de verschijning van den keizer was iets wat de menigte al zoovele malen had gezien, maar de gevangenen, die vastgeketend waren aan zijn praalwagen, waren iets nieuws en men had hooren mompelen over een nieuwe attractie, die vandaag in de arena zou plaats vinden.

En nooit, in al die jaren, dat de inwoners van Castra Sanguinarijs de opening van de feestelijkheden hadden bijgewoond, had een keizer zulke gevangenen met zich mee gevoerd. Daar was Nyuto, het opperhoofd van de Bagegos; daar was Caecilius Metellus, legeraanvoerder van keizer Validus Augustus, en Casius Hasta, de neef van denzelfden keizer en de groote blanke Barbaar, waarover de vreemdste verhalen de ronde deden. De gouden ketting en de gouden boeien waarmee hij vastgeketend was aan Caesar's praalwagen, schenen hem niet in het minst te imponeeren of angst in te boezemen. Hij droeg het hoofd rechtop en hij zag er gevaarlijker uit als de leeuwen die den wagen trokken.

Terwijl de optocht voorbij trok, waren er andere dingen die de aandacht van de toeschouwers trokken. Daar waren de Bagegos, die aan elkaar vastgeketend waren en eenige krachtige gladiatoren, in glinsterende

wapenrustingen. Er waren zoowel blanken als kleurlingen onder en vooral veel zwarte krijgers uit de buitendorpen.

In 't geheel waren er tweehonderd; gladiatoren van beroep, gevangenen, en misdadigers maar vóór hen en naast hen en achter hen liepen oude soldaten, die al heel wat feesten hadden meegemaakt en uit wier aanwezigheid bleek, dat Caesar het noodig vond, dat deze verbitterde mannen in bedwang werden gehouden.

Er waren praalwagens die elk een historische gebeurtenis uit de geschiedenis van Castra Sanguinarijs en het oude Rome uitbeeldden. Daarna volgden de draagstoelen met de hofdignitarissen en de senatoren terwijl de optocht werd besloten door de kudden van de Bagegos.

Dat Sublatus, Maximus Praeclarus niet aan zijn praalwagen had durven binden vond zijn oorzaak in de populariteit van den jongen edelman, maar Dilecta, die de optocht vanuit haar vader's huis gadesloeg, was vervuld van angst, toen zij haar verloofde niet opmerkte want zij wist, dat het wel eens voorkwam dat mannen, die de kerkers van Caesar betraden, voor altijd verdwenen ... en niemand kon haar zeggen, of Maximus Praeclarus nog leefde of niet.

Met haar moeder begaf zij zich op weg naar het Colosseum om de opening van de spelen bij te wonen. Angst beving haar wanneer zij eraan dacht, dat zij Maximus Praeclarus daar misschien op het witte zand van de arena zou zien verschijnen, maar zij was al haast even bang om hem niet te zien, want dan zou het bijna zeker zijn, dat haar verloofde in het geheim ter dood was gebracht.

Een groote menigte had zich verzameld in het Colosseum om den keizer en de optocht te zien aankomen en de meesten bleven op hun plaatsen

zitten wachten tot de spelen vroeg in den middag geopend zouden worden. Toen dat uur naderde, begonnen ook de loges, bestemd voor de patriciërs zich te vullen.

De loge, die voor Dion Splendidus was gereserveerd, bevond zich vlak bij Caesar's zitplaats. Men had van daaruit een prachtig gezicht op de arena en de loge was met kussens en tapijten zoodanig ingericht, dat men er zoo comfortabel mogelijk zat.

Nooit had Caesar zooveel moeite en kosten aan het feest gepend; voor de oogen van de verbaasde toeschouwers zouden zich de vreemdste tooneelen afspelen, maar ook nooit te voren in haar leven had Dilecta in zoo groote onrust de spelen bijgewoond.

In vorige jaren was haar belangstelling tamelijk matig geweest. Beroepsgladiatoren interesseerden de dochter van een patriciër weinig. De zwarte slaven waren voor haar even onbelangrijk als de dieren waarmee zij soms moesten vechten, terwijl de misdadigers, die hun zondig leven in de arena eindigden, weinig sympathie in haar hart vermochten op te wekken. Dilecta was een zacht, liefallig meisje en een voetbalwedstrijd of een rugbydemonstratie zouden haar zeker weerzinwekkend toegeschenen hebben, maar zij kon de bloedige wreedheden van de Romeinsche arena als de gewoonste zaak van de wereld beschouwen, omdat ze er nooit anders over had hooren spreken en omdat het nu eenmaal een gewoonte was van haar volk.

Maar vandaag beefde zij. De spelen waren een bedreiging voor haar eigen geluk en voor het leven van hem dien zij liefhad doch uiterlijk bleef zij kalm. Dilecta, de dochter van Dion Splendidus, mocht geen zenuwachtigheid toonen wanneer het signaal gegeven zou worden waarmede de spelen geopend werden.

Sublatus kwam en nauwelijks had hij plaats genomen of een van de poorten van de arena ging open en trompetters verschenen, gevolgd door allen die deel zouden nemen aan de spelen van deze week. Het waren voor het grootste gedeelte weer dezelfde gevangenen, die ook al in de optocht waren meegegaan en verder zag Dilecta een aantal wilde dieren, die aan sterke touwen werden meegetrokken door zwarte slaven terwijl eenige leeuwen en tijgers in kooien werden meegevoerd. De optocht werd gesloten door eenige luipaarden, buffels en groote mensch-ape.

Alle deelnemers vormden een grooten cirkel om de loge van Sublatus, waarna de keizer hun toesprak. Een belooning en de vrijheid werd toegezegd aan de overwinnaars en daarna werd de geheele kudde teruggebracht naar de kerkers en de kooien.

Inwendig bevende zocht Dilecta naar Maximus Praeclarus, maar zij kon hem niet ontdekken. Zij boog zich voorover om beter te kunnen zien, maar op dat oogenblik trad een man haar loge binnen en ging naast haar zitten.

„Daar is hij niet,” zei de man.

Het meisje wendde zich met een ruk om. „Fastus,” riep zij uit. „Hoe weet gij, dat hij daar niet is?”

„Dat geschiedde op mijn bevel,” antwoordde de prins.

„Hij is dood!” riep Dilecta uit. „Gij hebt hem vermoord.”

„Neen,” antwoordde Fastus. „Hij is veilig in zijn cel.”

„En wat wordt er van hem?”

Zijn lot ligt in uw handen. Geef hem op en beloof, de vrouw van Fastus te zullen worden, dan zal men hem niet dwingen in de arena te verschijnen.”

„Hij zelf zou nooit willen, dat ik dat deed,” zei het meisje.”

Fastus haalde zijn schouders op. „Zooals gij wilt,” zei hij, „maar weet, dat zijn leven in Uw handen ligt.”

„Met het zwaard of de piek of de dolk heeft hij geen gelijke,” zei het meisje trotsch. „Wanneer hij deel moet nemen aan den strijd, zal hij overwinnen.”

„Maar Caesar laat ongewapende menschen soms vechten tegen leeuwen,” herinnerde Fastus haar. „Wat zou hij daar tegen uitrichten?”

„Dat zou een moord zijn,” zei Dilecta.

„Het is gevaarlijk een van Caesar's daden zoo te betiteln,” antwoordde Fastus op dreigenden toon.

„Ik zeg mijn meening,” zei het meisje, „of het Caesar is of niet. Het zou een lage en verachtelijke daad zijn maar ik twijfel er niet aan of Caesar en Fastus zijn tot zoo iets niet in staat.”

Haar stem trilde van ingehouden woede en verachting.

Met een gemeene glimlach om zijn lippen stond Fastus op. „Toch dient deze zaak wel overwogen te worden,” zei hij, „want Uw antwoord heeft niet alleen betrekking op Maximus Praeclarus en U en mij.”

„Wat wilt ge daar mee zeggen?”

„Dion Splendidus en Uw moeder en Festivitas, de moeder van Praeclarus zijn er ook nog!” Hij wendde zich om en verliet de loge.

De spelen hadden een aanvang genomen, de trompetten schalden, de wapens kletterden en de wilde dieren brulden; duizenden stemmen zwollen aan tot een wild gebrul, wanneer de menigte de daden der strijders toejuichte of afkeurde. Onder de wapperende banieren en vlaggen keek het dier met duizend oogen dat men ‚menigte’ noemt naar het lijden van zijn medemensch en heel wat lekkernijen werden genuttigd terwijl de strijders lagen te sterven

en ruwe grappen werden gedebiteerd als de slaven de lijken uit de arena sleepten en schoon zand op de roodgeverfde plaatsen wierpen.

Sublatus had lang en zorgvuldig met den leider der spelen overlegd opdat het programma voor de bevolking zoo aantrekkelijk mogelijk zou zijn want dat droeg bij tot de populariteit van den keizer, die in de stad niet algemeen geliefd was.

De belangrijkste nummers waren natuurlijk die, waaraan patriciers deelnamen en daarom bewaarde hij Casius Hasta en Caecilius Metellus voor het laatst; maar de reusachtige blanke barbaar was nog belangrijker als de twee patriciers want de wildste geruchten deden omtrent hem de ronde. Sublatus wist dat het noodig zou zijn, Tarzan in de eerste dagen niet in al te gevaarlijke nummers te gebruiken want hij wilde de heele week van hem profiteeren en zoo werd de aapmensch op den eersten middag de arena binnengeduwde tezamen met een moordenaar, die de leider van de spelen eveneens een luipaardhuid had omgehangen, juist zooals Tarzan droeg.

Een wacht begeleidde het tweetal door de arena naar de loge van den keizer en toen kondigde de prefect aan dat de twee mannen elkaar mochten bevechten op elke wijze, die zij zelf goed vonden en dat hij, die alleen overbleef of die zijn tegenstander doodde, aan het eind van het gevecht als overwinnaar zou worden beschouwd.

„De poort blijft open,” zei de prefect, „en wanneer een van beiden genoeg heeft, mag hij de arena verlaten maar degene die dat doet wordt als overwonnene beschouwd.”

Er ging gemor op in de menigte. De menschen waren daarvoor niet naar het Colosseum gekomen. Zij wilden bloed zien. Zij zochten sensatie maar misschien zou het een humoristisch schouw-

spel worden en daar voelden ze ook wel voor.

Het zou zeer vermakelijk zijn om de zwakste van de twee te zien ontvluchten. Zij juichten Tarzan toe en zij juichten zijn tegenstander toe. Zij riepen den leider van de spelen verwenschingen toe want zij wisten dat het een tam schouwspel zou worden.

Toen het signaal gegeven werd, wendde Tarzan zich om naar den dikken kerel, tegen wien hij zou moeten vechten en hij merkte op dat het moeilijk scheen geweest te zijn om een waardiger tegenstander voor hem te vinden. De man was kleiner als Tarzan maar groote, harde spieren zwollen onder zijn bruine huid en zijn schouders waren zoo breed dat hij bijna mismaakt scheen te zijn. Zijn lange armen reikten bijna tot aan zijn knieën en zijn beenen schenen wel van brons gegoten. De kerel liep om Tarzan heen. Hij brulde woest om zijn tegenstander angstig te maken.

„Daar is de poort, barbaar,” schreeuwde hij. „Vlucht nu je nog leeft.” De menigte juichte goedkeurend. „Ik zal je je ledematen van je lijf rukken,” riep de moordenaar en weer applaudiseerde de menigte.

„Kom maar hier,” zei Tarzan kalmpjes.

„Vlucht!” gilde de moordenaar en hij bukte zich en vloog als een woedende stier op Tarzan af.

De aapmensch deed een lichtsprong en kwam juist op zijn tegenstander neer en wat er nu gebeurde ging zoo vlug dat niemand, behalve Tarzan wist, hoe het zich toegedragen had. Alleen de aapmensch wist hoe het kwam dat de moordenaar in het zand rolde en daar half verdoofd bleef liggen terwijl de reusachtige barbaar zijn armen vouwde en minachtend naar hem stond te kijken.

Alle toeschouwers stonden op en juichten Tarzan toe. „Habet! Habet!” schreeuwden zij en duizenden gesloten vuisten waarvan de duimen omlaag gekeerd

was, wezen op den moordenaar terwijl Tarzan stond te wachten tot deze langzaam overeind kroop.

Verbijsterd keek de kerel om zich heen maar toen hij Tarzan zag, stootte hij een woedend gebrul uit en rende opnieuw op hem af. Ten tweede male kreeg hij een zoodanigen stoot dat hij weer in het zand rolde.

Het volk gilte en brulde. Weer waren alle duimen naar beneden gericht. Allen wenschten dat Tarzan zijn tegenstander zou dooden. De aapmensch keek naar de keizerlijke loge waar Sublatus met den leider der spelen zat.

„Is dit niet genoeg?” vroeg hij.

De prefect wees op de menigte en antwoordde:

„Zij vragen zijn dood. Zoolang hij levend in de arena blijft, zijt gij geen overwinnaar.”

„Eischt Caesar dat ik dezen weerloozen man dood?” vroeg Tarzan en hij keek Sublatus recht in de oogen.

„Hebt gij de woorden van den prefect niet gehoord?” vroeg de keizer hooghartig.

„Goed,” zei Tarzan. „Dan zal ik mij houden aan de wetten van de spelen.” Hij bukte zich, greep zijn tegenstander en hief hem hoog boven zijn hoofd.

„Zoo heb ik Uw keizer uit zijn troonzaal den weg opgedragen!” schreeuwde hij de menigte toe.

Alle toeschouwers waren verrukt maar Caesar werd doodsbleek en daarna vuurrood van woede en vernedering. Hij rees op en opende den mond om iets te zeggen maar wat hij wilde zeggen heeft niemand ooit geweten want op dat oogenblik slingerde Tarzan het lichaam van zijn tegenstander als een reusachtige slinger heen en weer en toen wierp hij het met een machtige zwaai over den muur van de arena in de loge van den keizer. Sublatus werd getroffen en viel plat op den grond.

„Ik leef en ik ben alleen in de arena,” riep Tarzan

de toeschouwers toe. „En volgens de wetten van de spelen ben ik overwinnaar.”

Zelfs Caesar durfde niet tusschenbeiden te komen toen de menigte Tarzan juichend en schreeuwend tot overwinnaar uitriep.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Bloedige dagen volgden op rusteloze nachten in ongemakkelijke cellen, waar luizen en ratten met vereende kracht het slapen onmogelijk maakten. Toen de spelen begonnen, waren er in Tarzan's kerker twaalf mannen geweest, maar nu waren drie van de ringen al leeg en iederen dag vroegen zij zich af, wiens beurt nu zou komen.

De blanken maakten er Tarzan geen verwijt van, dat hij hen nog niet had helpen ontvluchten, want zij hadden zijn optimisme nooit als ernst opgevat. Zij konden niet aannemen, dat het hem mogelijk zou zijn om gedurende de spelen uit de arena te ontvluchten. Het was nog nooit gebeurd en daarom konden zij het niet gelooven.

„Wij weten, dat gij het goed meent,” zei Praeclarus, „maar wij wisten het beter dan gij.”

„Het is mij nog niet mogelijk geweest,” antwoordde Tarzan, „maar als het waar is, wat gij mij verteld hebt, dan zal de gelegenheid zich zeker voordoen.”

„Welke gelegenheid?” vroeg Hasta. „Meer dan de helft van Caesar's soldaten zijn om het Colosseum verzameld.”

„Men heeft mij verteld,” zei Tarzan, „dat op den laatsten dag alle overwinnaars tezamen in de arena worden gelaten. Dan zullen wij Sublatus' loge bestormen en hem in de arena slepen. Met Sublatus

als gijzelaar zal men zeker naar ons luisteren. Men zal ons in ruil voor den keizer onze vrijheid geven.”

„Maar hoe kunnen wij de loge van den keizer binnendringen?” vroeg Metellus.

„Op een gegeven oogenblik vormen wij een levende trap zooals soldaten dat doen die een muur willen beklimmen. Misschien zullen enkelen van ons gedood worden, maar er zullen er genoeg overblijven om Caesar in de arena te trekken.”

„Ik hoop dat alles goed gaat,” zei Praeclarus, „en bij Jupiter, ik geloof dat het u gelukken zal. Ik wenschte alleen dat ik er bij kon zijn.”

„Zult gij ons dan niet vergezellen?” vroeg Tarzan.

„Hoe zou ik kunnen? Ik blijf in deze cel opgesloten. Uit alles blijkt, dat ik niet in de spelen zal optreden. Zij bewaren mij voor iets anders. De cipier heeft mij verteld, dat mijn naam niet op de lijsten voorkomt.”

„Maar wij moeten toch iets vinden om u mee te nemen,” zei Tarzan.

„Het is niet mogelijk,” antwoordde Praeclarus en droevig schudde hij zijn hoofd.

„Stil,” zei Tarzan. „Gij hebt toch het bevel gevoerd over de wacht van het Colosseum?”

„Ja.”

„En ge hebt de sleutels van de cellen in uw bezit gehad?”

„Ja,” antwoordde Praeclarus, „en van de boeien ook.”

„Waar zijn ze?” vroeg Tarzan. „Maar neen, dat zal niet gaan. Ze hebben u de sleutels natuurlijk afgenomen toen men u arresteerde.”

„Neen,” zei Praeclarus. „Ik had ze niet bij me toen ik dien avond naar het feest toeging. Ik heb ze thuis gelaten.”

„Maar ze hebben ze toch zeker laten halen?”

„Ja dat wel, maar niemand heeft ze kunnen

vinden. De cipier heeft er mij om gevraagd op den dag na mijn arrestatie, maar ik heb hem gezegd, dat de soldaten mij de sleutels afgenomen hebben. Dat was slechts een voorwendsel, want ik heb ze op een geheime plaats verborgen, waar ik ook andere voorwerpen van waarde bewaar. Als ik hun verteld had waar ik de sleutels bewaar, dan zouden ze zich ook meester gemaakt hebben van mijn eigendommen.

„Prachtig!” riep de aapmensch uit. „Als we de sleutels hebben, is het probleem opgelost.”

„Maar hoe wilt ge ze bemachtigen?” vroeg Praeclarus.

„Dat weet ik nog niet. Ik weet alleen, dat we ze *moeten* hebben.”

„Wij weten ook, dat wij onze vrijheid *moeten* hebben,” zei Hasta. „Maar daardoor komen wij niet vrij.”

Het gesprek werd afgebroken door de komst van eenige soldaten. De cipier had de deur ontgrendeld en een man trad binnen met twee toortsdragers achter zich. Het was Fastus.

Hij keek om zich heen. „Waar is Praeclarus?” vroeg hij en toen liet hij erop volgen: „Aha, daar is hij.”

Praeclarus antwoordde niet.

„Sta op, slaaf!” beval Fastus. „Sta op, jullie allemaal! Hoe durft gij te blijven zitten in de aanwezigheid van een keizer?”

„Zwijn, lijkt mij een betere naam,” hoonde Praeclarus.

„Trek ze overeind! Steek ze met jullie pieken,” riep Fastus den soldaten toe.

De officier van de Colosseumwacht versperde den doorgang. „Achteruit,” beval hij den soldaten. „Niemand geeft hier bevelen behalve Caesar en ik en gij zijt Caesar nog niet, Fastus.”

„Eens zal ik keizer zijn,” beet de prins hem

toe, „en de dag van mijn troonsbestijging zal een treurige dag voor u zijn.”

„En voor geheel Castra Sanguinarius,” zei de officier bits. „Gij zegt, dat ge Praeclarus wenscht te spreken? Welnu spreek en ga heen. Zelfs Caesar's zoon heeft mij geen bevelen te geven.”

Fastus beefde van woede, maar hij wist, dat hij hiertegen niets in te brengen had. De officier van de wacht vertegenwoordigde hier den keizer. Hij wendde zich tot Praeclarus.

„Ik kom mijn goeden vriend Maximus Praeclarus uitnoodigen voor mijn bruiloft.” Hij wachtte doch Praeclarus gaf geen antwoord. „Dat schijnt niet veel indruk op u te maken, Praeclarus. Gij vraagt niet, wie de gelukkige bruid is? Stelt gij er geen belang in, wie keizerin van Castra Sanguinarius zal worden zelfs al zult gij haar nooit op den troon zien zitten?”

Maximus Praeclarus' hart klopte hevig, want nu begreep hij waarom Fastus hem was komen bezoeken, maar hij wist zich te beheerschen en zwijgend bleef hij op den harden vloer zitten met zijn rug tegen den kouden muur.

„Ge vraagt mij niet, wie mijn bruid is? Wel ik zal het u vertellen. Dilecta, Dion Splendidus' dochter wil niets te maken hebben met een verrader. Zij heeft er in toegestemd, het purper met mij te deelen. Op den dag, die volgt op den laatsten dag van de spelen, zullen Dilecta en Fastus trouwen in de troonzaal van het paleis.”

Vol spanning wachtte Fastus de uitwerking van zijn woorden af, maar als hij gedacht had, dat Maximus Praeclarus ook slechts één blijk van zijn droefheid zou geven, dan had hij zich vergist, want de jonge patriciër deed alsof hij hem niet zag en alsof hij zijn woorden niet gehoord had. Maximus Praeclarus wendde zich om en zei op rustigen toon

eenige woorden tot Metellus en deze rust deed Fastus zijn zelfbeheersching verliezen. Snel deed hij een stap vooruit, bukte zich en sloeg Praeclarus in het gezicht, waarna hij op hem spuwde. Maar door deze beweging was hij binnen het bereik van Tarzan gekomen en de aapmensch trok hem aan zijn enkel op den grond.

Fastus gilde den soldaten een bevel toe. Hij trachtte zijn zwaard of zijn dolk te grijpen, maar Tarzan nam hem zijn wapens af en smeed den prins in de armen van de soldaten, die den kerker binnengestormd waren.

„Maak dat je wegkomt, Fastus,” zei Tarzan. „Je hebt hier genoeg kwaad gedaan.”

„Dat zal ik u betaald zetten,” siste de prins, „en jullie allemaal,” en na een laatste woedende blik verdween hij.

Toen hij weg was begon Casius Hasta te grinniken. „Caesar!” riep hij uit, „of ... zwijn!”

Alle gevangenen bespraken het voorval en vroegen zich af wat er het gevolg van zou zijn toen zij door de reet van de deur een licht zagen naderen.

„Wij schijnen nog meer bezoek te krijgen,” zei Metellus.

„Misschien komt Fastus terug om op Tarzan te spuwen,” meende Casius Hasta en allen lachten.

Het licht naderde maar de gevangenen hoorden het stampen van de voeten der soldaten niet.

„Hij die daar komt, is alleen en hij loopt zoo zacht mogelijk,” zei Maximus Praeclarus.

„Dan is het Fastus niet,” zei Hasta.

„Maar het is mogelijk dat hij een moordenaar heeft gezonden,” opperde Praeclarus.

„We zullen hem hartelijk ontvangen,” zei Tarzan grimmig.

Een oogenblik later ging de deur van de cel open en de officier van de Colosseumwacht verscheen.

Het was dezelfde, die zoeven bij Fastus' bezoek aanwezig was geweest.

„Appius Applosus!” riep Maximus Praeclarus uit. „Dat is geen moordenaar.”

„Uw lichaam zal ik niet doden, Praeclarus,” zei Applosus, „maar ik vrees, dat ik uw geluk wel zal doden.”

„Wat meent gij mijn vriend?” vroeg Praeclarus.

„In zijn woede heeft Fastus mij meer verteld als hij u zei,” zei Applosus.

„Wat heeft hij u dan verteld?” vroeg Praeclarus.

„Hij vertelde mij, dat Dilecta erin toegestemd heeft, met hem te trouwen, omdat zij u en haar vader en moeder wil redden voor het vreeselijke lot wat hen wacht; ook Festivitas, uw moeder, is in gevaar.”

„Als men het zwijgn bij zijn naam noemt, beleedigt men het,” zei Praeclarus. „Applosus, zeg Dilecta, dat ik liever wil sterven als haar te zien huwen met Fastus.”

„Dat weet zij, Praeclarus, maar zij denkt ook aan haar vader en haar moeder en aan uw moeder.”

Praeclarus' hoofd zonk op zijn borst. „Daar heb ik niet aan gedacht,” kreunde hij. „Maar er *moet* toch een middel zijn om dit te verhinderen.”

„Het is de zoon van Caesar,” antwoordde Applosus, „en de tijd dringt.”

„Ik weet het! Ik weet het!” riep Praeclarus uit. „Maar het is al te afschuwelijk. Het kan niet gebeuren.”

„Is deze officier uw vriend, Praeclarus?” vroeg Tarzan en hij wees op Applosus.

„Ja,” zei Praeclarus.

„Vertrouwt gij hem ten volle?” vroeg de aapmensch.

„Hij is een man van eer,” antwoordde Praeclarus.

„Zeg hem waar uw sleutels zijn en laat ze hem halen,” zei Tarzan.

Praeclarus' gezicht helderde op. „Daar had ik niet aan gedacht,” riep hij uit, „maar neen, dat mag ik niet vragen; zijn leven zou in ernstig gevaar verkeeren.”

„Mijn leven verkeert reeds in gevaar,” zei Applosus. „Fastus zal nooit vergeten of vergeven wat ik vandaag tegen hem gezegd heb. Gij weet, Praeclarus, dat ik een verloren man ben. Welke sleutels wenscht gij? Waar zijn zij? Ik zal ze voor u halen.”

„Misschien niet als gij weet welke sleutels het zijn,” zei Praeclarus.

„Ik kan het wel vermoeden.”

„Gij zijt dikwijls in mijn huis geweest, nietwaar Applosus?”

De officier van de wacht knikte bevestigend.

„Herinnert gij u de planken naast het raam waar mijn papyrusrollen liggen?”

„Ja.”

„De achterzijde van de derde plank kan opzij geschoven worden en in de opening in den muur zult gij de sleutels vinden.”

Het is goed, Praeclarus. Ik zal ze halen,” zei de officier.

De gevangenen zagen het licht verdwijnen, toen Appius Applosus den gang van het Colosseum door liep.

* *

*

De laatste dag van de spelen was aangebroken. De bloeddorstige menigte was voor de laatste maal bijeen gekomen en haar geestdrift was nog even groot als vroeger, want vandaag wachtte haar een schouwspel, dat nog nooit vertoond was. Met evenveel lust wachtten de menschen op de gebeurtenissen van dezen

dag als het blanke zand van de arena op versch bloed wachtte.

Voor de laatste maal waren de bewoners van de cel naar een vertrek gebracht, dat vlak bij den ingang van de arena lag. Het was hun vrij goed gegaan, want van de twaalf bewoners waren er nog acht over gebleven. Maximus Praeclarus bleef alleen achter in den kerker.

„Tot weerziens,” zei hij. „Zij, die dezen dag overleven, zullen vrij zijn. Misschien zien we elkander nooit terug. Ik hoop, dat het geluk met u is en dat de Goden u kracht en behendigheid geven. Dat is alles wat ik hen kan vragen, want zelfs de Goden kunnen u niet meer moed geven, dan gij reeds bezit.”

„Applosus heeft zijn belofte niet gehouden,” zei Hasta.

Tarzan pijnigde zijn hersens af. „Als gij maar met ons mee zoudt kunnen, Praeclarus, dan zouden we de sleutels niet noodig hebben.”

Vanuit het vertrek, waarin zij thans waren opgesloten, konden Tarzan en zijn metgezellen hooren hoe de gladiatoren elkander bevochten hoe de toeschouwers erop reageerden, maar zij konden de arena niet zien. Het was een groote kamer en de ramen waren van stevige ijzeren staven voorzien. De mannen gingen bij twee, soms bij vier en eenmaal zelfs bij zes tegelijk naar buiten, maar er kwamen er nooit meer als een of twee of drie tegelijk terug. De uitwerking van dit alles op de zenuwen van de achterblijvenden was afschuwelijk. Sommigen waren aan den rand van den waanzin en konden de marteling bijna niet langer verduren. Twee van hen trachtten zelfmoord te plegen en anderen wilden ruzie maken met hun medegevangenen, maar er waren verscheidene wachters in de kamer en de gevangenen waren ongewapend, want hun wapens

werden hun pas overgereikt, wanneer zij de arena binnengingen.

De middag liep ten einde. Metellus had in volle wapenrustig met een gladiator gevochten. Hasta en Tarzan konden de toeschouwers hooren schreeuwen. Het scheen, dat beide strijders groote behendigheid aan den dag legden.

Een oogenblik was alles stil en toen klonk het luid door het Colosseum: „Habet! Habet!”

„Het is voorbij,” fluisterde Casius Hasta.

Tarzan antwoordde niet. Hij was van deze mannen gaan houden, want ze waren moedig en eenvoudig van geest en ook hij ondervond de spanning van de gevangenen voor zij de arena mochten betreden; maar hij liet het niet merken en terwijl Casius Hasta zenuwachtig heen en weer liep, bleef Tarzan doodstil met gevouwen armen naar de deur staan kijken. Na eenige oogenblikken van wachten verscheen Caecilius Metellus.

Casius Hasta slaakte een kreet van vreugde en omhelsde zijn vriend.

Weer ging de deur open en een officier verscheen. „Allemaal naar buiten,” riep hij uit, „het is het laatste nummer van het programma.”

In de arena gaf men elken man een zwaard, een dolk, een piek, een schild, en een hennepen net en een voor een werden zij, zoo toegerust de arena ingezonden. Alle overlevenden van de feesten waren daar verzameld, in het geheel ongeveer honderd mannen.

De gevangenen werden in twee gelijke afdeelingen verdeeld en aan de schouders van de gevangenen der eene partij werden roode linten vastgehecht, terwijl de andere partij een wit lint kreeg.

Tarzan was ingedeeld bij de rooden evenals Hasta, Metellus, Lukedi, Mpingu en Ogonyo.

„Wat moeten we doen?” vroeg Tarzan aan Hasta.

„De rooden moeten vechten tegen de witten tot alle rooden gedood zijn of alle witten.”

„Hebben ze nog niet genoeg bloed gezien?” vroeg Tarzan.

„Daar krijgen ze nooit genoeg van,” antwoordde Metellus.

De twee afdeelingen marcheerden naar de andere zijde van de arena waar de prefect hun toesprak en toen werd de roode afdeeling links opgesteld en de witte rechts. Trompetgeschal weerklonk en de gewapende mannen snelden op elkander toe.

Tarzan glimlachte toen hij de wapens bekeek waarmee hij zich zou moeten verdedigen. Zijn piek zou hem van groot nut zijn want de Waziris zijn uitstekende speervechters en Tarzan was hen zelfs nog de baas. Met de dolk was hij al even vertrouwd, want langen tijd had hij zich alleen kunnen verdedigen met het jachtmes van zijn vader. Maar het Spaansche zwaard voelde hij als een belemmering terwijl het net hem zeer zeker niet van nut kon zijn. Hij had ook zijn schild wel opzij willen gooien want hij hield niet van schilden, maar hij had vroeger wel eens een schild gebruikt, wanneer de Waziris moesten vechten tegen andere stammen en hij wist, dat hij er zich mee zou kunnen verdedigen tegen de zwaarden van zijn tegenstanders. Toen het signaal weerklonk, liep hij met de andere rooden op de witte partij toe. Hij meende, dat het het beste was om bij de eerste ontmoeting zooveel mogelijk tegenstanders neer te leggen en de roode partij had zich voorgenomen om elkander zooveel mogelijk te helpen, zoodat iemand, die een vijand gedood had, oogenblikkelijk zijn makker te hulp zou snellen, wiens tegenstander hem te vlug af was. Toen de twee partijen op elkander toekwamen, koos iedere man zich een tegenstander uit en Tarzan zag zich geplaatst tegenover een zwarten krijger uit een van

de buitendorpen. Snel naderden de twee partijen elkaar. Enkelen van de gevangenen waren nerveuzer of misschien ook moediger als de anderen en snelden vooruit, terwijl de voorzichtigen achterbleven. Tarzan's tegenstander was nog slechts enkele meters van hem verwijderd. Er vlogen reeds speren door de lucht. Tarzan en de zwarte wierpen hun speeren op hetzelfde oogenblik en de manier waarop de aapmensch wierp, getuigde van zijn behendigheid en zijn kracht. Tarzan had zijn schild opgeheven, zoodat de speer van zijn tegenstander er op in tweeën brak maar de speer van den aapmensch drong door het schild van zijn tegenstander in diens hart.

Er lagen al twee andere mannen op den grond — een was dood en de andere was gewond en het Colosseum was een woelige zee van bloeddorstige menschen. Tarzan sprong een van zijn makkers te hulp maar een andere blanke die zijn rooden tegenstander gedood had, snelde op hem toe. Tarzan's net hinderde hem in zijn bewegingen en daarom wierp hij het naar den blanke en snelde op zijn nieuwen tegenstander toe, die zijn zwaard getrokken had.

Deze nieuwe tegenstander was gladiator van beroep. Hij was geoefend in het gebruik van al zijn wapens en Tarzan beseftte spoedig, dat alleen groote kracht en behendigheid hem zouden kunnen redden.

De gladiator kwam langzaam en voorzichtig op hem toe. Hij was een oude rot in den val en hij had maar één hoop: Blijven leven. Hij gaf niets om het gejuich van de menigte en hij haatte den keizer. Voorzichtig zocht hij naar de zwakke plek van Tarzan en spoedig bemerkte hij, dat de aapmensch hem niet aanviel, doch zich alleen verdedigde. Hij wist niet of het het plan van zijn tegenstander was om een snellen aanval te doen of niet, maar hij gaf er ook niet om, want hij wist, dat hij zijn wapens

goed kon gebruiken en dat hij zich goed kon verdedigen.

Hij had gezien, hoe behendig Tarzan zijn schild gebruikte en daarom dacht hij, dat de aapmenschen even gemakkelijk met het zwaard omging; geduldig wachtte hij tot Tarzan den aanval zou openen. Maar Tarzan was eveneens besluiteloos. Hij wachtte op een kans en hij voelde, dat alleen een gelukkig toeval hem de overwinning zou doen behalen over dezen bedreven gladiator. Maar de gladiator gaf hem geen kans en Tarzan hoopte, dat een van zijn makkers hem te hulp zou snellen, toen er plotseling van achteren een net over zijn schouders werd geworpen.

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Casius Hasta spleet den helm van een van zijn tegenstanders en toen hij zich omwendde, om een nieuwen vijand op te zoeken zag hij, hoe een beroepsgladiator een net over Tarzan's hoofd en schouders wierp. Casius was dicht bij den gladiator als Tarzan's andere tegenstander en met een kreet wierp hij zich op hem. Tarzan was een oogenblik veilig voor de aanvallen van den gladiator en wendde zich om naar den blanke.

De gladiator vond Casius Hasta lang niet zoo gevaarlijk als Tarzan. Hasta was niet zoo handig met zijn schild en niet zoo krachtig, maar nooit had de gladiator een dergelijk zwaardvechter ontmoet.

De toeschouwers hadden Tarzan van het begin af aan goed in het oog gehouden en zijn lengte en zijn kleeding onderscheidden hem van alle anderen. Zij hadden gezien hoe hij zijn eersten tegenstander had gedood en nu waren ze allerminst tevreden met de

houding van den gladiator. Het ging hun veel te langzaam en zij riepen hem allerlei verwenschingen toe. Toen de blanke het net over Tarzan's schouders wierp, brulden ze echter van verrukking, want ze hielden van snelheid en handigheid. Het kon hun niet schelen wie er won of wie er verloor, maar zij wilden zich amuseeren en daarin leken ze op de menigten van alle tijden en van alle plaatsen.

Toen Tarzan, die verward raakte in zijn net, zich omwendde, sprong de blanke op hem toe om hem met zijn zwaard te dooden en hoewel Tarzan het net in stukken wist te scheuren alsof het papier was, kon hij zich niet meer voldoende verdedigen. De hand met het zwaard sloeg reeds toe, toen Tarzan den pols van zijn tegenstander greep. Het bloed liep uit een wonde vlak boven Tarzan's hart, maar het zwaard drong niet diep in het vleesch, want juist op tijd sloten zijn stalen vingers zich om den pols van den blanke en deze gilte het uit van pijn toen zijn beenderen verbrijzeld werden. De aapmensch greep zijn tegenstander bij zijn keel en schudde hem door elkaar als een foxterrier een rat, terwijl de lucht schalde van het gebrul der toeschouwers.

Een oogenblik later wierp Tarzan zijn levenloozen vijand opzij, raapte zijn zwaard en zijn schild weer op en keek om zich heen, naar een nieuwen vijand. De vechtenden bevonden zich in alle gedeelten van de arena. Casius Hasta had zich van den gladiator ontdaan en hij vocht nu op leven en dood met een anderen zwaardvechter, maar ongestoord kon hij niet vechten, want spoedig werd hij door een tweede aangevallen. Twee tegen een is een slechte kans, maar Casius Hasta trachtte zich te verdedigen tot een van zijn roode makkers hem te hulp zou kunnen komen.

Maar dat kwam niet overeen met de verlangens

van de witten en Hasta werd door zijn twee tegenstanders met verdubbelde woede aangevallen. Toen hij een opening zag, stootte hij toe en hij raakte een slagader van een van zijn tegenstanders, maar op hetzelfde oogenblik suisde een slag op zijn helm neer en hoewel zijn wapenrusting niet doorboord werd, zonk hij half verdoofd in het zand.

„Habet! Habet!” riepen de toeschouwers en Hasta's tegenstander keek naar boven en zag alle duimen naar beneden gericht.

Glimlachend hief hij zijn zwaard op om Hasta's keel te doorboren maar uit ijdelheid wachtte hij een oogenblik en dat zag Tarzan, die zijn zwaard en zijn schild ter zijde geworpen had en met geweldige sprongen over het zand van de arena rende.

Alleen een leeuw kan zoo aanvallen. Er ontstond een oogenblik stilte. De toeschouwers zagen hoe de groote, half-naakte barbaar als een wild dier op den rug van zijn prooi viel.

Samen vielen zij boven op Hasta, maar een oogenblik later stond de aapmensch weer overeind en in zijn handen droeg hij zijn tegenstander. Hij schudde hem heen en weer tot hij bewusteloos was, wurgde hem, schudde hem tot hij dood was en wierp toen het lichaam opzij.

De menigte werd wild. Allen waren opgestaan en bloemen en lekkernijen en linten werden in de arena gesmeten. Tarzan bukte zich en hielp Casius Hasta opstaan.

De aapmensch keek snel om zich heen en toen zag hij, dat er nog vijftien rooden waren en slechts tien witten. Het was een gevecht op leven en dood. De krijgers letten nergens meer op. Het was doodt of wordt gedood en Tarzan verzamelde vijf rooden en viel den sterksten witte aan die eenige oogenblikken later dood op den grond viel.

Onder Tarzan's bevel vochten de rooden verder

en het duurde niet lang of alle witten waren dood en vijftien rooden hadden den strijd overleefd.

De menigte juichte Tarzan toe, maar Sublatus was woedend. Hij had zich niet op den wilden Barbaar kunnen wreken zooals hij gehoopt had; integendeel, Tarzan's populariteit was thans grooter dan de zijne. Dat die populariteit van korten duur kon zijn, deed de woede van den keizer niet verminderen. Hij wilde zijn vijand vernietigen en toen wendde hij zich om en fluisterde den leider der spelen een bevel toe.

De menigte eischte, dat de overwinnaars gelauwerd zouden worden en dat men hen in vrijheid zou stellen, maar inplaats daarvan werden alle rooden, behalve Tarzan teruggebracht naar hun kerkers.

Sommigen meenden, dat Sublatus den barbaar persoonlijk wilde lauweren en dit gerucht, dat aan alle zijden der arena opdook, werd spoedig tot een overtuiging.

Slaven kwamen en sleepten de lijken weg; zij brachten versch zand en Tarzan stond in de arena onder de loge van den keizer.

Hij stond daar met gevouwen armen en wachtte op wat er komen zou en toen hoorde hij, hoe er een gemompel opsteeg uit de menigte ... een gemompel, dat aanzwol tot gemor en dat spoedig culmineerde in kreten als: „Tiran! Lafaard! Verrader!” en „Weg met Sublatus!”

Hij keek om zich heen en zag de menschen wijzen naar de andere zijde van de arena en toen zag hij wat de oorzaak was van hun woede, want inplaats dat lauweren en vrijheid hem wachtten, stond daar een groote, hongerige leeuw.

Sublatus deed alsof hij het geschreeuw van de menigte niet hoorde. Hij wierp verachtelijke blikken op het volk, maar ondertusschen gaf hij gefluisterde bevelen. Driehonderd soldaten moesten zich te-

midden der toeschouwers begeven om eventueele oproerlingen onmiddellijk te kunnen dooden. Langzaam kwam de leeuw op Tarzan toe en de toeschouwers vergaten voor een oogenblik hoe onrechtvaardig de keizer handelde. Er waren er zelfs, die den leeuw luide toejuichten en mocht Tarzan het wilde dier overwinnen, dan zouden ze weer even hard juichen. Niemand dacht er in ernst aan, dat Tarzan levend uit het strijdperk zou kunnen komen, want hij was alleen gewapend met zijn dolk.

De naakte reus was een toonbeeld van mannelijke kracht en de inwoners van Castra Sanguinarius waren niet karig met hun uitingen van bewondering, maar hun geld plaatsten zij op den leeuw en bijna niemand wedde op een overwinning van Tarzan.

Zij hadden gedurende deze week al vele mannen tegenover leeuwen zien staan en ook die hadden zich moedig gedragen, hoewel ze wisten dat hun lot bezegeld was. De leeuw lag plat op zijn buik en terwijl zijn manen over het zand slierden, kroop hij langzaam vooruit: met zijn staart geeselde hij den bodem en uit zijn leege maag steeg een hongerig gebrul op.

Tarzan wachtte. Als hij zelf de leeuw was geweest, dan had hij niet beter kunnen weten, wat er thans in den kop van het dier omging. Hij wist precies, wanneer de leeuw hem aan zou vallen. Hij kende de kracht en de snelheid van het verscheurende dier. Hij wist hoe de leeuw zich op zijn achterpooten zou opheffen, om hem te bespringen. Hij zag, hoe de spieren zich spanden. Hij zag hoe de staart plotseling ophield te bewegen. Onbewegelijk bleef de aap mensch staan en de dolk bleef in de schede. Hij wachtte en zonder dat iemand het zag, zette hij zich in postuur en toen viel de leeuw aan.

Hij wist hoe het dier nauwkeurig den afstand had gemeten en hij wist, dat het het veiligste was, om

den leeuw in verwarring te brengen, door datgene te doen, wat hij het minst verwachtte.

Numa weet, dat zijn prooi twee dingen kan doen: òf zijn prooi blijft staan, verstijfd van schrik, òf hij vlucht. Een andere mogelijkheid bestaat er voor Numa niet en juist daarom deed Tarzan iets wat de leeuw niet verwacht had.

Toen Numa aanviel, sprong de aapmensch op hem toe. De toeschouwers zwegen. Ademlooze stilte lag over het Colosseum en zelfs Sublatus vergat voor een oogenblik, dat hij keizer was en boog zich voorover.

Numa trachtte zich in zijn sprong om te draaien, maar hij gleed uit en zijn groote klauw miste Tarzan, want de aapmensch was opzij gesprongen en gedurende de seconde, die Numa noodig had, om zich om te wenden, bemerkte hij, dat de rollen omgedraaid waren en dat de prooi, die *hij* had willen bespringen, nu *hem* besprongen had.

Tarzan van de Apen sprong op Numa's rug. Een stalen arm omsloot de hals van het dier. Een ijzeren ring sloot zich om zijn maag en toen Numa zich omwendde om het wilde dier op zijn rug, te bijten, sloot de ijzeren tang om zijn hals zich steeds nauwer, zoodat hij met zijn klauwen niets kon uitrichten. Hij sprong in de lucht om zich van zijn tegenstander te ontdoen, maar Tarzan bleef op Numa's rug zitten en met zijn vrije hand zocht hij zijn dolk. De leeuw voelde, dat hij het onderspit zou moeten delven en hij werd waanzinnig van angst. Hij rolde zich op zijn rug en lag boven op zijn tegenstander en op dat oogenblik was de betoovering verbroken en begon de menigte weer te gillen en te brullen. Nog nooit had iemand zooiets in de arena gezien. Niemand had gedacht, dat het mogelijk zou zijn, dat een mensch zich op een dergelijke wijze zou verdedigen en allen juichten Tarzan toe, hoewel ze er

nog steeds van overtuigd waren, dat de aapmensch den ongelijken strijd zou verliezen. En op dat oogenblik vond Tarzan zijn dolk en dreef hij het staal diep in Numa's zijde, juist achter den linker elleboog. Hij haalde zijn wapen ver uit en stak nogmaals toe, maar de pijn scheen Numa wilder als ooit te maken en hij deed wanhopige pogingen om den man van zijn rug te schudden om hem aan stukken te kunnen scheuren.

Numa's bloed vermengde zich met het schuim op zijn lippen en na een laatste wanhopige poging om zich van zijn vijand te verlossen, wankelde hij en viel dood op het purperen zand.

Tarzan van de Apen sprong overeind. Het woeste gevecht met het verscheurende dier en het bloed dat hij zag, ontteden hem van het laatste restje beschaving dat hij nog had. Er stond daar geen Engelsche lord. Er stond daar zelfs geen mensch maar het was een wild dier, dat zijn hoofd ophief en de woeste overwinningskreet van den menschaap uitstootte, een kreet, die de menigte tot zwijgen bracht en hun een rilling over den rug deed loopen. Maar een oogenblik later kwam de aapmensch tot zichzelf. Zijn lippen krulden zich tot een glimlach, toen hij zich bukte en het bloed van zijn dolk aan Numa's manen afveegde.

Caesar was woedender dan ooit toen hij de beteekenis begreep van de ovatie die het volk van Castra Sanguinarius, den barbaar bracht. Al trachtte hij het te verbergen, hij wist zeer goed, dat hij niet populair was en dat men zijn zoon zelfs haatte en verachtte.

Deze barbaar was een vriend van Maximus Praeclarus, wien hij onrecht had aangedaan en Maximus Praeclarus, die de populairste officier bij de troepen was, was verloofd met Dilecta, de dochter van Dion Splendidus, welke zich makkelijk genoeg van het

purper zou kunnen meester maken, wanneer een man als Tarzan hem daarbij hielp ... maar ... dat alles zou niet gebeuren als hij Tarzan de vrijheid niet gaf die hem volgens de wetten van de spelen toekwam.

Terwijl Tarzan in de arena wachtte en het volk zijn kelen heesch brulde, mengden zich steeds meer soldaten tusschen de toeschouwers.

Caesar fluisterde een oogenblik met den leider van de spelen. Toen klonk trompetgeschal en de prefect stond op en hief zijn hand op.

Langzamerhand werd het stil en het volk wachtte. Het wilde hooren welk een buitengewone eer men dezen held zou aandoen. De prefect schraapte zijn keel.

„Deze barbaar heeft een zoo buitengewone kracht en behendigheid ten toon gespreid, dat Caesar zijn onderdanen nog een zeer speciaal schouwspel wil doen genieten en besloten heeft om nog een nummer toe te voegen aan het programma van de spelen, waarin de barbaar nogmaals zijn kracht mag toonen.

Dit volgende en laatste nummer zal ...” Maar de prefect kon den zin niet beëindigen, want een gemompel, dat langzamerhand tot een groote kreet aanzwol, deed Caesar begrijpen, dat het volk het met hem niet eens was.

De menigte gaf niets om ‚fair play‘ maar het wilde thans zien hoe de populaire held van den dag geëerd zou worden. Men wilde hem nog wel eens zien vechten, maar eerst moest hij de eer ontvangen, die hem toekwam en allen, die Sublatus haatten, voelden, dat zijn handelwijze oneerlijk was. Dreigende kreten stegen op en alleen de glinsterende pieken van de soldaten hielden de menigte in bedwang.

In de arena deden de slaven snel hun plicht. Numa was weggesleept, versch zand was gestrooid en toen de laatste slaaf verdween en Tarzan alleen

achterbleef in de arena, gingen de dreigende poorten nogmaals open.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

Toen Tarzan zich omwendde en naar de poort keek zag hij, hoe zes groote mannetjesapen de arena binnenkwamen. Zij hadden den overwinnaarskreet door de lucht hooren rollen en zij bevonden zich in een opgewonden toestand. De lange opsluiting had hen geprikkeld en het gesar der inwoners van Castra Sanguinarius, had hun opgezweept; voor zich zagen ze een van die gehate Tarmanganis. Dat was een van die wezens die hen gevangen had en gesard en gepijnigd.

„Ik ben Gayat,” gromde een van de apen. „Ik ben een groot dooder.”

„Ik ben Zutho,” gromde een ander. „Ik ben een groot dooder.”

„Doodt den Tarmangani,” brulde Go-Yad en langzaam kwamen de zes apen op Tarzan toe. Enkelien liepen recht overeind, anderen steunden zich met hun armen op den grond.

De menigte brulde en schold. „Weg met Sublatus! Weg met den keizer!”

Allen waren opgestaan, maar de glinsterende pieken hielden hen in bedwang en toen enkele moedigen hun plaats wilden verlaten en naar Caesar's loge wilden gaan, eindigden zij hun leven terstond. Hun lijken vormden een waarschuwing voor de anderen.

Sublatus wendde zich om en fluisterde een van zijn gasten in het oor: „Laat dit een les zijn voor allen die Caesar durven beleedigen.”

„Zoo zij het,” antwoordde de gast. „Caesar is

almachtig." Maar de lippen van den eere-gast waren blauw van angst toen hij zag, hoe groot de menigte was en hoe weinig glinsterende pieken er zich bevonden tusschen de woedende toeschouwers en de keizerlijke loge.

De apen naderden met Zutho vooraan. „Ik ben Zutho,” riep hij uit. „Ik ben een groot dooder.”

„Maar gij doodt uw vrienden toch niet, Zutho?” vroeg Tarzan. „Ik ben Tarzan van de Apen.”

Zutho bleef verbaasd staan.

„De Tarmangani sprak de taal van de groote apen,” sprak Zutho.

„Ik ken hem,” zei Go-Yad. „Hij was koning van mijn stam toen ik nog een jonge aap was.”

„Het is Withuid,” zei Gayat.

„Ja,” zei Tarzan. „Ik ben Withuid. Ze hebben ons gevangen genomen. Deze Tarmanganis zijn mijn vijanden en jullie vijanden. Ze willen, dat we met elkaar zullen vechten, maar dat zullen we niet doen.”

„Nee,” zei Zutho, „wij vechten niet met Tarzan.”

„Goed,” zei de aapmensch en de groote apen kwamen om hem heen staan en besnuffelden hem.

„Wat is dat?” vroeg Sublatus. „Waarom vallen ze hem niet aan?”

„Hij heeft hen betooverd,” antwoordde Caesar's eeregast.

De menigte keek verbaasd toe. Zij hoorden hoe de beesten en de man tegen elkander gromden. Zij konden niet gissen, dat zij zich bedienden van de taal der apen.

Zij zagen, hoe Tarzan zich omwendde en op Caesar's loge toeliep. De aapmensch en de groote apen bleven vlak voor de loge staan. Tarzan liet zijn oogen snel over de tribunes dwalen. De muur was afgezet met soldaten en zelfs Tarzan zou die muur niet kunnen passeeren.

„Uw plan is mislukt, Sublatus. Ge hebt gedacht,

dat deze dieren mij in stukken zouden scheuren, maar zij zullen mij geen kwaad doen. Wanneer ge nog iets van plan zijt, doe het dan snel, want mijn geduld is ten einde en op één woord van mij zullen deze apen mij volgen in uw loge en u doden.”

Tarzan zou het zeker niet bij een bedreiging gelaten hebben, als hij niet geweten had, dat Sublatus' dood hem niet zou redden van de pieken der soldaten. Hij wist niet, dat het volk opgestaan zou zijn om hem te beschermen en dat allen zich met vereende kracht tegen den tyran gewend zouden hebben.

Tarzan wilde, dat ook Casius Hasta en Caecilius Metellus met hem zouden kunnen ontsnappen, opdat zij hem zouden kunnen helpen bij het zoeken naar Erich von Harben. En toen de prefect hem dan ook beval, terug te gaan naar zijn kerker, ging hij heen met de zes apen.

Toen de poorten van de arena zich achter hem sloten, hoorde Tarzan het volk nog steeds brullen: „Weg met Sublatus!”

Toen de deur van den kerker openging, zag Tarzan alleen Maximus Praeclarus.

„Welkom Tarzan!” riep de jonge patriciër uit. „Ik had niet gedacht dat ik u ooit terug zou zien. Hoe is het mogelijk, dat gij leeft en toch nog niet in vrijheid zijt gesteld.”

„Dat is Caesar's ‚rechtvaardigheid,‘” antwoordde Tarzan glimlachend. „Maar onze vrienden zijn tenminste vrij, want ik zie hen niet meer hier.”

„Gij vergist u barbaar,” zei de cipier. „Uw vrienden zitten veilig in een andere cel.”

„Maar ze hebben hun vrijheid toch bevochten,” riep Tarzan uit.

„Gij ook,” grinnikte de cipier, „maar gij zijt toch ook niet vrij?”

„Dat is verraad,” riep Praeclarus uit. „Dat kan niet waar zijn.”

De cipier haalde zijn schouders op. „Het is waar.”

„En waarom?” vroeg Praeclarus.

„Meent gij, dat Caesar, dat aan een arme soldaat zal vertellen?” vroeg de cipier; „maar het gerucht gaat, dat Caesar u en uw vrienden vreest, omdat het volk op uw hand is en gij Dion Splendidus tot keizer zoudt kunnen uitroepen.”

„Juist,” zei Praeclarus, „en dus blijven we voor onbepaalden tijd hier?”

„Niet voor onbepaalden tijd,” grinnikte de cipier en hij sloot de deur.

„Zijn blikken en zijn toon bevallen mij niet,” zei Praeclarus. „De Goden zijn ons slecht gezind, maar hoe zou ik iets anders kunnen verwachten wanneer zelfs mijn beste vriend mij in den steek laat?”

„Gij meent Appius Applosus?” vroeg Tarzan.

„Ja. Als hij de sleutels had gebracht, konden wij thans ontvluchten.”

„Misschien zal het ons toch nog wel gelukken,” antwoordde Tarzan. „Ik geef de hoop niet op voor ik dood ben en op dit oogenblik leven wij nog.”

„Gij kent Caesar's macht niet en gij weet niet hoe laaghartig hij is,” antwoordde Praeclarus.

„Maar Caesar kent Tarzan van de Apen ook niet.”

De duisternis was juist ingevallen en het was stikdonker in den kerker toen de twee mannen door een reet van den deur een licht zagen naderen. Zij wisten, dat er iemand aankwam met een toorts.

Overdag kwamen er in den kerker al weinig menschen maar 's avonds kwam er nooit iemand. Praeclarus en Tarzan zwegen en wachtten op de dingen die komen zouden.

Misschien zou de man hun kerker niet binnenkomen, maar het was wel waarschijnlijk en zijn bedoelingen zouden zeer zeker niet goed zijn. Lang behoefden ze niet te wachten, want zij hoorden hoe een sleutel in het slot gestoken werd en toen herkende Praeclarus den bezoeker.

„Appius Applosus,” riep hij uit. „Zijt gij toch gekomen.”

„Ssssssst,” waarschuwde Applosus hen en snel stapte hij naar binnen, keek even om zich heen bij het licht van de toorts en doofde daarna de vlam. „Gelukkig zijt gij alleen,” fluisterde hij en hij zette zich op den vloer naast de twee gevangenen.

„Gij beeft,” zei Praeclarus. „Wat is er gebeurd?”

„Ik ben niet bang voor wat er gebeurd is, maar wat voor er gebeuren zal,” fluisterde Applosus. „Gij hebt u zeker afgevraagd, waarom ik de sleutels nog niet gebracht heb. Gij hebt gedacht, dat ik u in den steek liet, maar het was mij tot op dit oogenblik onmogelijk, hoewel ik er mijn leven voor over had om u te redden.”

„Maar het kan voor den commandant van de Colosseumwacht toch niet moeilijk zijn om de gevangenen te bezoeken?”

„Ik ben geen commandant meer van de Colosseumwacht,” antwoordde Applosus. „Sublatus' wantrouwen schijnt opgewekt te zijn, want eenige oogenblikken nadat ik u verliet, werd ik van mijn plicht ontheven. Ik weet niet of iemand ons heeft hooren spreken of dat Sublatus mij alleen wantrouwde, omdat ik uw vriend was maar ik ben na mijn overplaatsing, bij de Porta Praetoria op wacht gesteld. Ik mocht zelfs niet naar huis terugkeeren en Caesar gaf als reden op, dat hij een oproer van de barbaren uit de buitendorpen verwachtte, wat natuurlijk een belachelijk voorwendsel was.

Ik heb mijn leven op het spel gezet nu ik mijn post een uur geleden heb verlaten en ik had het nog niet gedaan, wanneer de officier, die mij kwam aflossen, mij niet verteld had, wat er zou gebeuren.”

„Wat heeft hij u verteld?” vroeg Praeclarus.

„Hij vertelde mij, dat een officier van de paleiswacht bevel had gekregen, om vanavond naar uw

cel te gaan en u beiden te vermoorden. Ik haastte mij naar Festivitas en samen vonden wij de sleutels, die ik u beloofde te brengen, maar toen ik door de straten sloop, vreezende, dat het mij niet zou gelukken het Colosseum ongezien te bereiken, kneep de angst mij de keel toe, dat het al te laat zou zijn. Hier zijn de sleutels, Praeclarus. Als ik nog iets voor u doen kan, hebt ge slechts te bevelen.”

„Neen, beste vriend,” antwoordde Praeclarus. „Gij hebt reeds meer dan genoeg voor mij gedaan. Keer terug naar uw post en laten wij hopen, dat Caesar niet zal ontdekken, wat gij gedaan hebt.”

„Vaarwel dan! Het geluk zij met u,” zei Applosus. „Wanneer gij de stad wilt verlaten, denk er dan aan, dat Appius Applosus het bevel voert bij de Porta Praetoria.”

„Ik zal het niet vergeten,” antwoordde Praeclarus. „Maar ik hoop, dat ik uw leven niet opnieuw in gevaar zal moeten brengen.”

Appius Applosus wendde zich om, om den kerker te verlaten, maar stokstijf bleef hij plotseling staan. „Het is te laat,” fluisterde hij. „Kijk!”

Door de reet van de deur zagen de mannen een licht naderen.

„Zij komen!” fluisterde Praeclarus. „Haast u!” Maar Appius Applosus ging niet heen. Hij drukte zich naast de deur tegen den wand en trok zijn Spaansche zwaard.

Snel naderde het licht. De mannen hoorden het geluid van sandalen op de steenen en Tarzan wist, dat de bezoeker alleen was. Een man, gekleed in een lange, donkere mantel, deed de deur open. Hij hield zijn toorts boven zijn hoofd en gluurde naar binnen.

„Maximus Praeclarus,” fluisterde hij. „Zijt gij daar?”

„Ja,” antwoordde Praeclarus.

„Goed!” antwoordde de bezoeker. „Ik was er niet zeker van dat dit de goede cel was.”

„Waarvoor komt gij?” vroeg Praeclarus.

„Ik kom van den keizer. Hij zendt mij met een boodschap.”

„Is het een vriendelijke boodschap of niet?”

„Niet zeer vriendelijk,” lachte de bezoeker.

„Wij hebben u reeds verwacht.”

„Hoe kan dat?”

„Wij vermoeden dat gij komen zoudt, want wij kennen Sublatus,” antwoordde Praeclarus.

„Bid de Goden,” zei de officier, die zijn zwaard trok, „want gij zult sterven.”

Een koude glimlach speelde om zijn lippen toen hij de cel binnenkwam, want Caesar kende zijn mannen en hij wist wien hij voor deze daad moest kiezen. De officier was een man zonder geweten en al lang was hij jaloersch op Praeclarus. Toen Appius Applosus' zwaard op hem neersuisde en zijn schedel doorkliefde, lag nog steeds die glimlach om zijn lippen. De sluipmoordenaar viel voorover en daardoor viel de toorts uit zijn hand en een oogenblik later was de kerker weer in het diepste donker gehuld.

„Ga nu heen,” fluisterde Praeclarus, „en laat onze dankbaarheid u beschermen tegen de woede van Caesar.”

„Het had ons niet beter kunnen gaan,” fluisterde Applosus. „Gij hebt de sleutels. Gij hebt zijn wapens en gij hebt allen tijd om te ontvluchten. Vaarwel! Mogen de Goden u beschermen.”

Toen Applosus zachtjes wegsloop, opende Maximus Praeclarus de boeien en eindelijk waren de mannen weer bevrijd van de gehate kettingen. Zij behoefden niet lang over hun plannen te spreken, want al sinds weken dachten zij over niets anders. Zij moesten nu eerst Hasta en Metellus opzoeken

en zoo veel mogelijk gevangenen bevrijden op welke zij zouden kunnen rekenen, opdat die hun konden volgen in het riskante avontuur, dat hen wachtte.

Door de duistere gang slopen zij van cel tot cel en het bleek, dat allen hen gaarne wilden helpen als zij in ruil daarvoor hun vrijheid herkregen. Ook Lukedi, Mpingu en Ogonyo werden bevrijd. Zij hadden al bijna de hoop opgegeven om Metellus en Hasta terug te vinden, toen zij hen eindelijk aantroffen in een cel vlak bij den ingang van de arena. In dezelfde kerker bevonden zich eenige beroepsgladiatoren, die als overwinnaars uit het strijdperk waren getreden en die volgens de wetten van de spelen vrij gelaten hadden moeten worden, maar die Caesar om de een of andere gril opnieuw had opgesloten. Hun haat jegens den keizer was groot. Als één man schaarden zij zich onder de bevelen van Tarzan.

„Misschien zullen weinigen van ons levend de stad verlaten,” zei de aapmensch, toen allen bij elkaar waren, „maar wij kunnen ons tenminste wreken op den keizer voor het onrecht, dat hij ons aangedaan heeft.”

„En zij die mochten sterven zullen door de goden als helden worden ontvangen,” voegde Praeclarus er aan toe.

„Wij geven er niet om hoe wij sterven,” zei een gladiator, „maar wij zullen vechten voor ons recht. Vechten is ons leven.”

„Er zal genoeg gevochten worden, dat beloof ik je,” antwoordde Tarzan.

„Ga ons voor,” zei de gladiator.

„Maar eerst moet ik nog eenige vrienden bevrijden,” zei de aapmensch.

„Wij hebben toch alle cellen nagezocht?” vroeg Praeclarus. „Allen zijn nu vrij.”

„Nog niet,” antwoordde Tarzan. „Nog enkele

van mijn vrienden leven in gevangenschap en dat zijn de groote apen.”

ACHTTIENDE HOOFDSTUK.

In de kerkers van Castra Mare wachtten Erich von Harben en Mallius Lepus op de opening van de spelen, die den volgenden dag gehouden zouden worden ter eere van Validus Augustus.

„Ons wacht alleen de dood,” zei Lepus somber. „Onze vrienden zijn in ongenade gevallen of zij bevinden zich in de gevangenis of in ballingschap. De afgunst van Validus Augustus op zijn neef Casius Hasta is door Fulvus Fupus handig gebruikt om er zijn eigen bedoelingen mee te dienen.”

„En het is mijn schuld,” zei von Harben.

„Ge hebt u niets te verwijten,” antwoordde zijn vriend. „Dat Favonia u liefheeft is toch geen misdaad van u? Alleen Fupus heeft een schandelijke rol gespeeld.”

„Mijn liefde is nu een bron van smart voor Favonia en ook haar vrienden heb ik ermee getroffen en hier heeft men mij aan den muur vastgeketend en ik kan haar zelfs niet eens verdedigen.”

„Ach, als Casius Hasta maar hier was,” riep Lepus uit. „Dat is nog eens een man. Wanneer Caesar, Fupus adopteert, zou de heele stad opstaan tegen Validus Augustus wanneer Casius Hasta er slechts was om ons aan te voeren.”

En zoo praatten zij nog langen tijd verder. Zij waren droevig gestemd en zij zagen in dat hun positie hopeloos was. En op hetzelfde oogenblik, dat dit alles in Castra Mare voorviel, verzamelden de patriciërs uit Castra Sanguinarius, aan de andere kant van de vallei zich in de troonzaal van Sublatus.

De senatoren droegen hun fraaiste gewaden en de hoge officieren droegen hun gala-uniformen. Allen hadden hun vrouwen en dochters medegebracht om een groot feest bij te wonen, want Fastus, Caesar's zoon, zou dezen avond in het huwelijk treden met de dochter van Dion Splendidus.

Op straat had zich een groote menigte verzameld, die door de soldaten met hun pieken nauwelijks in bedwang kon worden gehouden. Het was een luidruchtige menigte en er klonk gemor ...

„Weg met den tyran!”

„Weg met Sublatus!”

„Weg met Fastus!” klonk steeds weer door de lucht.

Het geschreeuw bereikte ook de troonzaal, maar de patriciërs deden, alsof ze het volk niet hoorden schreeuwen. Wat hadden zij te vreezen? Had Sublatus niet dezen zelfden dag extra soldij uitbetaald aan alle soldaten? Zouden de legionairen hen niet tot hun laatsten ademtucht verdedigen? Het zou het verdiende loon zijn van de ondankbare bevolking als Sublatus zijn soldaten op hen afstuurde, want hij had alles gedaan voor het volk, wat hij kon. De spelen waren mooier geweest dan ooit en nog was het volk niet tevreden. Alle patriciërs verachtten het volk buiten het paleis, maar zij spraken er maar niet over, dat zij de troonzaal langs een achterpoort hadden bereikt, omdat de draagstoel van een der senatoren door het volk omgesmeten was en de inzittenden voor de woede van de menigte hadden moeten vluchten.

Onder elkaar spraken de patriciërs over koetjes en kalfjes en vol verlangen keken zij uit naar het feestmaal, dat na de huwelijksplechtigheid gegeven zou worden, maar in een andere kamer van het paleis zat de bruid, omringd door haar slavinnen en haar moeder zat bij haar.

„Het zal niet gebeuren,” zei ze. „Nooit zal ik Fastus' vrouw worden.” In de plooiën van haar jupon hield zij het heft van een smalle, scherpe dolk omklemd.

In den gang van het Colosseum sprak Tarzan zijn metgezellen toe. Lukedi en een opperhoofd uit een van de buitendorpen met welke hij schouder aan schouder gevochten had, stuurde hij naar de Porta Praetoria.

„Ga naar Appius Applosus,” zei hij, „en vraag hem, u uit de stad te laten om der wille van Maximus Praeclarus. Ga de dorpen af en verzamel krijgers. Zeg hen, dat zij, als zij zich willen wreken op Caesar en hun vrijheid willen herkrijgen, nu moeten opstaan en vertel hen, dat zij zich moeten aansluiten bij de burgers uit de stad die den tyran verwenschen. Haast u, want er is geen tijd te verliezen. Verzamel in den kortst mogelijken tijd alle strijdbare mannen en breng hen door de Porta Praetoria naar het paleis van Caesar.”

Tarzan maande zijn makkers aan zoo zacht mogelijk te loopen en daarna bracht hij hen naar de vertrekken van de Colosseumwacht.

Het was een eigenaardige troep: er waren half naakte zwarten uit de buitendorpen, zwarte slaven uit de stad en bruine halfbloeden waaronder misdadigers en beroepsgladiatoren. Praeclarus, Hasta, Metellus en Tarzan voerden hen aan en vlak bij Tarzan liepen Gayat, Zutho en Go-Yad en de drie andere apen.

Ogonyo was er nu zeker van, dat Tarzan een duivel was, want hoe zou hij anders die apen met zich mee kunnen nemen zonder dat zij hem kwaad deden. Zonder twijfel was in ieder van die harige beesten de geest van een Bagego-opperhoofd gevaren. Als de kleine Nkima de geest van zijn grootvader was geweest, dan moesten dit wel geesten van

groote opperhoofden zijn. Ogonyo zorgde ervoor, dat hij niet te dicht bij de wilde dieren in de buurt kwam en zelfs de moedigste gladiator wachtte zich wel, hen te benaderen.

Toen zij bij de vertrekken van de wacht aankwamen, sprak Maximus Praeclarus de soldaten toe. Hij wist, tot wie hij zich richten moest en hij koos zijn woorden goed, want allang waren de soldaten van plan geweest te muiten. Alleen hun genegenheid voor enkele officieren, waaronder zich Praeclarus bevond, had hun zoolang in bedwang gehouden, maar nu grepen zij de gelegenheid, om den jongen patriciër naar de poorten van Caesar's verblijf te volgen, met beide handen aan.

Praeclarus stuurde een detachement soldaten onder bevel van een officier naar de Porta Praetoria. Zij moesten de poort desnoods met geweld nemen, wanneer zij Appius Applosus niet konden overhalen, de poort vrijwillig te openen en daarna moesten zij de krijgers uit de buitendorpen binnenlaten, wanneer dezen naderden.

Tarzan van de Apen bracht zijn makkers langs de Via Principalis naar het paleis. Zij droegen slechts enkele toortsen om niet te verdwalen, want het was een donkere nacht.

Toen zij hun doel naderden, zag de menigte die zich voor het paleis verzameld had, de lichten in de verte verschijnen en weldra deed het gerucht de ronde, dat Caesar versterking had laten aanrukken en dat er nog meer troepen aankwamen. De stemming van het volk werd er niet beter op en eenige belhamels, kwamen dreigend op hen toe.

„Wie is daar?” vroeg een van hen.

„Tarzan van de Apen,” antwoordde de aapmensch.

Het gebrul dat uit de menigte opsteeg, bewees, dat de bevolking hem nog steeds een warm hart toedroeg.

Binnen het paleis glimlachte Caesar minachtend, maar hij zou waarschijnlijk niet gelachen hebben, als hij geweten had, dat het volk zijn held begroette.

„Hoe zijt gij hier gekomen?” vroegen enkelen. „Wat gaat ge nu doen?”

„Wij zijn gekomen om Dilecta te redden uit de macht van Fastus en om den tyran van Castra Sanguinarius van den troon te sleepen.”

Een gebrul steeg op. „Doodt den tyran! Weg met de paleiswachten! Doodt hen!”

De menigte drong naar voren. De officier van de wacht, die meende, dat er versterking aangekomen was, omdat hij niet wist, dat de wacht van het Colosseum zich onder Tarzan's bevel had geschaard, beval zijn mannen, terug te trekken naar het paleis en de poort te sluiten. Het gelukte hem nog juist op tijd om de grendels voor de groote poort te schuiven, want op datzelfde oogenblik deed het volk een charge.

Een boodschapper haastte zich naar de troonzaal.

„Het volk is in opstand,” fluisterde hij Sublatus toe, „en verscheidene soldaten, gladiatoren en slaven hebben zich bij de opstandelingen aangesloten. De muiters werpen zich op de poort en lang zal die het niet uithouden.”

Caesar stond op en liep zenuwachtig heen en weer, maar spoedig had hij een besluit genomen en hij beval:

„Zend boodschappers naar alle poorten en naar alle wachtlokalen. Concentreer de troepen bij de poort van het paleis. Laten zij zoo veel mogelijk menschen dooden, al blijft er ook geen burger in Castra Sanguinarius over. Neem niemand gevangen.”

Als een loopend vuurtje deden Sublatus' woorden de ronde door de menigte, maar het volk had vertrouwen in de soldaten en Maximus Praeclarus en bleef de poort bestoken. Hoewel velen door de

spijlen der poort heen gedood werden, namen steeds weer anderen hun plaats in en de poort zou het zeker niet lang meer uithouden. Toch vreesde Tarzan, dat de versterking op tijd zou arriveeren en dan was de ongedisciplineerde menigte natuurlijk een gemakkelijke prooi voor de geoefende soldaten.

Tarzan verzamelde eenigen van de flinkste mannen om zich heen en ontvouwde een nieuw plan, dat met gejuich ontvangen werd. Daarna draaide hij zich om en gevolgd door de apen en zijn blanke vrienden, waarbij zich nog een zestal bekende gladiatoren hadden gevoegd liep hij den donkeren weg af.

Het huwelijk van Fastus en Dilecta zou ingezegend worden voor Caesar's troon. De hoogepriester van den tempel had zijn plaats al ingenomen en naast hem wachtte Fastus; een deur ging open en langzaam naderde de bruid gevolgd door de bruidsmisjes.

Dilecta was bleek, maar zij bleef kalm toen zij langzaam op den troon toestapte. Velen fluisterden, dat zij een goede keizerin zou zijn, zoo edel was haar gelaat. Zij zagen den kleinen dolk niet, die Dilecta in haar rechterhand hield. Langzaam liep zij op den troon toe, maar zij bleef niet voor den priester staan, zooals men verwacht had. Zij liep hem voorbij en ging op Sublatus toe.

„Het volk van Castra Sanguinarijs heeft het steeds als een voorrecht beschouwd, dat Caesar niemand ooit zijn hooge bescherming onthoudt”, zei ze. „Caesar maakt niet alleen de wet ... hij is de wet. Of hij is de personificatie van de rechtvaardigheid óf hij is een tyran. Wat zijt gij, Sublatus?”

Caesar werd vuurrood. „Wat zijn dat voor kuren, meisje?” vroeg hij. „Hoe durft gij zulke woorden tot den keizer te spreken?”

„Het is mijn laatste hoop,” antwoordde Dilecta, „en hoewel ik wist, dat ook die hoop ijdel zou blijken te zijn, voelde ik, dat ik alles moest beproeven.”

„Kom, kom,” zei Sublatus. „Genoeg met die dwaasheden. Neem uw plaats in voor den priester en spreek uw bruidseed uit.”

„Gij kunt mij uw bescherming niet weigeren,” riep het meisje uit. „Ik roep de bescherming in van Caesar. Dat is mijn goed recht als burgeres van Rome. Wanneer gij een rechtvaardig keizer zijt, dan kunt gij mij uw bescherming niet weigeren, Sublatus.”

Met moeite beheerschte de keizer zich. Hij werd vuurrood en sprak toen:

„Kom morgen bij mij. Ik zal alles voor u doen wat gij wenscht.”

„Als gij mij *nu* niet aanhoort, dan zal er voor mij geen morgen bestaan. Ik vraag *nu* mijn recht.”

„Wel,” vroeg Caesar koel, „welken gunst wenscht gij dan?”

„Ik vraag geen gunst,” antwoordde Dilecta. „Ik vraag of de belofte vervuld is, waarvoor ik dezen vreeselijken prijs betaal.”

„Wat meent gij?” vroeg Sublatus. „Over welke belofte spreekt gij?”

„Ik wil Maximus Praeclarus hier als vrij man begroeten,” antwoordde het meisje, „voor ik mijn eed van trouw aan Fastus zweer. Gij weet, dat mij dat beloofd is, als ik Fastus wilde trouwen.”

Caesar stond op. „Dat is onmogelijk!” riep hij uit.

„Dat is zeer goed mogelijk,” riep een stem van uit den linkerhoek van de troonzaal, „want Maximus Praeclarus staat hier achter mij.”

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

Sublatus' gasten wendden zich allen verbaasd om. Het geluid kwam van een van de balkons en spoedig hoorden Tarzan en zijn makkers luide roepen:

„Het is de barbaar! Maximus Praeclarus!”

„De wacht! De wacht!” gilde Caesar, toen Tarzan zich langs een van de pilaren naar beneden liet glijden, terwijl zes harige apen hem volgden. Een dozijn zwaarden vlogen uit hun schede, toen Tarzan en zijn zes volgelingen op den troon toesprongen.

Vrouwen gilden en enkelen vielen in zwijm. Caesar dook in elkaar. Hij was verstijfd van angst.

Een van de patriciërs sprong met geveld zwaard op Tarzan af, maar Go-Yad zat een seconde later op zijn rug. Zijn geweldige snijtanden verdwenen in den hals van den patriciër en toen stond de groote aap op, zette zijn voet op het lichaam van zijn slachtoffer en zijn overwinningskreet schalde door de troonzaal. De andere patriciërs durfden niet naderbij te komen en Fastus vluchtte gillend, terwijl Tarzan op Dilecta toeging. Toen de apen langzaam de treden van den troon beklommen, stond Caesar wankelend op en verborg hij zich als een kind achter dien troon, die het symbool was van zijn macht en heerlijkheid.

Maar het duurde niet lang of de edelen en officieren kregen hun tegenwoordigheid van geest terug; toen zij zagen dat slechts één barbaar en zes groote apen hen zoo hadden doen schrikken, drongen zij naar voren. Op datzelfde oogenblik ging een kleine deur open en Maximus Praeclarus, Casius Hasta, Caecilius Metellus en alle andere metgezellen van Tarzan, die langs een trap naar beneden waren gekomen, traden de troonzaal binnen. Tarzan had hen vanuit een tak, die over het dak van het paleis

heenhing, toegang verschaft tot het heiligdom van den keizer.

Toen Caesar's verdedigers op den aapmensch toesprongen, zagen zij de beste zwaardvechters uit Castra Sanguinarius tegenover zich, want de beroepsgladiatoren stonden voorop. Tarzan duwde Dilecta naar de achterhoede, want hij wilde met Praeclarus den aftocht dekken.

Langzaam trokken Dilecta's verdedigers terug, want het aantal van Sublatus' volgelingen was veel grooter. De gladiatoren en Tarzan en zijn drie blanke vrienden vochten als razenden, maar de groote apen konden weinig uitrichten, want zij verloren al spoedig het onderscheid tusschen vriend en vijand uit het oog.

En buiten, op de Via Principalis, trachtte de menigte de poort in te drukken en toen haar dit gelukte, overstroomde de woedende bevolking het gebied om het paleis. De wacht werd overweldigd, maar de oude soldaten, waaruit de paleiswacht was samengesteld, wisten het volk bij den ingang van het paleis nogmaals tot staan te brengen. De oproerlingen waren nu nog versterkt door barbaren uit de buitendorpen en de troepen, die al van de poorten waren gekomen, konden niets uitrichten.

De paleiswacht had een werptuig naar den ingang gesleept en voortdurend vielen er groote steenen tusschen de menigte doch slechts weinigen werden geraakt en de voortdurende aanvallen op de paleiswacht konden niet zonder uitwerking blijven.

In de verte klonk trompetgeschal. Het kwam uit de richting van de Porta Decumana en van de Porta Principalis Dextra. Eerst legde de menigte het trompetgeschal verkeerd uit. Ze riepen hoera en de lafaards, die altijd achteraan staan en het steeds aan anderen overlaten om de kastanjes uit het vuur te halen, dachten, dat er nog meer troepen aan het

muiten waren geslagen, maar hun vreugde was van korten duur, want een georganiseerde compagnie soldaten kwam den hoek om en viel de menigte met pieken en zwaarden aan, zoodat de achterhoede van het volk gillend in alle richtingen vluchtte.

Het bleek, dat de meeste soldaten niet aan de muiterij hadden deelgenomen. Het gelukte eenige compagnieën, de Via Principalis van volk te zuiveren en daarna werd ook het gebied om het paleis schoongeveegd. De opstandelingen vluchtten naar alle richtingen terwijl de soldaten hen met vlammeende toortsen en bloedige zwaarden achtervolgden.

Tarzan en zijn volgelingen hadden zich in een kleine kamer achter den troon verschanscht en konden den ingang tot de kleine kamer gemakkelijk verdedigen, maar toen zij door het raam wilden ontsnappen, zagen zij, hoe de tuin om het paleis gevuld was met soldaten en zij begrepen, dat het oproer bloedig onderdrukt was.

Het kleine kamertje, waarin zij zich bevonden kon hen nauwelijks bevatten, maar het was wel een uitstekende schuilplaats want er waren slechts twee openingen; de deur naar de troonzaal en een raam, dat op den tuin uitzag. Maar wanneer het oproer onderdrukt was, hoe konden zij dan uit dit kamertje ontsnappen? Op het oogenblik, dat de honger en de dorst hun begonnen te plagen, zou dit toevluchtsoord voor hen een kerker worden, waarin zij misschien allen zouden moeten sterven.

„O, Dilecta,” riep Praeclarus uit, „ik heb u gevonden, maar nu zal ik u weer moeten verliezen. Ik heb niet goed gehandeld.”

„Ge hebt mij van den dood gered,” antwoordde het meisje en zij toonde Praeclarus den dolk. „Liever deze dolk als Fastus tot echtgenoot en als ik nu sterf, dan zal ik toch langer geleefd hebben als wanneer

ge niet gekomen waart en ik zal tenminste gelukkig sterven, want gij zijt bij mij.”

„Het is nu geen tijd om over sterven te spreken,” zei Tarzan. „Had gij een paar uur geleden gedacht, dat gij elkaar ooit zoudt terugzien? Welnu, over enkele uren is alles misschien veranderd.”

Eenige gladiatoren hadden Tarzan's woorden gehoord en schudden hun hoofden.

„Niemand van ons zal deze kamer levend verlaten,” zei een van hen. „Wij zullen verbrand worden of voor de leeuwen geworpen, maar hoe dat zij, het is beter om met het zwaard in de hand te sterven als in den kerker en daarvoor danken wij den blanken barbaar.”

Tarzan haalde zijn schouders op. „Ik ben nog niet dood,” zei hij, „en ik denk er niet over voor mijn tijd gekomen is ... en dan is het al te laat om erover te denken.”

Maximus Praeclarus lachte. „Misschien hebt gij gelijk,” zei hij. „Wat moeten we nu doen? Bedenk een plan om ons hieruit te helpen.”

„Wanneer we zelf niets kunnen doen,” antwoordde Tarzan, „dan moeten we rekenen op het geluk en misschien kunnen onze vrienden ons wel helpen of kunnen wij onzen vijand met een list verschalken. Het ziet er op het oogenblik slecht voor ons uit, maar misschien zal zich wel een mogelijkheid voordoen.”

„Kijk,” zei Metellus en hij wees op het raam. „Zij stellen een werptuig op in den tuin.”

„De muren zijn stevig genoeg,” antwoordde de aapmensch. „Denkt gij dat ze de muren kunnen doorboren, Praeclarus?”

„Dat niet,” antwoordde de Romein. „Maar ieder projectiel, dat door het raam vliegt, zal een slachtoffer maken, want de kamer is te klein om het raam vrij te maken.”

De soldaten hadden niet kunnen verhinderen, dat de verdedigers de eiken deur van het kamertje sloten. Het was eenigen tijd stil geweest in de troonzaal en er werden geen pogingen gedaan om de deur weer te openen; van de zijde van den tuin waren eenige aanvallen gedaan, maar de verdedigers hadden de aanvallers zoo warm ontvangen, dat de soldaten wel begrepen, ook hiermede geen succes te zullen hebben.

En nu werd er in den tuin een werptuig opgesteld en de officieren richtten het op den muur.

Dilecta was naar een hoek van de kamer gebracht waar het het veiligste was en Tarzan en zijn luitenants keken naar buiten om de bewegingen van den vijand te kunnen volgen.

„Zij schijnen niet op het raam te mikken,” zei Casius Hasta.

„Neen,” antwoordde Praeclarus. „Ik denk dat zij een gat in den muur willen maken om ons dan te kunnen overvallen.”

„Wanneer wij het werptuig zouden kunnen overmeesteren,” mompelde Tarzan, „dan zou het er slecht voor *hun* uitzien. Laten we dat maar doen, wanneer het er voor *ons* hier slecht gaat uitzien.”

Een doffe slag op de deur aan de andere zijde van de kamer deed de verdedigers opzien. De deur trilde en de steenen muren schudden op hun grondvesten.

Casius Hasta lachte maar het ging niet van harte. „Zij willen ons met een ram uit de kamer drijven,” zei hij.

En nu werd het eerste schot met het werptuig afgeschoten. De muren dreunden onder den slag der zware projectielen en de deur zou het zeker ook niet zoolang meer uithouden.

De troepen in den tuin deden kalm en rustig hun plicht. Wanneer de projectielen van het werptuig hun doel troffen ging er een gejuich op. Het

werptuig scheen weinig schade aan te richten, maar met het inrammen der deur hadden de aanvallers meer succes.

„Kijk,” zei Metellus,” zij veranderen de opstelling van het werptuig. Zij zien, dat zij tegen den muur toch niets kunnen uitrichten.”

„Nu mikken ze op het raam,” zei Praeclarus.

„Bukken! Gaat allemaal op den vloer liggen,” beval Tarzan. „Vlug! De hamer valt.”

Het volgende projectiel kwam vlak naast het raam terecht en weer juichten de soldaten in den tuin.

„Dat hadden ze direct moeten doen,” zei Hasta. „Er is nu werkelijk een stuk uit den muur gebroken en zoo zal het wel gelukken, een groot gat te maken.”

Nauwelijks had hij het gezegd of een tweede projectiel sloeg weer een stuk van den muur weg.

„De deur,” riep Tarzan uit, toen de eiken planken eindelijk mee begonnen te geven.

Een twaalftal gladiatoren stond gereed om de soldaten te ontvangen, want zij verwachtten wel, dat dezen een aanval zouden doen, zoodra de deur in elkaar zou zakken. In een hoek van de kamer zaten de zes apen te grommen en Tarzan moest hun steeds weer verzekeren, dat deze Tarmanganis zijn vrienden waren.

Toen de deur inzakte, bleef het aan beide zijden even stil. Beide partijen wachtten, om te zien, wat de andere partij zou doen en op dat oogenblik klonk door de lucht een eigenaardig suizen en weer raakte een projectiel den muur naast het raam.

De opening werd nu steeds grooter en het scheen, dat de soldaten tevoren met elkander hadden afgesproken om van twee kanten tegelijk aan te vallen, maar Tarzan riep zijn apen toe:

„Houdt hen tegen, Zutho! Doodt hen, Go-Yad!”

Zijn metgezellen huiverden, toen zij die grommende geluiden uit zijn keel hoorden komen, want

zij begrepen niet, dat hij de apen in hun eigen taal toesprak, maar toen zagen ze hoe de harige beesten zich op den eersten soldaat wierpen, die door het raam wilde klimmen. De soldaten waren moedig genoeg en twee van de apen werden gedood, maar toen konden Caesar's soldaten het niet langer uithouden en in een paniek vluchtten zij.

„Hen achterna,” riep Tarzan. „Allen den tuin in. Wij moeten het werptuig nemen en het op de soldaten richten. Wij zullen de deur naar de troonzaal verdedigen en gij, Praeclarus, maakt u meester van het werptuig.”

De apen snelden het raam uit en Maximus Praeclarus, Casius Hasta en Caecilius Metellus volgden hen met een gedeelte van de gladiatoren en slaven.

Tarzan verdedigde de deur met de overblijvende gladiatoren en hij wist het vol te houden tot het werptuig overmeesterd was.

Even keek hij om en toen zag hij, hoe Mpingu, Dilecta snel uit het raam hielp. Op dat oogenblik wendde hij zich om en langzaam trok hij met zijn metgezellen terug naar het raam.

Praeclarus wachtte tot al zijn metgezellen door de opening de kamer hadden verlaten en toen liet hij den hamer vallen en een groot projectiel vloog door het raam en kwam midden tusschen de soldaten terecht. Het noodlot scheen Tarzan en zijn metgezellen gunstig geweest te zijn, maar weldra bleek hen, dat zij in den tuin er niet beter aan toe waren als in de kamer. Pieken vlogen door de lucht, want de soldaten omringden hen van alle zijden. Hoewel het werptuig en de zwaarden van de verdedigers den vijand op eerbiedigen afstand hielden, geloofde niemand, dat zij lang weerstand zouden kunnen bieden aan de aanvallen van de soldaten, vooral ook, omdat deze zooveel beter waren toegerust.

Langen tijd werd er gevochten, maar eindelijk

ontstond er een pauze en als bij stilzwijgende afspraak gingen de verdedigers een oogenblik rusten. De drie Romeinen bleven de bewegingen van den vijand gadeslaan. „Zij maken toebereidselen voor een aanval met de pieken, zei Praeclarus.

„Dat zal dan een einde maken aan ons leven,” merkte Casius Hasta op.

„Mogen de Goden ons goedgunstig ontvangen,” zei Caecilius Metellus.

„Ik denk dat de Goden meer voor hen voelen als voor ons,” zei Tarzan.

„Waarom?” vroeg Hasta.

„Omdat er van hen al zoovelen in den hemel zijn aangekomen en de Goden aan hen gewend zijn geraakt,” en hij wees op de lijken die in den tuin verspreid lagen. Casius Hasta glimlachte goedkeurend.

„Het zal niet lang meer duren of zij vallen ons aan,” zei Maximus Praeclarus en hij omhelsde Dilecta en kustte haar. „Dag lieveling,” zei hij, „hoe ijdel is het aardse geluk! Wat zijn de verwachtingen van een sterfelijk mensch toch dwaas!”

„Neem geen afscheid van mij, Praeclarus,” zei het meisje, „want waar gij heen gaat, ga ik ook heen.” Zij wees op den dolk, dien zij nog steeds in haar hand hield.

„Neen,” riep Praeclarus uit. „Beloof mij, dat ge dat niet zult doen!”

„En waarom niet? Is de dood niet zoeter als het leven met Fastus?”

„Misschien hebt gij gelijk,” zei Praeclarus droevig.

„Zij komen,” riep Casius Hasta uit.

„Houd u gereed!” riep Tarzan. „Verdedig u tot het uiterste. Beter sterven in het gevecht als in de kerkers van het Colosseum.”

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Vanuit de verte weerklonk boven het strijdgewoel uit een woeste kreet ... de strijders van beide partijen keken verbaasd om zich heen. Tarzan hief zijn hoofd op; zijn oogen schitterden en zijn neus ving vreemde geuren op. Vele gewaarwordingen flitsten door hem heen: ongeloof, hoop, verbazing en toen ... zekerheid. Zijn oogen fonkelden en terwijl het strijdgewoel in Caesar's tuin steeds toenam, zagen de soldaten van Sublatus zich plotseling van twee kanten bedreigd. Van de achterzijde werden zij ook aangevallen en vol schrik deinsden zij terug voor een horde ebonieten reuzen op wier trotsche hoofden witte veeren pronkten en uit wier keelen diezelfde wilde kreet klonk, die zij al eens van Tarzan hadden gehoord.

De Waziris waren gekomen. Vooraan zag Tarzan Muviro het opperhoofd en naast hem liep Lukedi, maar wat de aapmensch op dat oogenblik nog niet wist, dat was, dat alle krijgers uit de buitendorpen de Waziris in de stad gevolgd waren en dat zij het paleis al reeds bestormden om eindelijk hun wraak te kunnen koelen op den tyran.

De soldaten in den tuin wierpen hun wapens neer en smeekten om hun leven en Muviro snelde op Tarzan toe. Hij knielde voor hem neer, kuste zijn hand en op hetzelfde oogenblik sprong een klein aapje van een lagen tak op Tarzan's schouder.

„De Goden zijn de Waziris welgezind,” zei Muviro. „Wij zijn op tijd.”

„Ik begreep eerst niet hoe ge mij gevonden hebt, maar nu ik Nkima zie, is het mij duidelijk,” zei Tarzan.

„Ja, het was Nkima,” zei Muviro. „Hij is ons komen halen en hij heeft ons geleid. Vele malen wilden wij terugkeeren, omdat wij aan zijn verstand

twijfelden, maar steeds weer wist hij ons te overreden en nu hebben wij onzen Heer gevonden en kan hij ons terugbrengen naar ons eigen land.”

„Neen,” zei Tarzan, „ik kan nog niet meegaan. De zoon van mijn goeden vriend bevindt zich nog in deze vallei en gij komt juist op tijd om mij te helpen hem te redden.”

Ongewapende soldaten renden naar alle kanten en het kreunen der gewonden overstemde bijna de wilde kreten van de barbaren uit de buitendorpen, die nu eindelijk hun wraak konden koelen. Praeclarus ging op Tarzan toe.

„De barbaren uit de buitendorpen vallen de stad aan en vermoorden allen, die in hun handen vallen,” riep hij uit. „Wij moeten hen tegenhouden. Zouden uw krijgers ons willen helpen?”

„Zij zullen doen wat ik zeg,” antwoordde Tarzan. „Maar het zal niet noodig zijn om de barbaren met wapengeweld tegen te houden. Lukedi, waar zijn de blanke officieren die de barbaren bevelen?”

„Toen zij het paleis naderden,” antwoordde Lukedi, „werden de krijgers zoo opgewonden, dat zij hun blanke leiders alleen hebben gelaten en hun eigen opperhoofd zijn gevolgd.”

„Ga hun opperhoofd halen,” beval Tarzan.

Gedurende het half uur, dat volgde, reorganiseerden Tarzan en zijn luitenants hun strijdmachten en verschillende soldaten stelden zich nu ook onder hun bevelen. Zooveel mogelijk werden de gewonden verzorgd, terwijl uit het paleis de heesche kreten van de woedende negers klonken. Tarzan had de hoop opgegeven, dat Lukedi het opperhoofd zou kunnen overhalen om met hun mee te gaan, maar plotseling zag hij twee krijgers uit de buitendorpen op hem toekomen, wier uiterlijk en kleeding erop wezen, dat zij opperhoofden waren.

„Zijt gij de man, die zich Tarzan noemt?”

vroeg een der opperhoofden. De aapmensch knikte.

„Wij hebben u gezocht. Deze Bagego zegt, dat gij belooft hebt, dat ons volk niet meer in slavernij zal behoeven te leven en niet meer tot de arena veroordeeld zal worden. Hoe kunt gij, die zelf een barbaar zijt, ons dat garandeeren?”

„Ik *behoef u* daaromtrent geen zekerheid te geven, want ge hebt zelf de macht om er voor te zorgen,” antwoordde de aapmensch. „En ik zal u met mijn Waziris helpen, maar nu moet ge eerst uw krijgers verzamelen. Doodt niemand meer als het niet noodig is uit zelfverdediging. Verzamel uw krijgers en laat hen plaats nemen vóór het paleis. Daarna moeten alle opperhoofden en leiders in Caesar's troonzaal komen. Daar zullen wij rechtvaardigheid eischen, niet alleen voor dit oogenblik maar voor altijd. Ga nu!”

Het duurde eenigen tijd voor alle zwarten door hun opperhoofden verzameld waren en voor men hen opgesteld had in de Via Principalis. De Waziris namen plaats bij de verbrijzelde poort van Caesar's paleis en stelden zich op langs de kanten van de troonzaal tot aan den voet van den troon.

Op den troon zat Tarzan van de Apen en Praeclarus, Dilecta, Casius Hasta, Caecilius Metellus en Muviro stonden om hem heen, terwijl de kleine Nkima op zijn schouder zat en bitter klaagde, want Nkima was, zooals gewoonlijk, koud en had honger.

„Laat de soldaten Sublatus en Fastus gaan halen,” zei Tarzan tegen Praeclarus, „want deze zaak moet snel geregeld worden, omdat ik over een uur op marsch ga naar Castra Mare.”

Het duurde niet lang of de soldaten kwamen terug. Zij konden haast niet spreken van opwinding. „Sublatus is dood,” riepen zij uit. „Fastus is dood. De Barbaren hebben hen gedood. Alle gangen, zijn gevuld met de lijken van de senatoren en de officieren van het leger.”

„Is er niemand meer in leven?” vroeg Praeclarus en hij werd doodsbleek.

„Jawel,” antwoordde een van de soldaten, „zij hebben zich gebarricadeerd in een andere zaal en de zwarten hebben hun niet kunnen bereiken. Wij hebben hen gezegd, dat zij veilig waren en zij komen zoo dadelijk naar de troonzaal.”

De overblijvenden van de bruiloftsgasten traden de zaal binnen. Hun gewaden en uniformen waren besmeurd met bloed en hun vrouwen waren nog nerveus en bleek. Dion Splendidus liep vooruit en toen hij Dilecta zag, slaakte hij een kreet van vreugde en het meisje snelde op hem toe en omhelsde haar vader.

Tarzan's gelaat verhelderde, toen hij den ouden senator zag, want gedurende de weken, die hij in het huis van Festivitas had doorgebracht en gedurende zijn gevangenschap met Maximus Praeclarus in de kerkers onder het Colosseum had hij veel over den ouden senator hooren spreken en de aanwezigheid van Dion Splendidus maakte het mogelijk, spoedig den gang van zaken te regelen.

Hij stond op en hief zijn hand op. Het stemgeraas hield op en in doodsche stilte sprak Tarzan:

„Caesar is dood maar een van u moet zijn waardigheid over nemen.”

„Leve Tarzan! Leve den nieuwen keizer,” riep een van de gladiatoren. En allen namen den kreet over.

De aapmensch glimlachte en schudde zijn hoofd.

„Neen,” zei hij, „ik niet; maar er is hier een man in het vertrek, die u zal regeeren, wanneer hij de belofte wil nakomen, die ik de barbaren uit de buitendorpen gedaan heb.

„Dion Splendidus, wilt gij het keizerlijke purper aannemen op voorwaarde, dat allen voortaan vrije mannen zullen zijn? Dat zij niet meer in slavernij

zullen moeten zuchten en dat hun krijgers niet meer tot vechten in de arena zullen worden gedwongen?"

Dion Splendidus boog toestemmend het hoofd en zoo schiep Tarzan een keizer.

EEN-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Het jaarfeest van keizer Validus Augustus was lang niet zoo luisterrijk geweest als dat van Sublatus, hoewel de aanwezigheid van het veelbesproken Germaansche opperhoofd zeer de aandacht trok. Von Harben, die achter Caesar's praalwagen liep, zou zich misschien met de ijdelheid van den keizer vermaakt hebben, wanneer hij niet had ingezien, hoe ernstig zijn positie was.

Nog nooit had het er voor een gevangene zoo hopeloos uitgezien als voor Erich von Harben. En daarbij wist hij, dat een escadron ulahnen of een regiment marinesoldaten, dit geheele keizerrijkje ondersteboven zouden hebben gekeerd. Hij wist, dat de burgemeester van Berlijn een vrij wat machtiger man was als dit keizertje, maar hier was Validus Augustus gebieder en toen het feest ten einde was liet hij von Harben terugbrengen naar de cel, waarin hij met Mallius Lepus was opgesloten.

„Ge zijt vroeg terug,” zei Lepus. „Wat voor indruk heeft de optocht op u gemaakt?”

„Het volk heeft er niet veel aandacht aan geschonken, dus veel bijzonders zal het wel niet geweest zijn.”

„Validus heeft er niet veel voor over,” zei Lepus. „Hij gebruikt zijn geld liever voor eigen plezier, als dat hij het volk ermee zou amuseeren.”

„En zijn de spelen ook zoo vervelend?” vroeg von Harben.

„Och, veel kan Validus er niet aan doen. Mis-

dadigers hebben wij hier haast niet en slaven zijn te kostbaar. De meeste nummers bestaan uit gevechten tusschen wilde beesten en soms moet er eens een dief of een moordenaar tegen een gladiator vechten, maar verder zijn het toch voornamelijk beroepsgladiatoren en politieke gevangenen ... vijanden of zoogenaamde vijanden van Caesar. Gewoonlijk zijn die politieke gevangenen slachtoffers van intriges zooals het ook met ons het geval is.

Er zijn er op het oogenblik ongeveer twintig gevangen genomen en die twintig zullen het belangrijkste deel van de spelen uitmaken.”

„En als we overwinnen, laat men ons dan vrij?” vroeg von Harben.

„We zullen niet overwinnen. Daar heeft Fulvus Fupus wel voor gezorgd.”

„Het is verschrikkelijk,” mompelde von Harben.

„Zijt gij bang om te sterven?”

„Dat niet. Maar ik denk aan Favonia.”

„Daar moogt ge zeker wel aan denken,” zei Mallius Lepus. „Mijn nichtje kon beter dood zijn, als getrouwd met Fulvus Fupus.”

„Ik voel me zoo hulpeloos,” zei Von Harben. „Geen vriend heb ik hier en zelfs Gabula, mijn trouwe makker is verdwenen.”

„O ja, dat wilde ik u nog zeggen,” riep Lepus uit, „hij werd vanmorgen gezocht.”

„Gezocht? Is hij dan niet opgesloten in den kerker?”

„Jawel, maar men had hem gisteravond bevel gegeven, om met eenige andere gevangenen de arena gereed te maken en toen is hij in het duister ontvlucht. Nu zoeken ze hem overal.”

„Prachtig!” riep von Harben uit. „Dat is tenminste een lichtpunt. Al kan hij niets voor mij doen, ik ben blij, dat hij vrij is. Kan hij ontvluchten?”

„Castra Mare wordt goed bewaakt en de kroko-

dillen in het meer zijn misschien nog gevaarlijker dan de soldaten. Het is mogelijk, dat Gabula over de muur is geklommen, maar het is waarschijnlijker, dat hij zich in de stad verbergt en ik vermoed dat Septimus Favonius hem helpt.”

„Dus die arme kerel kan niet ontvluchten naar zijn eigen land?”

Mallius Lepus schudde zijn hoofd. „Dat is onmogelijk,” zei hij. „Al zijt gij de rots afgeklimmen, hij kan niet meer terug, zelfs al zou hij het pad vinden naar de Wiramwazi Bergen. Hij zou direct gepakt worden door de soldaten uit Castra Sanguinarius. Neen, er is geen kans, dat Gabula ontvlucht.”

Snel ging de tijd voorbij en weldra brak het uur aan, waarin Erich von Harben door de Colosseumwacht naar de arena gedreven werd.

Het Colosseum was overvol. De loges van de patriciërs waren geheel gevuld en de Keizer van het Oosten zat op zijn rijk versierden troon, waarover men een baldakijn gespannen had. Septimus Favonius, gebukt onder den last zijner zorgen, zat met zijn vrouw en dochter in zijn loge. Toen Favonia, Mallius Lepus en Erich von Harben in de arena zag verschijnen, beefde zij en een oogenblik sloot zij haar oogen.

Toen zij ze weer opende, was men bezig, alle mededingers in de spelen op te stellen voor de loge van den keizer. Behalve Mallius Lepus en von Harben waren er nog een twintigtal andere politieke gevangenen, allen uit den patricischen stand. Onder aanvoering van den kampioengladiator uit Castra Mare werden de beroepsgladiatoren binnengeleid. Het waren ruwe menschen wier motto steeds was: „Doodt of wordt gedood.”

Het volk verafgoodde den kampioengladiator en luidde werd Claudius Taurus toegejuicht. Verder waren er nog een paar dieven en een paar slaven,

terwijl een half dozijn leeuwen den stoet sloot.

Erich von Harben had in zijn studietijd veel gelezen over de spelen in het oude Rome. Dikwijls had hij zich voorgesteld hoe het Colosseum eruit zou zien met zijn duizenden toeschouwers, maar het beeld, dat hij zich van dit schouwspel gevormd had, leek weinig op de werkelijkheid. Hij hoorde het stemgeratel, terwijl hij een eerbiedige en aandachtige stilte verwacht had. Hij rook de uitwasemingen van zoovele lichamen, terwijl hij een aangenaam parfum had meenen te zullen ruiken. Hij had zich voorgesteld, dat het volk rustig op zijn plaatsen, aandachtig het verloop van de spelen zou volgen, maar de meesten letten niet eens op de arena wanneer het schouwspel niet zeer belangrijk was.

Kooplieden boden hun waren aan. Overal waren soldaten opgesteld en hoe anders ook waren de mededingers aan de spelen.

De patricier die voor hem liep, transpireerde hevig en Claudius Taurus' tunica was geheel doorweekt. Hij had zich gladiatoren steeds ingedacht als lenige, knappe mannen, maar het uiterlijk van Claudius Taurus was afschrikwekkend.

Toen allen voor de keizerlijke loge waren opgesteld, rook von Harben duidelijk de stank die om de zwarten heen hing. Het was drukkend warm en het geheele schouwspel was niet grootsch en niet waardig. Het was eerder walgelijk.

En toen keek hij naar den keizer. Validus was prachtig uitgedost en zijn zwarte dienaren wuifden hem met waaiers koelte toe. De officieren van het hof droegen kleurige uniformen en kurassen van zuiver goud. Toen dacht Erich von Harben, dat het in het oude Rome zeker ook wel zoo geweest zou zijn; rijk uitgedoste patriciers, vuile, weezinwekkende gladiatoren en het arme volk in de heete zon.

Was Validus Augustus eigenlijk geen even groot keizer als de bestuurders van het oude Rome, want regeerde hij niet de helft van zijn wereld? De prefect van de spelen nam het woord, maar von Harben verstond niet wat hij zei, want plotseling was zijn oog op Favonia gevallen.

Hij zag de angstige en droevige uitdrukking op haar gelaat en hij probeerde te glimlachen, maar het gelukte hem maar half, want er stonden tranen in zijn oogen.

Von Harben zag iemand passeeren achter de loge van den keizer langs en hij knipperde even met zijn oogen, want een oogenblik was hij er niet zeker van of hij waakte of hij droomde. Was dat Gabula, die zich daar verborg achter de gordijnen van Caesar's troon?

Toen beval de prefect hen, de arena te verlaten en von Harben pijnigde zijn hersens af om een verklaring te vinden voor Gabula's aanwezigheid op die gevaarlijke plek.

Zij, die in de spelen zouden moeten optreden, bevonden zich ongeveer midden in de arena toen een schrille gil hen plotseling deed stilstaan. Von Harben wendde zich snel om en zag, dat de opschudding in de keizerlijke loge ontstaan was, maar toen kon hij er toch niet langer aan gelooven, dat dit alles werkelijkheid was. Misschien was er geen Castra Mare? Misschien was er ook geen Validus Augustus? Maar jawel, Favonia kon geen droombeeld zijn. Hij zag hoe een neger, Caesar bij de keel gegrepen had en hem een dolk in het hart stootte en die neger was Gabula.

Het was allemaal zoo vlug in zijn werk gegaan, dat de schrille gil nog niet verklonken was of de keizer lag reeds dood aan den voet van zijn troon en Gabula was over den muur van de arena gesprongen en rende op von Harben toe.

„Ik heb u gewroken, Bwana,” riep Gabula uit. „Gij zijt gewroken.”

Alle toeschouwers brulden door elkaar, maar na eenigen tijd hoorden de mannen duidelijk den kreet: „Caesar is dood! Caesar is dood!”

Von Harben vatte weer moed. Hij greep Mallius Lepus bij zijn arm.

„Dit is onze kans,” fluisterde hij. „Misschien kunnen wij ontvluchten. Ze verbergen ons in de stad en vanavond vertrekken wij met Favonia.”

„Waarheen?” vroeg Mallius Lepus.

„God! Dat weet ik niet,” riep von Harben uit, „maar het is overal beter dan hier, want Fupus wordt nu keizer en als wij Favonia vanavond niet redden, zal het te laat zijn.”

„Dat is waar,” zei Mallius Lepus.

„Laten wij het vlug aan de anderen zeggen,” zei von Harben, „hoe meer er trachten te ontvluchten, hoe meer kans wij hebben dat het gelukken zal.”

De soldaten en de officieren keken gespannen naar de loge van den keizer. De meesten hadden nog niet eens gezien, wat er gebeurd was en daarom werd zelfs Gabula niet gearresteerd.

„De Goden zijn met ons,” riep Mallius Lepus uit, „Caesar is dood en misschien kunnen wij ontvluchten. Vlug!”

Met Mallius Lepus aan het hoofd snelden alle gevangenen op den uitgang van de arena toe. Alleen de beroepsgladiatoren bleven achter, want zij waren vrije mannen en hadden er geen belang bij, te ontvluchten.

„Dat de Goden met u zijn!” riep Claudius Taurus.

Niemand had op de gevangenen gelet en nu zij zoo plotseling ontvluchtten, waren de paar wachtposten bij den ingang van de arena spoedig overmeesterd. Een oogenblik later bevonden de gevan-

genen zich in de straten van Castra Mare. „Waarheen?” riep een van hen.

„Wij moeten ons verspreiden,” zei Mallius Lepus. „Ieder moet voor zichzelf zorgen.”

„Wij blijven bij elkaar, Lepus,” zei von Harben. „En daar is Gabula ook. Hij gaat met ons mee.”

„We zullen den moedigen Gabula niet alleen laten,” zei Mallius Lepus. „Maar nu moeten we eerst een schuilplaats vinden.”

„Aan den overkant van den weg is een lage muur,” zei von Harben, „en daar staan boomen omheen.”

De drie mannen klommen over den muur en bevonden zich al spoedig, in een tuin, waar het onkruid zoo welig tierde, dat het huis, dat bij den tuin hoorde, onbewoond moest zijn. Zij kropen door de boschjes en kwamen weldra bij het huis. De deur hing nog slechts aan één scharnier, de houten blinden waren op den grond gevallen en alles wees erop, dat dit een verlaten huis was.

„Het voordeel van deze schuilplaats is,” zei Mallius Lepus, „dat wij hier zoo dicht bij het Colosseum zijn, want niemand zal vermoeden, dat wij ons zoo vlak bij de arena hebben verborgen. Laten wij naar binnen gaan. Wij moeten ons ervan overtuigen, dat hier niemand woont.”

In de keuken stonden in den hoek een verroeste oven en een kapotte tafel. Aan de andere zijde van de gang was nog een kamer en het bleek, dat het huisje slechts uit twee vertrekken bestond. Het was in de andere kamer donker, want de blinden waren hier niet naar beneden gevallen. In een hoek zagen zij een ladder, die klaarblijkelijk naar het dak leidde en op een soort vliering, die de bewoners van het huis vroeger als proviandkamer gebruikt schenen te hebben, verborgen de drie mannen zich. Toen zij de kamer later nog eens zorgvuldig doorzochten,

zagen zij in een hoek eenige vodden liggen, waarschijnlijk de overblijfselen van een bed.

„We konden geen betere schuilplaats vinden,” zei Mallius Lepus. „Langs drie kanten kunnen we ontvluchten: naar den tuin of aan den anderen kant naar den weg of naar de vliering.”

„Hier zijn we veilig,” antwoordde von Harben, „en als het donker is, zullen wij het huis van Septimus Favonius wel ongezien kunnen bereiken.”

TWEE-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Oostelijk van Castra Sanguinarius marcheerden vijfduizend mannen. De witte pluimen van de Waziris, de uitrusting van de groote, krachtige soldaten, die Maximus Praeclarus volgden en de krijgsdos van de Barbaren uit de buitendorpen gaven aan het leger een krijgshaftig aanzien.

Zweetende slaven droegen werptuigen, rammen, katapulten en andere oorlogswerktuigen. Zij sleepten ladders en haken mee en Tarzan, wien het veel te langzaam ging, kon zich slechts met moeite inhouden. Maximus Praeclarus had hem verzekerd, dat het fort de eenige begaanbare weg naar Castra Mare verdedigde en dat het met behulp van deze oorlogswerktuigen genomen kon worden. De Waziris marcheerden vroolijk voort over de heete stoffige Via Mare en zongen hun oorlogsliederen. De geharde soldaten hadden het zwaar genoeg met hun wapenrusting en hun schilden en zij vloekten en gromden.

Toen zij het fort naderden, droegen de slaven juist het lichaam van Validus Augustus naar het paleis en Fulvus Fupus liet zichzelf uitroepen tot keizer, hoewel hij inwendig beefde voor het lot, dat hem te wachten stond, want al was hij een dwaas,

hij wist, dat hij in de stad niet populair was en dat vele patriciërs meer recht op het purper hadden dan hij.

De soldaten doorzochten de geheele stad Castra Mare om de ontsnapte gevangenen en den moordenaar van Validus Augustus te vinden, maar het toeval wilde, dat niemand Gabula herkend had, want slechts weinigen kenden hem en slechts weinigen hadden hem nu gezien.

Eenige dieven en een paar veroordeelde gladiatoren, die tezamen waren gevlucht, hadden zich verscholen in een kroeg, waar wijn werd geschonken en bespraken nu het geheele geval.

„Wat zal Fulvus Fupus doen als keizer?” vroeg een van hen.

„Hij is nog erger als Validus Augustus,” zei een ander. „Ik heb hem wel eens gezien in de Baden. Hij is dom en ijdel en zelfs de patriciërs haten hem.”

„Men zegt, dat hij de dochter van Septimus Favonius wil trouwen.”

„Ik heb haar vandaag in het Colosseum gezien,” zei de eerste spreker. „Ik ken haar goed, want zij deed steeds inkoopen in den winkel van mijn vader.”

„Zijt gij ooit in het huis van Septimus Favonius geweest?” vroeg een ander.

„Ja. Ik ben tweemaal in het huis geweest en ik ken den tuin ook.”

„Als een dergelijk meisje in de handen van een paar kerels als wij zou vallen, dan zouden we misschien de vrijheid en een mooi losgeld kunnen bedingen,” opperde een vent met een gemeen uiterlijk en een laag voorhoofd.

„En door wilde ossen uit elkaar getrokken worden?”

„Als men ons vangt, moeten we toch sterven.”

„Het is een goed plan.”

„De nieuwe keizer zal een groot losgeld voor zijn bruid betalen.”

De man, die Favonius' huis kende, stond op. „Ik

zal jullie naar het huis brengen en voor mij zullen ze de poort wel openen, want ze kennen me. Ik zal zeggen, dat ik iets kom brengen.”

„Gij zijt nog niet zoo dwaas als ge eruit ziet.”

„Neen en ik zal het grootste gedeelte van het losgeld opeischen.”

„Als er ooit iets van dat losgeld komt, dan deelen we gelijk op.”

* *

*

De avond viel toen Tarzan's leger bij het fort van Castra Mare aankwam. Casius Hasta, die de aanval zou leiden, liet de verschillende oorlogswerktuigen opstellen.

Binnen de stad bespraken Erich von Harben en Mallius Lepus een eventueele vlucht. Lepus wilde tot na middernacht wachten vòòr zij hun schuilplaats zouden verlaten.

„De straten zullen geheel verlaten zijn,” zei Mallius Lepus, „en de patrouilles kunnen we aan zien komen door de toortsen. Ik heb de sleutel van de tuinpoort en we zullen makkelijk den tuin van mijn oom binnen kunnen sluipen.”

„Misschien hebt gij gelijk,” zei von Harben. „Maar het is ondragelijk om nog zoolang te moeten wachten.”

Geduld,” antwoordde Lepus. „Fupus zal in de eerste uren heusch niet aan Favonia denken.”

Toen zij dit alles bespraken, klopte een jonge man op de deur van het huis van Favonius. In de schaduwen van de boomen verborgen zich eenige gestalten. Een slaaf opende een luikje en vroeg wie daar was.

„Ik ben de zoon van Tabernarius,” zei de jonge man. „Ik kom iets brengen uit den winkel van mijn vader voor de dochter van Septimus Favonius.”

De slaaf aarzelde.

„Ge herinnert u mij toch wel?” zei de jonge man; „ik ben hier dikwijls geweest.”

De slaaf hield het licht een beetje hoger en keek door het luikje.

„Ja,” zei hij, „uw gezicht komt mij bekend voor. Ik zal mijn meesteres gaan vragen, of zij u wenscht te zien. Wacht hier.”

„Wat ik breng, is van groote waarde,” zei de jonge man, „laat mij in de vestibule wachten, want ik ben bang, dat ik bestolen zal worden.”

„Goed,” zei de slaaf en hij opende de deur en liet den jongen man binnen.

Toen de slaaf naar zijn meesteres toeging, trok de zoon van Tabernarius snel de grendel van de deur. Hij opende de deur en floot.

De gestalten, die in de schaduw van de boomen gewacht hadden, kwamen allen het huis van Septimus Favonius binnen en de leider duwden hen in een zijkamer. Toen sloot hij de deur weer en wachtte.

Weldra kwam de slaaf terug. „De dochter van Septimus Favonius herinnert zich niet, iets bij de Tabernarius besteld te hebben,” zei hij. „Ga terug naar uw vader en zeg hem, dat zij zelf in zijn winkel komt.”

Dit verwachtte Tabernarius' zoon al en hij beraamde een ander plan.

„Ga nu heen,” zei de slaaf en hij wilde de deur openen.

„Wacht,” fluisterde de jonge man. „Ik heb een boodschap voor Favonia. Niemand mag het weten en daarom heb ik een voorwendsel gebruikt.”

„Wat voor boodschap en van wien?” vroeg de slaaf wantrouwig.

„De boodschap is alleen voor haar bestemd. Zeg haar dat, dan zal ze begrijpen, van wien de boodschap komt.”

De slaaf aarzelde.

„Haal haar hier,” zei de jonge man, „niemand mag er iets van weten.”

De slaaf schudde zijn hoofd. „Ik zal het haar vertellen,” zei hij, want hij wist, dat Mallius Lepus en Erich von Harben ontsnapt waren en hij verwachtte, dat de boodschap van een van hen zou zijn. Lang behoefde de zoon van Tabernarius niet te wachten, want weldra kwam de slaaf terug met Favonia. Zij verkeerde in de grootste opwindning.

„Wat is er,” fluisterde zij. „Hebt gij een boodschap van hem?”

De jonge man legde zijn vinger op zijn lippen en fluisterde: „Niemand mag weten, dat ik hier ben en de boodschap is alleen voor u bestemd. Zend uw slaaf weg.”

„Ga maar terug naar de keuken,” zei Favonia tot den slaaf, „ik zal dezen man uitlaten als hij heengaat”, en de slaaf ging terug naar zijn verblijfplaats.

„Wat hebt gij mij te vertellen?” vroeg Favonia. „Waar is hij?”

„Hier,” fluisterde de jonge man en hij wees op de zijkamer.

Hij ging het meisje voor, opende de deur en toen ook zij binnenging, greep hij haar plotseling en legde zijn hand op haar mond.

Ruwe handen grepen haar en men deed haar een prop in den mond en bond haar.

„Wij moeten nu van elkaar gaan,” hoorde zij een van haar aanvallers zeggen. „Jullie tweeën gaan met haar naar onze schuilplaats. We zullen het briefje voor Fulvus Fupus hier achter laten, zoodat de paleiswachten het zullen vinden. De anderen verspreiden zich en gaan langs verschillende wegen naar het verlaten huis in de buurt van het Colosseum.”

„Laten wij ons haasten,” hoorde Favonia een ander zeggen. „Wij hebben geen tijd te verliezen.

„Wacht,” zei de zoon van Tabernarius, „wij hebben nog niet afgesproken hoe wij het losgeld zullen verdeelen. Ik moet de helft hebben want zonder mij zou het niet gelukt zijn.”

„Een mes tusschen je ribben kun je krijgen.”

„Krijg ik niet wat ik vraag?” vroeg de jonge man.

„Mond dicht,” zei de leider. „Vooruit mannen!” Favonia werd in een vuile gescheurde mantel gewikkeld en ongemerkt wisten de twee mannen Favonius' huis te verlaten terwijl de zoon van Tabernarius de andere richting uitging.

Een jonge man, gekleed in een gescheurde, versleten tunica, naderde de poort van Caesar's paleis. Een soldaat riep hem aan.

„Wat moet je hier bij het paleis?”

„Ik heb een boodschap voor den keizer,” antwoordde de jonge man.

De soldaat lachte hartelijk. „Wilt u binnenkomen of zal ik den keizer naar u toesturen?” vroeg hij.

„Breng hem de boodschap maar,” antwoordde de jonge man. „En ik raad u aan om het vlug te doen.”

De stem van den jongen klonk zoo ernstig, dat de soldaat niet meer lachte. „Wat is het dan voor boodschap?” vroeg hij.

„Zeg hem dat de dochter van Septimus Favonius ontvoerd is en dat hij haar kan vinden in het verlaten huis, op den hoek tegenover de ingang van het Colosseum.”

„Wie zijt gij?” vroeg de soldaat.

„Dat doet niets ter zake. Morgen kom ik mijn belooning halen.”

Hij wendde zich om en verdween voor de soldaat hem kon grijpen.

* *

*

„Zal het dan nooit middernacht worden?” vroeg von Harben.

„Gij zijt ongeduldig,” antwoordde Mallius Lepus. „Maar wij moeten den veiligsten weg kiezen. De straten worden doorzocht en den geheelen middag hebben wij soldaten hooren passeeren. Het is een wonder dat ze hier nog niet geweest zijn.”

„Ssssttt!” waarschuwde von Harben. „Wat was dat?”

„Het klonk als het kraken van de poort voor het huis,” fluisterde Mallius Lepus.

„Zij komen,” zei von Harben.

De drie mannen grepen de zwaarden die men hen in de arena had gegeven, beklommen de ladder en verborgen zich op de vliering. Zij lieten de trapdeur op een kier staan en luisterden ingespannen naar geluiden van beneden.

„Dat hebben we mooi gedaan,” hoorde von Harben een stem onder zich zeggen, „en niemand heeft ons gezien.”

Von Harben hoorde de deur knarsen op haar roestige hengsels en toen traden eenige mannen de kamer binnen.

„Leeft zij? Ik hoor haar niet adem halen?”

„Neem die prop uit haar mond.”

„En als ze om hulp gilt?”

„Dat zullen we wel weten te verhinderen. Wij moeten haar in leven houden.”

„Nou goed, vooruit dan maar.”

„Zeg, we zullen de prop uit je mond nemen, maar als je gilt dan zal het je slecht vergaan.”

„Ik zal niet gillen,” zei een vrouwenstem toen de prop verwijderd was en von Harben's hart begon te kloppen, want hij kende die stem al wist hij ook, dat het verbeelding moest zijn.

„We zullen je geen kwaad doen,” zei een van de

mannen, „als je je kalm houdt en Caesar het losgeld stuurt.”

„En als hij het niet stuurt?” vroeg het meisje.

„Dan zal je vader, Septimus Favonius, het wel betalen.”

„Groote God!” fluisterde von Harben, „hebt gij dat ook gehoord, Lepus?”

„Ja,” antwoordde de Romein.

„Naar beneden,” fluisterde von Harben. „Kom Gabula, daar is Favonia”.

Von Harben verloor alle voorzichtigheid uit het oog en zonder de ladder te gebruiken, sprong hij naar beneden.

„Favonia,” riep hij uit, „waar zijt gij?”

„Hier,” riep het meisje.

Von Harben snelde op de plaats toe vanwaar het geluid kwam en hij botste tegen een van de mannen aan, die Favonia ontvoerd hadden. De kerel greep hem bij zijn keel en toen de anderen in doodsangst de deur uitvluchten, zagen Mallius Lepus en Gabula bij het licht dat van buiten in de kamer viel, dat von Harben's leven ernstig in gevaar was, want zijn tegenstander had zijn dolk getrokken.

Het zwaard van Mallius Lepus maakte echter een einde aan de schelmenstreken van den misdadiger. Von Harben sprong op en snelde op Favonia toe, die in den hoek op den grond lag. Snel sneed hij haar boeien door en toen vertelde zij hem alles.

„Als gij met den schrik vrijgekomen zijt,” zei Mallius Lepus, „dan moeten wij deze schelmen danken, dat zij ons onze taak zoo makkelijk gemaakt hebben, want nu behoeven wij u tenminste niet meer te zoeken.”

„Laten we dan geen tijd verliezen,” zei von Harben. „Ik ben niet gerust voor wij de stad uit zijn.”

„Ik geloof niet, dat we veel behoeven te vreezen,”

zei Mallius Lepus. „De muur wordt nauwelijks bewaakt en ik ken verschillende plaatsen, waar wij erover heen kunnen klimmen en waar wij een boot van een visscher kunnen wegnemen.”

Gabula, die bij de deur had gestaan, kwam plotseling op von Harben toe. „Er komen lichten aan, Bwana,” zei hij. „Ik geloof dat er soldaten in aantocht zijn.”

Het viertal luisterde ingespannen naar de regelmatige voetstappen van de soldaten.

„Die zijn op zoek naar ons,” lachte Mallius Lepus. „Als ze voorbij zijn, moeten we maar zoo gauw mogelijk vluchten.”

De voetstappen naderden, maar zij gingen niet voorbij. Mallius Lepus keek voorzichtig door een kier van een van de blinden.

„Zij blijven staan voor het huis,” fluisterde hij. „Eenigen van hen gaan de hoek om, maar de anderen blijven wachten.”

Zwijgend bleven zij nog even luisteren en toen hoorden zij menschen door den tuin naderen en het licht van hun toortsen viel door de open keukendeur.

„Wij zijn omsingeld,” zei Lepus. „Zij willen het huis doorzoeken.”

„Wat moeten we doen?” riep Favonia uit.

„De vliering is onze eenige hoop,” fluisterde von Harben. Maar nauwelijks had hij uitgesproken of zij hoorden ook op den zolder voetstappen en het bleek, dat de soldaten al van buiten op het dak waren geklommen.

„Wij zijn verloren,” zei Mallius Lepus. „Wij kunnen ons niet tegen een heel regiment soldaten verdedigen.”

„We kunnen toch vechten,” zei von Harben.

„En Favonia's leven op het spel zetten?”

„Neen,” zei von Harben. „Maar wacht, ik heb

een plan. Favonia, ga hier op den grond liggen, dan zal ik u bedekken met de vodden, die hier in den hoek liggen. Wij zullen misschien niet kunnen ontvluchten maar de soldaten weten niet, dat gij hier zijt en wanneer zij weg zijn (want zij zullen u wel niet vinden), dan kunt ge naar het wachthuis gaan in het Colosseum, waar de officier van dienst u wel naar huis zal laten brengen.”

„Neen,” zei het meisje, „als men u gevangen neemt, wil ik u niet alleen laten gaan.”

„Dat is nergens goed voor,” zei von Harben. „Zij zullen ons toch van elkaar scheiden en als men u hier vindt, dan zal men Septimus Favonius gaan verdenken.”

Zonder verdere tegenwerpingen te maken, ging het meisje op den vloer liggen en Erich bedekte haar zoo goed mogelijk met de vodden, waarop eens een zwerver had geslapen.

DRIE-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Toen Casius Hasta alle oorlogswerktuigen had opgesteld, bleek het, dat het te donker was om den aanval nog dien dag te openen, maar het was nog tijd om een ander plan uit te voeren en daarom ging hij op de poort toe, gevolgd door Tarzan, Metellus en Praeclarus en voorafgegaan door een soldaat die de vredesvlag droeg en eenige toortsdragers.

Vanaf het oogenblik, dat de troepen in zicht waren gekomen, had er in het fort groote opwinding geheerscht; men had Fulvus Fupus in kennis gesteld van het naderende leger en haastig versterkingen naar het fort gezonden. Men nam aan, dat Sublatus een nieuwe aanval op touw had gezet en dat hij ditmaal meer mannen meegebracht had als ooit

tevoren. Toen de bevelvoerende officier van het fort de mannen aan zag komen, met de vredesvlag vroeg hij hun vanaf een toren wat zij wenschten.

„Ik heb twee verzoeken aan Validus Augustus,” zei Casius Hasta. „Het eerste verzoek is, dat Mallius Lepus en Erich von Harben in vrijheid gesteld worden en het tweede is, dat de keizer mij het recht geeft naar Castra Mare terug te keeren.”

„Wie zijt gij?” vroeg de officier.

„Ik ben Casius Hasta. Gij kent mij toch wel?”

„De Goden zijn ons welgezind!” riep de officier uit.

„Lang leve Casius Hasta! Weg met Fulvus Fupus!” riepen de soldaten in koor.

De poort werd opengesmeten en de officier die een oud vriend was van Casius Hasta snelde op hem toe en omhelsde hem.

„Wat beteekent dit alles?” vroeg Hasta. „Wat is er gebeurd?”

„Validus Augustus is dood. Hij werd vandaag bij de opening van de spelen vermoord en Fulvus Fupus heeft den titel van Caesar overgenomen. Gij komt op tijd. Geheel Castra Mare zal opstaan om u in te halen.”

Het leger van den nieuwen Keizer van het Oosten marcheerde over de brug de stad in terwijl het nieuws zich snel verspreidde en de geheele bevolking Casius Hasta bij zijn intocht verwelkomde.

* *

*

In een verlaten huis tegenover het Colosseum wachtten vier vluchtelingen de komst af van de soldaten van Fulvus Fupus. Het was duidelijk, dat de soldaten geen risico wilden loopen. Zij omsingelden eerst het geheele huis.

Von Harben had Favonia juist onder de vodden

verborgen toen de soldaten van drie kanten tegelijk het huis binnendrongen.

„Het is dwaas om weerstand te bieden,” zei Mallius Lepus tot den officier, die de soldaten aanvoerde. „Wij zullen met u meegaan, naar het Colosseum.”

„Kalm aan,” zei de officier. „Waar is het meisje?”

„Welk meisje?” vroeg Mallius Lepus.

„De dochter van Septimus Favonius natuurlijk.”

„Hoe zouden wij dat weten?” vroeg von Harben.

„Gij hebt haar ontvoerd en haar hier gebracht,” antwoordde de officier. „Doorzoek de kamers,” beval hij en een oogenblik later werd Favonia ontdekt.

De officier lachte en beval de drie mannen te ontwapenen.

„Wacht,” zei von Harben, „wat gaat gij doen met Favonia? Wordt zij veilig naar huis gebracht?”

„Ik heb mijn bevelen,” antwoordde de officier.

„Wat heeft men u dan bevolen?”

„Ik moet Favonia naar het paleis brengen en de mannen die haar ontvoerd hebben op de plaats zelf dooden.”

„Dan zal Caesar ons een duren prijs moeten betalen,” riep von Harben en hij trok zijn zwaard en viel den officier aan, terwijl Gabula en Mallius Lepus de soldaten aanvielen, die de ladder afkwamen. De soldaten, die dit niet verwacht hadden, namen overhaast de vlucht. De officier die nog juist aan von Harben's zwaard had weten te ontkomen, vluchtte de straat op en beval een aantal soldaten, die met pieken bewapend waren, het huis binnen te gaan.

„Er zijn drie mannen in de kamer en één vrouw. Dood de mannen, maar zorg, dat gij de vrouw niet kwetst.”

In de straat zag de officier een groote volksmenigte verschijnen en hij hoorde gejuich. Hij zeide, dat

zijn mannen nog even wachten moesten en wendde zich om, om te zien, wat er gaande was.

De menigte stroomde de straat binnen en daarachter zag hij een geordend leger naderen. Hij hoorde trompetgeschal en het trappelen van vele duizenden voeten op den grond.

Hij wist, dat het leger van Sublatus voor het fort lag, maar hij wist ook, dat er nog niet gevochten was, dus had het leger Castra Mare nog niet kunnen binnentreden, maar hij kon toch ook niet aannemen, dat het verdedigingsleger een tocht door de stad zou maken, terwijl het fort door den vijand bedreigd werd.

Weer hoorde hij het volk juichen en eindelijk ving hij den naam Casius Hasta op.

„Wat is er gebeurd?” vroeg hij.

„Casius Hasta is teruggekeerd aan het hoofd van een groot leger en Fulvus Fupus is al gevlucht en houdt zich schuil.”

Het antwoord werd op luiden toon gegeven en het viertal in de kamer hoorde het ook.

„Wij zijn gered,” riep Mallius Lepus uit, „want Casius Hasta zal een vriend van Septimus Favonius goed behandelen. En nu, opzij jullie allemaal!” Hij ging op de deur toe.

„Achteruit mannen,” beval de officier. „Dat niemand zijn hand opheffe tegen Mallius Lepus of zijn vrienden, want Casius Hasta is Keizer van het Oosten geworden.”

„Die kerel weet de bakens op tijd te verzetten!” grinnikte von Harben.

Favonia, von Harben, Lepus en Gabula liepen den weg op. Het leger naderde en bij het licht van de vlammeende toortsen konden zij de verschillende personen duidelijk onderscheiden.

„Daar is Casius Hasta!” riep Mallius Lepus uit, „maar wie zijn die mannen naast hem?”

„Dat moeten mannen uit Castra Sanguinarius zijn,” zei Favonia. „Maar kijk, daar is een barbaar en achter hem loopen zwarte krijgers met witte pluimen.”

„Zooiets heb ik nog nooit gezien,” riep Mallius Lepus uit.

„Ik ook niet,” zei von Harben, „maar ik heb dikwijls over hen hooren spreken en ik weet wie zij zijn. De blanke reus is Tarzan van de Apen en de zwarte krijgers moeten de Waziris zijn.”

Toen Casius Hasta de soldaten voor het huis zag staan stak hij zijn hand op en het leger stond stil.

„Wie is hier bevelvoerend officier?” vroeg hij.

„Dat ben ik, O Caesar,” antwoordde de officier.

„Zijt gij soms de officier, die Fulvus Fupus heeft uitgezonden om Mallius Lepus en den barbaar von Harben te zoeken?”

„Wij zijn hier, O Caesar,” riep Mallius Lepus uit en Favonia en von Harben en Gabula volgden hem.

„De Goden zijn geloofd!” riep Casius Hasta uit en hij omarmde zijn ouden vriend. „Maar waar is het Germaansche opperhoofd wiens faam zelfs Castra Sanguinarius heeft bereikt?”

„Hier is hij,” zei Mallius Lepus. „Dit is Erich von Harben.”

Tarzan kwam op den jongen Duitscher toe. „Zijt gij Erich von Harben?” vroeg hij in het Engelsch.

„Ja, en gij zijt Tarzan van de Apen!” antwoordde von Harben in dezelfde taal.

„Ge lijkt van top tot teen een Romein,” lachte Tarzan.

„Maar ik voel me geheel als een barbaar.”

„Romein of barbaar, uw vader zal blij zijn, wanneer ik u terugbreng.”

„Bent u mij hier komen zoeken, Tarzan van de Apen?” vroeg von Harben.

„En ik schijn juist op tijd gekomen te zijn ook,” zei de aapmensch.

„Hoe kan ik u ooit danken,” riep von Harben uit.

„U moet mij niet danken,” zei Tarzan, „Dank de kleine Nkima!”

EINDE